

PRIMORSKI DNEVNIK
je začel izhajati v Trstu
13. maja 1945, njegov
predhodnik PARTIZANSKI
DNEVNIK pa 26. novem-
bra 1943 v vasi Zakriž nad
Cerknim, razmnožen na
ciklostil. Od 5. do 17. sep-
tembra 1944 se je tiskal
v tiskarni »Doberdob«
v Govcu pri Gorenji Trebu-
ši, od 18. septembra 1944
do 1. maja 1945 v tiskarni
»Slovenija«
pod Vojškim pri Idriji,
do 8. maja 1945 pa v
osvojenem Trstu, kjer je
izšla zadnja številka.
Bil je edini tiskani par-
tizanski DNEVNIK v za-
sužnjeni Evropi.

primorski dnevnik

TRST
Ul. Montecchi 6 - PP 559
Tel. (040) 7796-600
Tlx 460894 PD I
Fax 040/772418

GORICA
Drevored 24 maggio 1
Tel. (0481) 533382-535723
Fax 0481/532958

ČEDAD
Ul. Ristori 28
Tel. (0432) 731190
Fax 0432/730462

Poština plačana v gotovini
Abb. postale 1 gruppo

Cena 1.200 lir - Leto XLVII. št. 119 (13.949)

Trst, torek, 2. julija 1991

Znamenja o novi zaostritvi v Sloveniji Kljub zagrebskim dogovorom vrh armade spet grozi

Pogumno priznati Slovenijo

VOJMIR TAVČAR

Med mnogimi pogrebi žrtev, ki so v teh dneh padle zaradi agresije jugoslovanske armade na Republiko Slovenijo, je bil tudi poseben pogreb: pokop Socialistične federativne republike Jugoslavije.

SFRJ je bila že dolgo časa v bolniški sobi, toda nihče od zdravnikov, ki so se zbirali ob bolnikovi postelji, ni znal najti za bolnika primerne zdravila. Njegov dokončni grobar - in SFRJ ne bo oživljena, čeprav je bil v nedeljo na čelo zveznega predsedstva izvoljen hrvaški predstavnik Stipe Mesić - je bila jugoslovanska armada. Z napadom na Republiko Slovenijo, ki je z ustavno pravnim sklepom svojega demokratično izvoljenega parlamenta, uresničila voljo, ki jo je slovenski narod svobodno izrazil na plebiscitu 23. decembra, je bolniku-SFRJ zadala smrtni udarec. Narodu in republiki, ki sta pred skoraj petdesetimi leti prostovoljno stopila v skupnost jugoslovanskih narodov in narodnosti, so hoteli s silo preprečiti, da bi stopila na pot suverenosti in neodvisnosti. Bolnik je bil s tem zaboden v srce, z nadaljnjo uporabo sile, s streljanjem na prebivalstvo, bombardiranjem letališč, z ultimativnimi grožnjami pa tudi dokončno pokopan. SFRJ odhaja v arhiv zgodovine v tragičnih okoliščinah. Rodila se je v krvi in navdušujočem poletu boja za svobodo, umrla pa ob streljih in poskusu udušiti ve svobodoljubja slovenskega naroda.

Vsem, ki smo v vseh teh letih spremljali dogajanje v Jugoslaviji, ljubili to Jugoslavijo, verjeli v njene poskuse uveljavljanja drugačnih odnosov med ljudmi in med narodi, je v teh trenutkih hudo pri srcu. Zrušili so se ideali, ki so nas, ki smo se rodili po vojni, stalno spremljali od mladih nog, zrušilo se je to, za kar so se borili in umirali naši očetje in matere, dedje in stare mame. Toda bolečina tega tako dramatičnega trenutka ne sme zamegliti treznega pogleda na stvarnost. Jugoslavija je bila že dolgo let bolnik. In ne zato, ker bi se po Titovi smrti sprostile uničujoče strasti nasprotnih nacionalizmov. Res je, da so v zadnjem desetletju vse ostreje prišle do izraza kulturne in nacionalne razlikosti jugoslovanskih narodov, ki jih je gospodarska kriza še dodatno zaostрила, toda vse to bi bilo rešljivo, dialog bi bil mogoč, če bi se državni okvir postopno prilagajal potrebam narodov in narodnosti in novim težnjam, ki so se počasi uveljavljale v Evropi. Toda ta okvir je ostal tog, gluh za vse novosti. V Jugoslaviji so obstajale in še obstajajo sile, ki so za spreminjanje in prilagajanje novim potrebam, obstajajo pa in so številčno krepke sile, ki bi hotele celo nazaj, v centralistično in unitaristično

NADALJEVANJE NA 2. STRANI

BOGO SAMSA

LJUBLJANA — Slovenija je pred novim brutalnim udarom JLA. Vsa znamenja kažejo v to smer, veliko je celo nespornih dejstev. Armada v Srbiji in v BIH množično mobilizira. Včeraj pa so se ves dan stopnjevale grožnje na račun slovenskega vodstva, vrstile so se tudi grožnje z množičnim uničevalnim udarom, kar pomeni nediskriminirano bombardiranje in izstreljevanje raket zemlja - zemlja na naseljena področja po iraškem vzoru.

Ta prva ugotovitev sledi tako s tiskovne konference predsednika Kučana, kot tudi z večerne tiskovne konference obrambnega ministra Janše in seveda predvsem iz cele vrste dejstev. JLA je pričela v Sloveniji ponovno uporabljati helikopterje, predvsem pa je bilo nad Slovenijo in Ljubljano spet slišati zlovesčje zvoke reaktivcev, tokrat z velike višine, zunaj dosega raket slovenske protiletalske obrambe.

Več spornih vprašanj je pri izvajanju določila o prekinitvi ognja. Že smo poročali, da je bila v nedeljo zvečer v Ljubljani delegacija zvezne vlade, ki jo je vodil predsednik Marković. Takrat so se dogovorili o tehničnem postopku premika enot JLA, sedaj blokiranih v Sloveniji, v svoje kasarne. Dogovorili so se, da bosta slovenska vlada in ZIS imenovala petčlansko mešano komisijo, kateri se bodo kasneje pridružili še mednarodni opazovalci; domenila naj bi se o konkretnih pogojih. Ta komisija pa bo imenovala

podkomisije, ki bodo razčistile vse sporne probleme. Zvezna vlada tega ni naredila, komisijo pa je imenovalo peto vojaško poveljstvo in torej ne ZIS.

Najbolj je občutljivo vprašanje vrnitve tankovskih enot v vojašnice. Janša je zelo prepričljivo obrazložil, da je sedaj v Sloveniji okrog 500 tankov in težkih oklepni transporterjev JLA. Večina je razpršenih po vsej Sloveniji in vsi so v neprepustnih obročitih barikadah in oddelkov Teritorialne obrambe. Že omenjena komisija bi morala dogovorno urediti premik teh enot v kasarne. Nikakor pa si v sedanjih okoliščinah Slovenija ne more privoščiti, da bi te enote preprosto spustila, da bi se bodisi vrnila v vojašnice, kjer bi se ponovno opremile za boj ali pa bi celo pomenile novo priložnost za osredotočen ponoven napad. Vsak premik mora biti nadzorovan. V tej zvezi je še dejal, da dovoljujejo samo premike peš, ko okupatorji puste za seboj vso težko tehniko in opremo, samo oficirji lahko ohranijo osebno orožje.

Ni nobenega dvoma, da dogovor o prekinitvi ognja pomeni ustavitev bojnih poletov, kamor spada tudi oskrbovanje enot s hrano in z municijo. Toda helikopterji so streljali tudi na civiliste in pri takem preletu je bila ranjena na Vrhniki neka ženska.

Armada ne umika iz Slovenije niti tistih tankovskih kolon, ki so prispele iz Hrvaške in ki jih zapirajo barikade samo s čelne strani, s hrbtne pa je vse pristo in bi se lahko preprosto obrnile in vrnila nazaj v vojašnico, česar TO niti ne ovira niti ne more ovirati.

V Beogradu pa prihaja do čudnih in presenetljivih uradnih vesti o prvi seji novega zveznega predsedstva, kateremu sedaj predseduje Stipe Mesić, izvoljen v nedeljo zvečer pod strahotnim pritiskom Evrope, tako da je bila "trojka" celo navzoča na seji ob njegovi izvolitvi.

Toda zvezno predsedstvo je včeraj po dolgi seji objavilo uradno sporočilo, v katerem v bistvu podpira armadni vrh in sprejema podobna stališča, kot jih je kasneje sporočila armada sama in katere objavlja mo na drugem mestu. Gre za eno izmed tolikih groženj, ki jih je včeraj vojska izrekla na račun Slovenije, samo da gre tokrat za stališča zveznega predsedstva, ki na tak način krije armado. Očiten je pritisk beograjskih krogov, očitno pa je tudi dejstvo, da gre za pritisk srbskega lobija in najbrž tudi grožnje okoli, pri čemer pa je važno, da na seji nista bila ne Drnovšek ne Makedonec Tupurkovski.

Začela se je torej diplomatska in pravniška bitka o formalnostih, s katerimi ni hotela srbsko-komunistični lobi in predvsem armadni vrh prikriti preprosto dejstvo, da je bila grobo napadena Republika Slovenija, da se pripravlja povračilni napad, ker je prva bitka pomenila v vojaškem pogledu popoln poraz. Pri tem seveda igra odločilno vlogo morala vojakov, ki množično bežijo iz JLA. Po nekaterih podatkih dosega številka že okrog 2.500 mož, če se upoštevajo vse kategorije: Slovenci, ki so prestopili iz JLA v

NADALJEVANJE NA 2. STRANI

Predsednik Milan Kučan poročal o srečanju z evropsko trojko Dokler bo armada ohranila politično vlogo bo premirje v Sloveniji težavno

LJUBLJANA — »Šele trajna izključitev armade iz poseganja v politične odločitve pri razpletu jugoslovanske krize bo prinesla dejansko možnost, da pride do trajnih rešitev. Jugoslovanska armada je tretja stran v tem zapletu in ravna povsem samovoljno in za nas brez posredovanja tujih opazovalcev, tudi vojaških, te kontrole ni mogoče zagotoviti.« Tak je bil zaskrbljen komentar predsednika predsedstva Republike Slovenije na včerajšnji tiskovni konferenci, ko je poročal o nočnem sestanku s trojko Evropske skupnosti, ki so sestavljali Luksemburčan Poos, Nizozemec Van de Brook in Italijan De Michelis. To svojo zaskrbljenost in nezaupanje v spoštovanje premirja s strani jugoslovanske vojske pa je Kučan utemeljil s pravkar končano splošno mobilizacijo v Srbiji, s številnimi kršitvami premirja v Sloveniji, izrazil pa je tudi svoje dvome, da bo lahko Stipe Mesić, ki je bil v noči na ponedeljek končno le imenovan za predsednika predsedstva SFRJ, ob sedanjem razmerju sil v zveznem predsedstvu - vedeti je treba, da ima Srbija tri glasove - imel večji vpliv na vojsko, kot ga je imel doslej Ante Marković.

Milan Kučan je skupaj z ministroma Ruplom in Kacinom pojasnil tudi potek srečanja v Zagrebu, kjer so evropski trojki, ki je v treh dneh že drugič prišla v Beograd in Zagreb, še enkrat pojasnila slovenska stališča. V zvezi s tem je slovenski predsednik dejal, da so ministri ES zahtevali povsem jasne odgovore zvezne vlade, Srbije, Hrvaške in Slovenije, če so pripravljene izpolniti pogoje, ki jih je ES postavila v svojih treh vprašanjih. Gre za takojšnjo prekinitev ognja in spoštovanje premirja, začasno zamrzitev sprejemanja nadaljnjih odločitev v zvezi s slovensko in hrvaško samostojnostjo in za izvolitev Stipeta Mesića za predsednika predsedstva SFRJ.

V imenu slovenije je predsednik Kučan evropski trojki zagotovil, da Slovenija v skladu z odločitvijo slovenskega parlamenta pozitivno odgovarja na vse tri zahteve, še enkrat pa je poudaril, da trimesečna zamrzitev nikakor ne zadeva že sprejetih odločitev o samostojnosti in suverenosti Slovenije, velja pa le za nadaljnje izvajanje in sprejemanje odločitev o samostojnosti. Kučan je še povedal, da trojka ES ni za ničemer vztrajala, da bi zamrzitev veljala za nazaj, temveč se je

zavzemala, da se vprašanje samostojnosti Slovenije in Hrvaške po trimesečnem obdobju rešina miren način z dogovarjanjem.

Slovenski predsednik je še povedal, da Evropska skupnost zahteva jasna zagotovila o spoštovanju vseh treh točk in da je pripravljena poslati svoje civilne opazovalce in če bo potrebno tudi vojaške. O položaju v Jugoslaviji bo tudi govor na današnjem zasedanju KVSE, kjer bodo v zvezi z dogodki v Sloveniji in Jugoslaviji sprejeli ustrezne ukrepe.

Na tiskovni konferenci pa je minister za informiranje Kacin poročal tudi o pogovorih v zvezi z omogočanjem pogojev za ohranjanje premirja in začetek postopka za ločevanje obeh strani. V ta namen bodo imenovali posebne komisije, v katerih bodo predstavniki obeh strani, ustanovili pa bodo tudi posebno medvladno komisijo, ki naj bi odločala o najbolj spornih vprašanjih. Te komisije naj bi se dogovorile na kakšen način, kdaj in kam, naj bi se umaknile posamezne enote jugoslovanske vojske, ki je v Slovenijo prišla tudi iz drugih republik.

RADO GRUDEN

Na kriznem območju možnost opazovalcev ES

BEOGRAD — Evropska skupnost je pripravljena poslati v Jugoslavijo svoje opazovalce za nadzorovanje spoštovanja premirja. Holandski zunanji minister Van Den Broek, ki se je skupaj z De Michelisom in Poosom pogovarjal z jugoslovanskimi oblastmi, je podčrtal, da mora ES imeti privoljenje Beograda.

Van Den Broekov predlog bodo ocenili na zasedanju KVSE, ki bo jutri v Pragi in ki bo posvečeno jugoslovanski krizi. Luksemburški član misije dobre volje Poos pa je opozoril, da je položaj v Jugoslaviji še preveč krhek, da bi ga lahko prepustili samemu sebi. Dejstvo pa je, da morajo spore reševati tisti, ki sovanje vpleteni, saj EGS nima nobene pretenzije, da bi narekovala rešitve, je še menil Poos. Van Den Broek, ki bo po principu rotacije prihodnjih šest mesecev predsednik ministrskega sveta EGS, je menil tudi, da so evropski organizmi, kot sta EGS in KVSE, bolj naklonjeni evropski komisiji opazovalcev kot delegaciji OZN, o kateri se je v preteklih dneh govorilo.

De Michelis ocenjuje uspeh misije dobre volje

RIM, LA VALLETTA — Italijansko zunanje ministrstvo je izdalo informativno sporočilo, v katerem ocenjuje uspeh evropske trojice v Beogradu in Zagrebu. Farnesina je zadovoljna nad doseženimi sporazumi, De Michelis pa je zadovoljen predvsem, ker je bil ta obisk neke vrste ognjeni krst skupne evropske zunanje politike. Farnesina je še poudarila, da tudi Italija, tako kot sicer Evropska gospodarska skupnost, ne bo priznala suverenosti Slovenije in Hrvaške, »ker je do te odločitve prišlo enostransko in mimo pogajanj v okviru Evropske konference za varnost in sodelovanje v Evropi. Vsekakor pa Italija ostro obsoja vojaško agresijo in vztraja pri mnenju, da je dialog edina pot do sprave«.

Minister De Michelis, ki je včeraj že odpotoval na Malto, kjer poteka mednarodna konferenca Aspen Instituta o kooperaciji v Sredozemlju, je v pogovoru z novinarji večkrat naglasil vlogo ES v reševanju jugoslovanske krize. »Evropa je uspela tam, kjer je James Baker odpovedal,« se je pošalil, ko je govoril o imenovanju Hrvata Mesića za zveznega predsednika. De Michelis meni med drugim, da je uspeh misije za poldrugo leto prehitel uvajanje skupne evropske zunanje politike. Za italijanskega člana trojice je bil ta obisk toliko pomembnejši, saj je

v noči na prvi julij zapadel njegov mandat v ES zaradi zamenjave predsedstva. De Michelisa bo prihodnjih šest mesecev nadomestil predstavnik portugalske.

»Prepričan sem, da se je Evropa izkazala in da je pravočasno ukrepala. Premirje zaenkrat drži (minister je dal izjave včeraj jutraj, ko je bilo na Slovenskem še razmeroma mirno), ostajajo pa številni izraziti kontrasti, kajti mirovna misija je kljub uspehom vse premalo, kar lahko naredimo,« je povedal De Michelis. Vsekakor je pozitivno ocenil že dejstvo, da je na obeh straneh prišlo do sicer še vedno krhkih znakov pripravljenosti na pogajanja. Minister je govoril tudi o možnosti evropskih opazovalcev, podčrtal pa je, da je treba še veliko in vztrajno delati na področju diplomacije, preden bo v Jugoslaviji prišlo do trajnega miru. »Javnost bi se morala zavedati, da je smo pred anomalno situacijo, v kateri postane problem že samo komuniciranje med predstavniki posameznih republik. Že samo porazdeljevanje evropske pomoči predstavljaja skoraj nepremostljivo oviro, zato je vsako obsojanje ostre linije ES krivično. Vsako različno zadržanje ES bi lahko sprožilo verižno reakcijo nezadovoljstva, ki bi bila za ta del Balkana usodna«.

Včeraj se je prvič sestala KVSE v funkciji »branitelja miru« Na Dunaju o Jugoslaviji

DUNAJ — Včeraj se je v poznih popoldanskih urah na Dunaju začelo zasedanje posvetovalnega odbora Konference za varnost in sodelovanje v Evropi, ki ima na dnevnem redu izključno problem Jugoslavije, kot pa je bilo v predvidevanjih je seja trajala pozno v noč. Že na začetku so nastale organizacijske komplikacije, saj bi se morala neformalna seja začeti ob 16.00, osrednja pa ob 18. uri, vendar pa je prva iz nerazumljivih razlogov odpadla in so takoj prešli na uradni del zasedanja.

Atmosfera med prisotnimi delegati 35 evropskih držav, ZDA in Kanade je dobra in konstruktivna, pozna pa se, da je prvič, da se sestane KVSE v

funkciji branilca miru na tem delu Evrope. Sestanek sta zahtevala Italija in predvsem Avstrija, ki sta že v četrtekaktivirali prvi stadij mehanizma KVSE, ki velja v primeru aktivne vojaške dejavnosti v eni od evropskih držav.

Avstrija se je nato odločila, nezadovoljna z odgovorom, ki ga je dala Jugoslavija na njeno izrecno zahtevo, naj takoj preneha z agresijo, pri kateri je bila prizadeta tudi sama Avstrija (saj so večkrat preleteli njen zračni prostor in vrgli nekaj granat na njen teritorij), da bo prešla direktno na tretji in zadnji stadij mehanizma KVSE, ki med drugim predvideva takojšen sestanek »petintridesetih«.

Italija kot država, ki meji z žariščem napetosti, ni zahtevala aktivacije drugega stadija, saj je to storila že Avstrija, ki je, kot predvideva protokol, zahtevala od Jugoslavije pojasnitve, ki jih ni dobila, zato pa bo razlaga jugoslovanskega zunanjega ministra Budimira Lončarja, zakaj se je stanje v Sloveniji še zaostri, zelo zanimiva in nestrpno pričakovana. Italija pa se je angažirala za sklicanje redne seje KVSE (torej političnega in ne »kriznega« organa, ki se sproži ob vojaških posegih in ki zaseda na Dunaju), ki bo jutri v Pragi. Včeraj je namreč sklicanje tega sestanka potrdil glasnik nemškega zunanjega ministrstva Hans Schumacher, ter dejal, da bo po principu rotacije sejo vodila Nemčija.

Glasnica Bele hiše je včeraj v bistvu ponovila že znana ameriška stališča o vojni v Sloveniji, vendar pa se je to stališče za odtenek premaknilo na stran Slovenije. Dejala je namreč, da se s silo ne rešujejo konflikti in da, če bo vojska vztrajala na agresorskih pozicijah, bo »to imelo resne posledice«. Nato pa je še pozvala Slovenijo, naj ne »provocira armade na njenih položajih«.

Tudi države bivšega Varšavskega pakta so na včerajšnjem sklepnem zasedanju, na katerem so razpusile pakt, izrazile simpatijo do najmlajše države na svetu - Slovenije.

General Kolšek odstranjen

BEOGRAD - Štab jugoslovanske armade je včeraj zamenjal poveljnika petega armadnega območja, ki ima sedež v Zagrebu, vključuje pa celotno Slovenijo in del Hrvaške. Poveljstvo petega armadnega območja je bilo v teh dneh v središču ostrih polemik zaradi vojnih operacij v Sloveniji. Po sklepu štaba na čelu petega armadnega območja ne bo več general Konrad Kolšek, ki je Slovenec. Njegovo mesto bo prevzel srbski general Života Avramović.

Sicer pa se je že govorilo, da general Kolšek dejansko ne poveljuje več petemu armadnemu območju, ker naj bi vlogo poveljnika v bistvu že imel general Andrija Rašeta.

nadaljevanji s 1. strani - nadaljevanji s 1. strani - nadaljevanji s 1. strani

● Pogumno

državo, v kateri bi prevladovalo in imelo odločilno besedo sedanje srbsko vodstvo s svojimi velikosrbskimi koncepti. Slovenija je bila z veliko večino prebivalstva med tistimi, ki so se zavzemali za spremembe: najprej v iskanju poti v socializem po meri človeka, nato ob uvedbi svobodnih pluralističnih volitev z uredničenjem vseh tistih načel, na katerih slonijo sodobne evropske demokracije. S svojo vizijo je v marsičem celo anticipirala tisto Evropo narodov in narodnosti, ki je resnična perspektiva stare celine. V soočanju teh dveh politik, teh dveh konceptov je jugoslovanski državni okvir začel škripati in pokati. In zdravniki, ki so se zbirali ob bolnišni postelji, so najbrž ugotovili bakcile, ki so razjedali bolnikovo telo, zdravil pa niso mogli dobiti predvsem zaradi nepopolnosti in ne-pripravljenosti na dialog zastopnikov unitaristične in centralistične politike s srbskim predsednikom Miloševićem na čelu. Na nezdružljivost pogledov in nepopolnost srbskega vodstva so jasno pokazali tudi večkratni sestanki predsednikov šestih jugoslovanskih republik, predvsem pa je na to brutalno opozorila kršitev rotacije na čelu zveznega predsedstva, ko je Srbija, ki si je v predsedstvu s silo izborila tri glasove (srbska skupščina je na primer brutalno zamenjala predstavnika Kosova, ko zastopnik avtonomne pokrajine ni glasoval povsem v sovožju z Miloševićem) s pomočjo Črne Gore preprečila izvolitev Mesića.

Poleg domačih pa so se v teh letih ob bolnišni postelji zvrstili tudi tuji, zlasti evropski zdravniki. Toda v skr-

bi za ohranitev celovitosti Jugoslavije, ki jo je narekovala zelo kontingentna »realpolitik«, tuji specialisti pravih klic boleznih niso ugotovili, kaj še, da bi si upali pripraviti ustrezno lečilo. S tem pa si je Evropa prevzela veliko odgovornost, saj je z zagovarjanjem in podpiranjem celovitosti Jugoslavije - zavestno ali ne - podprla in krepila velikosrbsko in unitaristično politiko srbskega voditelja Miloševića. Z besedami je sicer obsojala njegovo represivno politiko na Kosovu, v dejstvih pa je z zagovarjanjem celovitosti Jugoslavije krnila hotenje slovenskega in hrvaškega naroda po osamosvojitvi, v nasprotju z načeli, ki so bila potrebna tudi pred dobrim tednom na zasedanju Konference o varnosti in sodelovanju v Evropi. Strah pred morebitnimi zahtevami lastnih manjšin in narodov brez državnosti, strah pred poštepevanjem dezintegracijskih sil v Sovejetski zvezi je silil Evropsko skupnost, da je skušala z obližem ozemelske celovitosti zdraviti hudega bolnika, ki bi potreboval povsem drugačno, veliko bolj učinkovito terapijo. V bistvu je dvanajstletni zmanjkal pogum, da bi se zazrla v perspektivo Evrope narodov in s tega zornega kota ukrepala in pomagala pri iskanju ustreznega zdravila.

Brutalni poseg jugoslovanske armade, ki je pripeljal topove na italijansko in avstrijsko mejo in skušal z jeklenim obročem zapreti Slovenijo pred vplivi Zahoda, je - kot kaže - privedel do delne strelzine. Predpostavke na primer, na katerih je Italija gradila svojo pentagonalno politiko, bi se namreč zrušile, če bi jekleni obroč armade okrog Slovenije ne bil prebit.

Toda globoke rane, ki so jih v telesih in dušah zarezali topovi in brzost-

telke jugoslovanskih vojakov, bodo sedaj v Jugoslaviji otežili dialog. In najbrž bo tudi veliko težje spodbujati tisto stopnjo integracije med jugoslovanskimi narodi, ki naj bi bila najmanjši skupni imenovalec v Evropski skupnosti.

Morda ni še povsem prepozno in morda je še mogoče poiskati primerne zdravila. Ne za SFRJ, ki je mrtva in pokopana, pač pa za drugačno skupnost enakopravnih jugoslovanskih narodov in narodnosti. Toda, kot pravi kolega Giorgio Lago, treba bo dovolj poguma, da se privilegiji vselej ljudi in njihovo svobodo pred kratkotrajnimi in neperspektivnimi koristmi režimov. Prvi korak v taki odločitvi za pogum pa bi bil priznanje Republike Slovenije in Republike Hrvaške.

● Vrh armade

TO, tisti, ki so odšli domov, ubežniki drugih narodnosti in oni, ki so se med boji predali. Slovensko poveljstvo upravičeno trdi, da je resnična številka še višja, saj je zelo veliko vojakov enote preprosto zapustilo in se sedaj po gozdovih in poteh potikajo in skušajo vrniti domov.

Na vseh tiskovnih konferencah so včeraj zlasti slovenski novinarji zahtevali podrobne in zelo natančne odgovore na možne primere najmanjšega nekorektnega ravnanja z Neslovinci, ki žive v Sloveniji, z družinami vojaških starešin ali kakršnekoli druge primere.

V posameznih primerih gre očitno za izmišljene zadeve, nekajkrat so natančno pojasnili, za kaj gre, le nekaj je ostalo še odprtih, vendar bosta notra-

nje in obrambno ministrstvo poskrbeli za dokončne in točne podatke.

Kakšna razlika med "hrabro srbsko policijo", ko je okupirala Kosovo in vedno ugotovila, da so goloroki Albanci napadli srbske policiste, ko pa so sestavili seznam žrtev, ni bil ne ranjen ne ubit noben srbski miličnik, število civilnih žrtev pa je šlo v stotine. Pa na primer zloglasne izolacije, pretepanja, itd. Prav o tem vprašanju skuša beograski tisk sprožiti kampanjo, ki naj bi prikrila dejstvo, da se njihova vojska predaja, in dejstva, da teče mobilizacija v Beogradu zelo slabo, da je odpor že množičen in da se veliko število rezervistov ne prijavlja ter odhaja celo v tujino.

Danes jutraj pričakujejo v Ljubljani nemškega zunanjega ministra Genscherja, ki je hkrati tudi predsednik evropske komisije za varnost. Že včeraj je prispel v Jugoslavijo, imel v Beogradu več razgovorov, v Ljubljani pa se bo pogovarjal s Kučanom in Tudjmanom. Slovenija od tega obiska veliko pričakuje, pa tudi, da bosta mednarodna javnost in dvanajstletica dokončno prekinili s sedanjo politiko in priznali Slovenijo kot samostojno državo. Vse podrobnosti nočnega razgovora v Zagrebu kažejo v to smer.

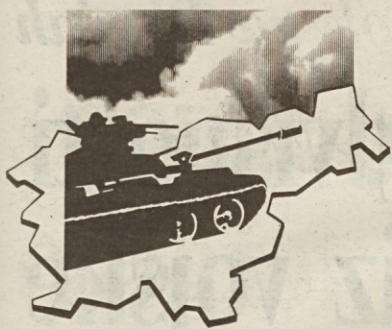
Predsednik Kučan nam je tako v kratkem razgovoru potrdil, da je italijanski zunanji minister De Michelis, dejal, da naj Slovenija počaka in potrpi največ še tri mesece, pa bo priznana kot suverena država. Podobno je rekel tudi zunanjemu ministru Ruplu. Predvsem pa je potrdil slovensko razlago uporabe milice in Teritorialne obrambe, ki lahko odgovarjata na napade teroristov in JLA tudi, ko so v kasarnah.

Ljubljana je preživela včerajšnji dan že skoraj povsem normalno. Vsa pod-

jetja delajo, trgovine so odprte in tudi še kar primerno založene. Manjkajo samo živila, ki jih je treba pripeljati od drugod, na primer sadje. Vse je zelo normalno, v bankah nekaj manj ljudi, ni ne panike, ne vznemirjenja. Letalski preleti ne zanimajo nikogar več, razen seveda pripadnikov narodne zaščite, ki vneto pripravljajo zaklonišča za možne letalske napade.

Toda zelo resno postaja gospodarsko vprašanje. Škoda tankovskih gosenic, streljanja, bojnih napadov letalstva, je ogromna. Toda to je samo zelo majhen del resnične škode. Nekdanji podpredsednik vlade, znani ekonomist Mencinger pravi, da znese morda le 1 odstotek. Prava škoda je v ustavitvi proizvodnje, pretrganju ekonomskih vezi. Pogodba podjetja "Tomos" s svojimi francoskimi partnerji je na primer ogrožena, ker ne more pravočasno dobaviti sestavnih delov, v tovarni pa ni skladišč, dostavlja se točno po rokih, ki so predvideni, zastala dobava hromi francosko proizvodnjo. Povsem je uničen turizem, ohromljen je promet, izgubljen zaupanje. Ta škoda je ogromna in je brez velike pomoči tujine Slovenija ne bo mogla odpraviti.

Ljubljano čaka še ena noč v okupatorskih razmerah. Včeraj so teroristi Kosa divjali in streljali. Milica, posebni oddelki, so tri likvidirali. Tu je tudi vzrok, da je ponoči mesto povsem opustelo, taksiisti ne vozijo, pred parlamentom, predsedstvom, vlado in tiskovnim središčem si specialci popravljajo oklepne jopiče in imajo ves čas na strel pripravljeno orožje. Tudi to je Ljubljana, ona, pripravljena na vse in najhuje v boju za svojo svobodo, povsem drugačna, toda tudi povsem enaka, kot je bila v trdih bojnih letih 1941.

Kljub izvolitvi Stipeta Mesića za predsednika predsedstva

Spopadi v Hrvaški

Armada še grozi

BEOGRAD — Po mesecu in pol je že mesece skregano predsedstvo Jugoslavije v nedeljo ponoči ob navzočnosti trojke ES le moralo razglasiti Stipeta Mesića za predsednika. To je verjetno prvič, da so tuji diplomati neposredno nadzorovali vodstvo neke tuje države pri imenovanju njenega predsednika. Včeraj se je predsedstvo pod novim vodstvom že sestalo, vendar pa na zasedanju ni bilo ne dr. Janeza Drnovška, ne Milana Kučana, ki v Beograd nista prišla iz že večkrat navedenih razlogov.

Ob vestih iz Slovenije in Hrvaške pa se tudi neobičajen način izvolitve Mesića, ne zdi več tako neobičajen. Najbrž bi bili ob vse večjem zaostrovanju na Hrvaškem, mednarodni opazovalci potrebnih tudi tam. Tako je včeraj policijska uprava v Vukovarju sporočila, da so v noči na ponedeljek četniki iz Borovega sela napadli pripadnike hrvaške narodne garde v Borovem selu. Kot poročajo, mrtvih ni bilo, bili pa so številni ranjeni. Po poročilu Tanjuga se je streljanje začelo v nedeljo, nekaj po 21. uri. nadaljevalo pa skozi vso noč. Tudi na področju Vinkovcev so četniki, ki so prišli od drugod, napadli vasi s petežno srbskim prebivalstvom, ki so doslej stale ob strani. Na ta način naj bi napad pripisali hrvaški policiji, tamkajšnje Srbe pa prisilili, da se jim pridružijo.

Toda najbolj napeto je bilo v Tenju, vasi v bližini Osijeka, ki jo je že pred dvema dnevnoma zasedla večja skupina četnikov in vse te dni terorizirala hrvaško prebivalstvo. V noči na ponedeljek pa so četniki s strojnimi prereševali skoraj vsako hrvaško hišo, včeraj, nekaj pred poldne pa so z rafalom pokosili načelnika osiješke postaje

milice Josipa Rajhla in ga ubili. Rajhl se je v Tenj podal na pogajanja skupaj s predsednikom krajevne skupnosti.

Zaradi razburjenosti Osiječanov je vojska s tanki včeraj spet krenila iz kasarne, po poročilu iz Osijeka pa je pri nočnem obstreljevanju med četniki in hrvaškimi gardisti, vojska s tanki podprla četnike.

O tem, da vojska odkrito sodeluje s Srbi, pa priča tudi dogodek iz Virovitice. Načelnik bjelovarske policijske uprave je včeraj objavil imena visokih oficirjev jugoslovanske vojske, ki so jih že v nedeljo zvečer aretirali v Virovitici. Policija je posredovala na podlagi prijave občanov, ki so opazili, da nekateri oficirji virovitiške garnizije delijo orožje rezervistom srbske narodnosti. Po uradnih podatkih doslej vojaške oblasti policijske akcije niso ovirale.

Da se na Hrvaškem napetost nevarno stopnjuje pa priča še dva dogodka: tako je skupina oboroženih teroristov v kraju Umetići v občini Hrvatska Kostanjevica pri Šarenem mostu prestregla kombi s cestnimi delavci iz Siska. Teroristi so jih nagnali iz kombija in se nato odpeljali neznano kam. Iz Gospića pa poročajo, da je bila v nedeljo zvečer pri železniški postaji Medak ponovno minirana liška proga, tako da je železniški promet med Splitom in Zagrebom prek Like nemogoč. Poleg tega pa so martičevci včeraj zgodaj zjutraj na cesti med Otočcem in Žuto Lokvo v kraju Brlog zaplenili in odpeljali kombi poln pohištva.

RADO GRUDEN

Pregl: Z agresijo so končno prevladali razlogi za odhod

LJUBLJANA — Živko Pregl, do predčerašnjim podpredsednik jugoslovanske vlade, je včeraj na tiskovni konferenci pojasnil vzroke za svoj odstop in nekatera osebnostna stališča v zvezi z delovanjem ZIS in njegovo odgovornostjo ob agresiji jugoslovanske armade na Slovenijo.

Pregl je poudaril, da je položaj zdaj tako zapleten in degeneriran, da brez arbitriranja Evrope ni mogoča takojšnja rešitev vojnega spopada v Sloveniji. Armada je po njegovem namreč povsem brez vajeti, istočasno pa je izginilo vsakršno medsebojno zaupanje med institucijami in drugimi na ozemlju nekdanje Jugoslavije. Za rešitev na daljši rok pa je po njegovem potrebna zanesljiva varovalka, ki bo preprečila morebitne nadaljnje intervencije JA in drugih republik proti Sloveniji. Taka varovalka je po njegovem lahko le mednarodnopravno priznanje Slovenije, kar je ključ razpleta in ne zapleta jugoslovanske krize.

Bivši podpredsednik ZIS je pojasnil, da je odstopil (podobno kot drugi slovenski predstavniki v Beogradu) v skladu z dogovorom s slovenskim državnim in poli-

tičnim vrhom, spregovoril pa je tudi o številnih dilemah, ki so se pri njem pojavljale že dalj časa in so zadevale ostanek ali odhod iz Beograda. Razlogov za ostanek je bilo nekaj časa več, še posebej pa je bil po njegovem mnenju pomemben tisti, da je na ta način lahko dal svoj prispevek za uveljavljanje Slovenije ter se boril proti gospodarski blokadi Slovenije in poskusom, da bi s silo pokorili slovenske osamosvojitvene poskuse. »Z agresijo na Slovenijo pa so končno prevladali razlogi za odhod,« je poudaril Pregl.

Živko Pregl je spregovoril tudi o krivdi oziroma odgovornosti zvezne vlade in njenega predsednika Markovića za brutalen napad. Pri tem je poudaril, da si je on stalno prizadeval, da ne bi prišlo do tako drastičnih odločitev in da je skupaj s še nekaterimi člani vlade - med temi naj bi bil tudi Marković - dosegel, da so bila precej spremenjena stališča zvezne vlade v primerjavi s tistimi, ki jih je kot zahtevo pripravil v zveznem sekretariatu za zakonodajo. Povedal je, da je bila tam postavljena zahteva, da se zapre vseh 106

mejnih, maloobmejnih in dvolastniških prehodov z Italijo, Avstrijo in Madžarsko in kasneje odpre le še 16, skozi katere, naj bi nato potekal ves promet s temi državami. Dejal je, da dogodki dokazujejo, da so bile odločitve za napad na Slovenijo sprejete že precej pred spornimi sklepi ZIS, na katere se sklicuje armada. Ta se je po mnenju Pregla že zdavnaj izmuznila vsakršnemu državnemu nadzoru.

Želel je tudi poudariti, da z vojsko nima ničesar in da je že 27. junija in nato še enkrat 29. junija zahteval odstranitev generala Kadijevića, glede odgovornosti Markovića pa je dejal, da je treba imeti pred očmi, kakšno Jugoslavijo je podedoval, ko je prišel na čelo vlade pred dvema letoma. V tem času je morala vlada po njegovih besedah prevzemati marsikaj, kar ni bilo v njeni pristojnosti. Ves ta čas je bila vojska izven moči ZIS in zato je po njegovem potrebna natančna politična analiza, ki bo pojasnila točno vlogo zvezne vlade in tudi morebitno odgovornost njenega predsednika za napad na Slovenijo. (rg)

Moralno dejanje slovenskih atletov

LJUBLJANA — Skoraj popolna garnitura slovenskih udeležencev Sredozemskih športnih iger bo danes iz Aten odpotovala na Dunaj, od koder se bo skušala prebiti nazaj v domovino. O priporočilu Slovenske športne zveze, naj slovenski tekmovalci takoj zapustijo vrste jugoslovanske reprezentance, so bili slovenski člani jugoslovanske odprave v Grčiji obveščeni torej šele včeraj, po poročanju tiskovne agencije ANSA pa se mu je odzvalo 22 tekmovalcev, med katerimi je tudi svetovni prvak v streljanju Debevc. Kot je novinarjem sporočil vodja jugoslovanske odprave in predsednik TKZ Jugoslavije Drakulevski pa bodo na igrh vseeno tekmovali štirje, med temi tudi nogometaša Novak in Englaro.

V prejšnjih dneh so svoj nastop že odpovedali košarkar Jure Zdovc in vrsta kajakašev in kanuistov na SP v Trentu. Sekretar Slovenske športne zveze Rajko Šugman je v izjavi za TV Slovenijo sinoči potrdil, da so vsa tekmovanja zveznega značaja v Sloveniji za sedaj seveda odpovedana, o nadaljnjem sodelovanju slovenskih posameznikov in moštev v jugoslovanskih zveznih tekmovanjih oziroma prvenstvih pa bo sklepala skupščina SŠZ. Nelahko odločitev športnikov, da se odrečejo nastopom v reprezentančnem dresu, predvsem pa možnosti realizacij svojih tekmovalnih ciljev, za katere je bilo vloženo veliko naporov, je Šugman označil za veliko moralno dejanje v podporo sedanjim prizadevanjem Slovencev v domovini.

Okrog množičnega odstopa slovenskih tekmovalcev iz jugoslovanskih reprezentanc, je bilo v teh dneh veliko napisanega tudi v italijanskih športnih časnikih, nastalo pa je tudi precej zmešnjave, odvisno pač od tega, ali so novinarji prejeli informacije takorekoč iz prve roke oziroma skozi filter vodstev reprezentanc. Tako so o tem vprašanju v istem dnevniku različna tolmačenja. Časnikar Gazzette dello sport Sergio Ghesini, ki se je v Atenah neposredno pogovarjal s slovenskim tekmovalci, gleda z velikim razumevanjem na njihovo odločitev. Poroča o tem, da jih je skušalo vodstvo reprezentance izolirati, novinarjem pa je razdeljevalo lastna sporočila o složnosti ju-odprave, tako da je moral vest o odhodu slovenskih atletov uradno objaviti grški organizator iger. Povsem drugačna pa so poročila časnikarjev istega dnevnika z evropskega košarkarskega prvenstva v Rimu, kjer je slovenski košarkar Zdovc prikazan kot žrtev ljubljanskih ukazov. Vendar pa se s slovenskim košarkarjem v Rimu nihče ni pogovoril.

Pogovor z vrsto študentov iz Azije in Afrike, ki študirajo na ljubljanski univerzi

Vsak narod ima pravico do samoodločbe

LJUBLJANA — Burno dogajanje v Sloveniji je zapustilo globok vtis tudi med tujimi študenti, ki živijo v Ljubljani. Splošni vtis je veliko presenečenje nad preraščanjem dogajanjem in ekscesi sile, kar velja tudi za tiste študente, ki prihajajo iz politično nestabilnih okolij. Nekatera njihova mnenja smo zabeležili v tem zapisu.

Michael Obenga (Gabon): predsednik ljubljanske sekcije Zveze afriških študentov v Sloveniji: »Afriškim študentom, ki študiramo v Ljubljani ni vseeno, kaj se dogaja v Sloveniji, posebno zato, ker so nas ljudje iz te dežele lepo sprejeli in zato ker se z njimi dobro razumemo. Z njimi želimo deliti tako lepe kot težke trenutke. Pomislite: afriški študentje prihajamo iz različnih okolij in tam smo mnogokrat priča mučnim situacijam. Sloven-

ski narod nam je preko politike neuvrščenosti pri tem bil ob strani, zato je lepo, da smo sedaj tudi mi solidarni z njim.

Osebnostno - in tudi ostali - smo prepričani, da so zahteve slovenskega naroda legitimne. Jugoslavija, kakršna je bila prej, je bila umetna tvorba. Podpiramo slovenski narod, kakor podpiramo vsak narod, ki želi uveljaviti samostojnost preko demokratičnih mehanizmov. Skratka, razumemo, da je bilo treba stanje, kakršno je vladalo pred plebiscitom, spremeniti, razumemo pa tudi, da je slovenski narod preko plebiscita samo izrazil svojo voljo.«

Seyyed Sabernia (Iran - Biotehniška fakulteta): »Mislim, da je v teh trenutkih potreben dialog, ne pa politika nasilja. To vem

zato, ker sem videl, kam je v moji deželi peljala logika nasilja. To, kar doživljam te dni, je podobno onemu, ki sem ga doživel v času islamske revolucije in vojne med Irakom in Iranom. Protiatomska zaklonišča zame žal niso novost, saj sem jih v moji deželi večkrat izkusil. Isto velja tudi za vzdušje, ki je značilno za čas vojne.

Zanimivo je, kako nek narod teži za osamosvojitve in kako velike države so gluhe za to. Vsekakor bi bilo verjetno bolje, da bi se Slovenija najprej gospodarsko in šele nato politično osamosvojila.«

Ahmed Mohammed Jusuf (Somalija - Fakulteta za naravoslovje in tehnologijo): »Prihajam iz dežele, kjer je več let vlada nasilje. Samo v eni točki bi se dalo primerjati stanje v Sloveniji s stanjem v Somaliji, to pa je v brezumnju. Ostale okoliščine so precej različne, če pri nas pobijejo deset tisoč ljudi, ostane v razvitem svetu ta dogodek skoraj brez odmeva, tu v Sloveniji pa tega ni.

Pričakoval sem, da bo v Sloveniji prišlo do zaostrovanja, do take mere pa sploh ne. Glede osamosvojitve mislim, da je treba upoštevati voljo nekega naroda; brez tega ne gre. Da bi pa Jugoslavija poniknila čez noč, to pa je tudi zelo težko. Dodal bi še to: kolikor poznam okolje in narode, ki tu živijo, menim, da sovraštvo netižno politiki, ne pa navadni ljudje.«

Neuhoim Ibrahim Maiga (Mali - Biotehniška fakulteta): »Dogajanje v zadnjih dneh v Sloveniji me je presenetilo, presenetil pa me je tudi odpor proti jugoslovanski vojski. To kar se dogaja, je težka preizkušnja tudi za mnoge od nas, iz Afrike, ki prvič doživljamo vojno vzdušje.

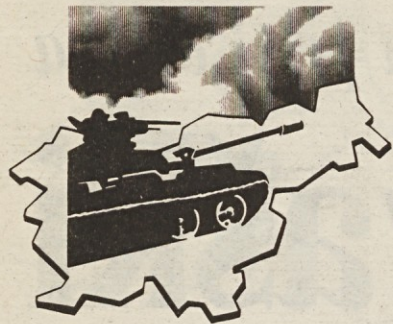
Načeloma sem za to, da ima vsak narod pravice do samoodločbe, vseeno pa imam premalo kazalcev, da bi sodil ali je bila izbira Slovenije pravilna ali ne.«

IVAN VOGRİČ

Položaj na mejnem prehodu v Radgoni je še vedno skrajno napet

(Telefoto AP)

Pripoved slovenskega fanta, ki je služil vojaški rok na Plavjah

Slišal sem za proglasitev neodvisnosti in sklenil čim prej pobegniti iz vojske

LJUBLJANA — Podatki o številu prebeglih starešin, vojakov in civilnih oseb, ki so v službi v jugoslovanski armadi, iz dneva v dan hitreje naraščajo. Tako so med tistimi, ki so zapustili vrste okupatorske vojske tudi generali, v petek pa je protestno odstopil tudi predsednik vojaškega sodišča v Ljubljani.

Toda največje je nedvomno število navadnih vojakov, ki so se odločili, da se takoj, ko je to mogoče, odzovejo pozivu predsedstva Republike Slovenije. Z enim od njih se nam je uspelo pogovoriti tudi zahvaljujoč družinskemu poznanstvu. Gre za Ljubljancana Matjaža, ki bo letos jeseni začel s študijem na ekonomski fakulteti. Vojaški rok je služil v karavli na italijansko-slovenski meji pri Plavjah, do konca pa sta mu ostala še dobra dva meseca, seveda če bi vse potekalo normalno. Toda napad vojske na Slovenijo je ta normalni potek brutalno prekinil, v njem pa sprožil odločitev, da pri tem ne sodeluje.

»Ko je 25. junija začela zasedati slovenska skupščina, so starešine proglasile stanje stalne pripravljenosti, izvedli so trojne straže, za vse to pa nam niso navedli nobenega razloga,« je začel svojo pripoved Matjaž.

Kako se je nato razvijal položaj?

»Naslednji dan so nam povedali, da se je Slovenija odcepila in da je jugoslovanska vlada ukazala, da je treba za vsako ceno braniti meje SFRJ. Zvedeli smo, da bo prišlo do zamenjave tabel na meji, kjer naj bi vse table z napisom SFRJ zamenjali s tablam z napisom Republika Slovenija. To menjava bi morali mi prepečiti. Že 26. smo dopoldne v trojicah stražili mejne table, popoldne pa smo približno 300 m od bloka na Škofijah postavili dva topa. Dve posadki sta bili od takrat stalno pri topovih, drugi pa smo stražili na karavli. Spali nismo nič, ker nas je bilo premalo. Zelo težko smo tudi sledili dogodkom, saj so nam isti večer odklopili elektriko, tako da nismo mogli več gledati televizije in nam je

ostal le majhen tranzistor, ki pa je bolj slabo deloval.«

Dan kasneje se je položaj zelo zaostрил...

»Pri tem bi rad povedal, da mi v bojih nismo sodelovali. Prišla je zvezna policija, ki je spala v naši karavli in hodila na mejni prehod. Potem smo v petek zaprli še maloobmejni prehod Plavje in ga zastražili. V bližino bloka smo postavili tudi top in ga usmerili v notranjost...«

Kako si se odločil za pobeg?

»Že v petek dopoldne sem resno razmišljal o tem, vendar sam nisem vedel, kako bi to storil. Nisem vedel, na koga bi se obrnil, predvsem pa ne, kako bi prišel na varno. O teh zadevah se tudi nisem želel pogovarjati z nikomer. Na splošno smo v teh dneh bolj malo govorili in ne vem, če je šlo pri tem za nezaupanje ali kaj drugega, toda preprosto se je vsak držal bolj sam zase.«

Kdo so bili tvoji kolegi?

»Z menoj je bil še en Slovenec iz Pivke, ostali pa so bili iz drugih republik.«

Kdaj si se potem dokončno odločil?

»Še isti večer, v petek sem šel redno na stražo. Z nekim izgovorom sem se oddaljil od stražarskega mesta in odšel do neke hiše, od koder sem poklical domov. Iz Ljubljane sta stric in brat krenila z avtom ob 22. uri. Mama jima je na pot dala dve civilni obleki, če bi morda še kdo želel z mano. Prišla sta do Plavij, tam sem potem svojemu kolegu izročil puško in se poslovil. Bil je mlad vojak s Kosova, ki je prišel v vojsko pred mesecem dni. Najbrž niti ni vedel, da jaz bežim in je najbrž mislil vse kaj drugega. V avtu sem se preoblekel, nekje pri Črnuemu Kalu smo ovrgli uniformo in nekaj pred 1. uro zjutraj brez kakršnihkoli težav prispeli v Ljubljano.

Zjutraj sem se javil na občini in jim povedal, kaj se je zgodilo. Zaključili so mi vojaški rok in me napotili domov.«

RADO GRUDEN

Ta dva vojaka sta se predala slovenski Teritorialni obrambi, mnogi slovenski pripadniki JLA pa so, kot Matjaž, prostovoljno zapustili svoje položaje in se javili slovenskim oblastem (Telefoto AP)

Pismo predsednika Kučana in premiera Peterleta obrambnemu ministru generalu Kadijeviću

Pripadniki slovenske teritorialne obrambe so v dosedanjih spopadih pokazali veliko mero borbene sposobnosti, istočasno pa tudi odgovornosti. Nova slovenska vojska je do sedaj več kot zadovoljivo opravila svojo nalogo. Zato je njen poveljnik polk. Slapar prenesel vsem njenim pripadnikom priznanje slovenskega političnega vodstva (Telefoto AP)

Najpomembnejše je spoštovati ustavitev oboroženih spopadov

LJUBLJANA — Predsednik predsedstva Slovenije Milan Kučan in predsednik vlade Lojze Peterle stanečniku štaba vrhovnega poveljstva oboroženih sil SFRJ in obrambnemu ministru Veljku Kadijeviću v nedeljo pisala pismo, v katerem med drugim pravita:

Predsedstvo in vlada Republike Slovenije sta na svoji seji 30.6.1991 obravnavala vaš dopis z zahtevami z dne 29.6.1991. Vaš dopis je obravnavala tudi Skupščina republike Slovenije na svoji seji 29.6.1991. Stališče Predsedstva in Izvršnega sveta je, da je v teh razmerah najpomembnejše, da se brezpogojno spoštuje ustavitev bojev. V Sloveniji je temu cilju podrejena vsa dejavnost.

Zahteve, ki jih ultimativno postavljate, je mogoče reševati s političnimi pogovori. Republiška skupščina je na svoji seji ponovno poudarila svojo odločenost, da uveljavlja svoje odločitve na političen in demokratičen način. Prav agresija Jugoslovanske armade je takšen način, lasten demokratičnemu svetu, onemogočila. Kljub temu sodita Predsedstvo in Izvršni svet, da je treba vprašanja, na katera se nanašajo vse zahteve, reševati po poti razgovorov. Pri tem pa je temeljni pogoj, da bi do tega prišlo, prekinitve ognja in ustavitev bojev, ki jih je izzvala agresija na ozemlje Republike Slovenije in pripravljenost, da se enote Jugoslovanske armade umaknejo z bojnih položajev in komunikacij ter vrnejo v vojašnice.

Sklep Zvezne izvršnega sveta, na katerega se sklicujete in s katerim opravičujete vse svoje vojaške aktiv-

nosti na slovenskem ozemlju, spregleduje, da je po odločitvi Skupščine Republike Slovenije in razglasitvi samostojnosti in neodvisnosti, Republika Slovenija samostojna in suverena država. Organi te države so predlagali, naj se ne spremeni režima na mejah in da enote Jugoslovanske armade še naprej tako kot dosedaj ostanejo na zelenem pasu izven mejnih prehodov državne meje dosedanje SFRJ.

Glede drugih zahtev vam sporočamo naslednje:

1. Republika Slovenija od 21. ure dne 28.6.1991 dosledno spoštuje prekinitve ognja in to bo zagotovila tudi v prihodnje. Pričakuje, da ne bo prisiljena zaradi kršitev druge strani braniti objekte in komunikacije v Republiki Sloveniji.

2. Mrtvi pripadniki JA so bili predani enotam JA, ranjeni, ki se zdravijo v medicinskih ustanovah pa so lahko takoj premešeni v vojaške medicinske ustanove razen, če tega sami ne želijo.

3. Vprašanje vojnih ujetnikov je mogoče rešiti takoj, ko enote JA po dogovoru o ustavitvi bojev zapustijo bojne položaje in položaje na komunikacijah. Hkrati s tem naj se rešuje tudi problem odpusta državljanov republike Slovenije, ki so še vedno prisilno v enotah in ustanovah JA v Sloveniji in SFRJ.

4. Sprostitev blokade poveljstev, enot in ustanov ter objektov JA je mogoče uresničiti takoj potem, ko bodo enote JA v skladu z dogovorom zapustile voljne položaje.

5. Normalno oskrbo poveljstev, enot in ustanov JA s hrano in elektriko bo

možno zagotoviti takoj, ko se reši vprašanje blokade na komunikacijah in umik enot JA z bojnih položajev.

6. Zagotovitev normalnega prometa vozil, zračnih in drugih objektov JA je odvisna od umika teh enot z bojnih položajev in komunikacij v skladu z dogovorjenim postopkom. Vse od začetka prekinitve ognja vojaško letalstvo v nasprotju z dogovorom operira v zračnem prostoru nad ozemljem republike Slovenije.

7. Doslej ni poznan noben primer maltretiranja članov družin aktivnih vojaških in civilnih oseb v službi v JA. Če obstojijo podatki o konkretnih primerih takega ravnanja, bodo organi Republike Slovenije nanje ustrezno reagirali. Pričakujemo pa, da se ne bodo ponovili primeri, kot je bil 28.6.1991 v Ribnici, ko so starešine JA iz stanovanjskih blokov streljali v hrbet pripadnikom TO Republike Slovenije in dva težko ranili.

8. O vprašanju vrnitve zaplenjenih vojnih vozil in drugih materialno tehničnih sredstev se je možno pogovarjati po tem, ko bo načelno rešeno vprašanje vojne odškodnine.

Od prekinitve ognja naprej je bilo evidentiranih in dokumentiranih preko 30 primerov kršitve dogovora o premirju, s tem da je med temi najbolj drastičen tisti, ko so pripadniki diverzantskih in diverzantsko terorističnih enot JA operirali v glavnem mestu Republike Slovenije v noči med 29 in 30.6.1991, tudi neposredno pred poslopjem slovenske skupščine, v kateri je prav takrat zasedal najvišji organ oblasti Republike Slovenije.

Priznanje slovenski Teritorialni obrambi

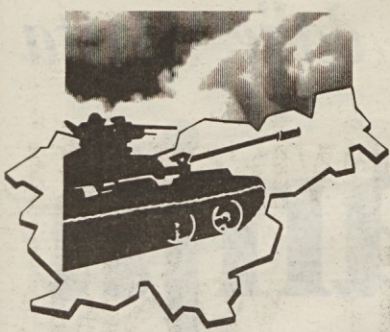
LJUBLJANA — Poveljnik slovenske teritorialne obrambe je na svoje vojake naslovil naslednji poslanico:

Vojakom, podčastnikom in častnikom Teritorialne obrambe Republike Slovenije

Enote Teritorialne obrambe Republike Slovenije tudi danes učinkovito in uspešno opravljajo svoje naloge. Zato okupatorska vojska niti četrtega dne po agresiji na državo Slovenijo ni dosegla nobenega od zastavljenih ciljev. Kršila je sporazum o prenehanju spopadov; z odpiranjem ognja na naše enote ter s premiki svojih enot v tem času, je ponovno pokazala, da so ji obče civilizacijske vrednote in obča načela človečnosti povsem tuji pojmi. Nasprotno, na veliki večini prehodov iz Republike Slovenije v republike Italijo, Avstrijo in Madžarsko - med njimi so vsi najpomembnejši, je razobešena zastava republike Slovenije. Ti prehodi so zatrdno in pod popolnim nadzorom naših enot. Večina enot okupatorske vojske znotraj ozemlja Republike Slovenije pa je še vedno blokirana z našimi silami.

Enote Teritorialne obrambe delujejo organizirano, odgovorno in z izjemno visoko stopnjo državljanske zavesti. Našim enotam nudijo dragoceno pomoč, poleg prebivalcev tudi prostovoljci, ki so se pridružili opravljanju nalog teritorialne obrambe z fizičnimi močmi. Posebno uspešno je sodelovanje in skupen nastop s pripadniki organov za notranje zadeve in organi občin. (...) Teritorialna obramba Republike Slovenije je iz zaplenjenih in iz predanih tankov JA formirala manjše oklopne enote. Te so pripravljene in usposobljene za takojšnje bojne naloge, če bodo takšna povelja dobile. Tudi sicer se predaja okupatorskih vojakov nadaljuje; med njimi so tudi visoki oficirji JA, ki so svoje enote zapustili. Razkroj znotraj JA postaja vse očitnejši. Iz zavzetih skladišč JA smo v teku včerajšnjega dne dobili precej orožja, streliva, protiletalskih in protioklepni sredstev.

Izrekam priznanje vsem vojakom, podčastnikom in častnikom TO za vaše odgovorno opravljanje nalog, dokončno držo, bojne uspehe, pa tudi za dosledno spoštovanje ukazov v zvezi s prekinitvijo ognja.

Jutri izreden sestanek vrha skupnosti Alpe-Jadran

Suverenost je dejstvo

Iz videmske pokrajine novi izrazi solidarnosti

Na Tolminskem kar mirno

Po sklepu včerajšnjega sestanka z Berninijem v Benetkah

Delegacija dežel italijanskega severovzhoda danes v Ljubljani

BENETKE — Predsedniki deželnih odborov in svetov petih dežel italijanskega severovzhoda bodo danes odpotovali v Ljubljano, kjer se bodo srečali s predstavništvom slovenske vlade in drugih institucionalnih teles.

Odločitev za ta korak je padla včeraj v Benetkah, kjer so se na povabilo predsednika Dežele Veneto Franca Cremoneseja sestali najvišji predstavniki Furlanije-Juljske krajine, Veneta, Tridentske-Zgornjega Poadižja in avtonomnih pokrajin Bocen in Trento, sestanka pa se je udeležil tudi predsednik Skupščine dežele Evrope, minister Carlo Bernini.

Udeleženci beneškega srečanja so preučili zadnje informacije, ki so jih prejeli od slovenske vlade po nedeljskem srečanju med zveznim premierom Markovičem in predsednikom slovenske republike Milanom Kučanom in po izjavah predsednika slovenske vlade Lojzeta Peterleta. Dežele severovzhodne Italije so v Benetkah še enkrat potrdile polno solidarnost, ki so jo od vsega začetka - beremo v tiskovnem sporočilu - jasno in javno izrazile v podporo procesov demokratizacije in osamosvajanja republike Slovenije in Hrvaške. Soglasno so podprle potrebo po vztrajanju, da bi mednarodna skupnost zagotovila varnost v sosednjih republikah Slo-

veniji in Hrvaški in torej dokončno ukinitev vojaške dejavnosti zveznih oboroženih sil.

Nadalje so se udeleženci beneškega sestanka dogovorili, da bo moralo z izrednega sestanka najvišjih predstavnikov delovne skupnosti Alpe-Jadran - ki bo jutri v Celovcu iziti skupno stališče in odločna podpora slovenskim in hrvaškim partnerjem. Dežele italijanskega severovzhoda tudi menijo, da je bistvenega pomena, da Evropska gospodarska skupnost nadaljuje svojo akcijo za jamstvo spoštovanja premirja in da s pomočjo lastnih opazovalcev zagotovi njegovo nadzorovanje.

Kar pa zadeva same severovzhodne dežele, so se njihovi predstavniki dogovorili, da bodo pospešili sklenitev sporazuma o sodelovanju s Slovenijo in Hrvaško na osnovi zakona za obmejna območja, katerega normalna izvajalna faza se bliža zaključku.

In končno so se na beneškem sestanku dogovorili, da si bodo severovzhodne dežele - tudi v izpolnitev izrecne prošnje slovenskega premiera Peterleta - prizadevale za največje razširjanje novic, ki prihajajo iz Slovenije glede razvoja tamkajšnjega položaja, da bi tako ohranile živo zanimanje in korektno obveščanje javnega mnenja.

ČEDAD, TOLMIN — Tudi včerajšnji dan je na Tolminskem potekel v znamenju sorazmernega zatišja. Sicer je v zgodnjih jutranjih urah prebivalstvo severovzhodnega dela severnoprimske regije, poročevcem pa Idrijskega, vznemirila močna detonacija. Šlo je za eksplozijo skladišča orožja in razstreliva - o kateri sicer poročamo posebej - ki je na Črnem vrhu povzročila izredno velik preplah in dva ranjena med prebivalstvom. Ta dogodek je delno povečal zaskrbljenost na Severnopriskem, kjer so včeraj sicer zabeležili normalen potek življenja. Trgovine in poslovni obrati so bili vsi odprti, z izjemo tolminskega Metalflexa, Avtoprometa in Iskre. Sicer napovedujejo, da se bodo v zadnjih dveh obratih težave stopnjevale v naslednjih dneh, če ne bo prišlo do vidnejših sprememb. V kobariškem Tiku pa so obrat zaprli za teden dni zaradi kolektivnega dopusta.

Po tem, kar smo izvedeli na predsedstvu izvršnega sveta občine Tolmin, so ceste kljub blokadam dokaj prevozne. Na občini so nam namreč povedali, da je mogoče voziti mimo barikad, vendar pa prebivalstvu odsvetujejo vsak premik iz enega kraja v drugega, če ta ni nujno potreben.

Tudi z oskrbo je položaj na zadovoljivi ravni. Trgovine so zalozene z najnujnejšimi živilskimi izdelki in tudi z zdravili za sedaj ni težav. Mejni prehodi na Tolminskem obratujejo le delno. Odprta sta namreč le prehoda Robič in Predil, čeznjo pa skoraj ni prometa. Kot smo izvedeli na bencinskih črpalkah ob meji, se je le malo italijanskih avtomobilistov napotilo na Petrolove postaje, da bi si napolnili rezervoarje.

Bovec preživlja eno svojih najhujših turističnih kriz. Na ravnateljstvu hotela Kanin, ki je med največjimi na tem predelu Primor-

ske, so povedali, da so prav včeraj zaprli hotelske prostore, saj je bilo v njih le sedem turistov, ki so jih premestili v hotel Alp, ki je edini odprt na Bovškem. Hotel Kanin so sicer nameravali zapreti že pred dnevi, težave pa so imeli zaradi večje skupine (55) angleških turistov, ki se niso mogli vrniti v domovino. Včeraj pa je skupina čez Predil odpotovala v Benetke in od tod odletela v Anglijo. Tudi Kankina vas povsem sameva. O posebnih premikih vojaških enot JA ni vesti. Na tolminskem županstvu pa so nam povedali, da obstaja nevarnost kakšnih nepričakovanih potez. Zato so storili vse potrebno, da bi ne prišlo do kakšnih incidentov in nepremišljenih dejanj zveznih vojaških enot.

Tudi na Videmskem se množijo izrazi solidarnosti zasedeni Sloveniji. Med temi bi vsekakor omenili odločno stališče, ki ga je v prid samostojnosti Slovenije zvezal tednik Vita Cattolica, ki uvodnik odgovornega urednika Duilila Corgnalija naslavlja »Dorodošla Slovenija«. Med pobudami medijev gre omeniti odločitev zasebne radijske postaje Nord-Est iz Podbonesca, ki je pripravljena dati vso pomoč v primeru prekinitve radijskih zvez v Sloveniji.

Solidarnostne izraze sta v teh dneh izrekla tudi občinska sveta v Reziji in Sovodnjah. Predstavniki Zelenih z marjetico Brunello Pagavino pa je čedajskemu občinskemu svetu naslovil resolucijo v podporo Sloveniji.

Tudi iz Kanalske doline prihajajo izrazi solidarnosti. Predsednik Slovenskega kluba Anton Sivec je takoj po agresiji obiskal obmejne kraje v Sloveniji in za tisk dal posebno izjavo. V njej izraža zaskrbljenost nad lahkomišelnostjo Italije in Evrope pri ocenjevanju stvarnega položaja v Jugoslaviji. Ob tem se Sivec sprašuje, zakaj Evropa rabi dvojna merila pri izkazovanju pomoči baltskim državam in Sloveniji. Svoje sporočilo predsednik Slovenskega kluba zaključuje z nasvetom, naj se Italija glede odnosov do Slovenije in Hrvaške zgleduje po Avstriji.

RUDI PAVŠIČ

Gonanova poslanica slovenskemu kolegu Francetu Bučarju

TRST — Predsednik deželnega sveta FJK je poslal predsedniku slovenske skupščine Francetu Bučarju poslanico, kateri je priložil resolucijo, ki jo je deželna skupščina odobrila na izredni seji o dogajanjih v Sloveniji.

Gonano v svojem sporočilu sicer ugotavlja, da okrog treh točk, ki so jih predlagali odposlanci EGS, razumljivo ne more biti soglasnega mnenja, prepričan pa je, da je vsaj prva - ki govori o takojšnji prekinitvi ognja - sprejemljiva za vse ljudi dobre volje. Med avtentične vrednote srednjeevropske kulture - ugotavlja med drugim Gonano - pa gotovo sodi tudi mirno, sporazumno reševanje sporov, ki bi ga predloženi trimesečni moratorij omogočil in s tem postavil prave temelje za konkretno osamosvojitve Slovenije.

Priznanje suverenosti bo v novi Evropi povsem samoumevno

RIM — Priznanje zakonite suverenosti narodov, kakršna sta slovenski in hrvaški, ki sta že imela lastno državnost v okviru dosedanje jugoslovanske federacije, mora v novi pravni podobi, ki si jo gradi Evropa, postati povsem samoumevno. Tako je med drugim poudaril predsednik komisije deželnega sveta za zadeve EGS in za stike s tujino Ugo Poli, ko je govoril na zasedanju vsedravnega vodstva Združenja krajevnih in deželnih avtonomij (AIC-CRE). Poli je tudi opozoril, da je pri jugoslovanski krizi v igri zaupanje v Evropsko skupnost, saj njen prioriteten cilj, da bi utišali orožje ne more pustiti v ozadju bistva problema, ki sta ga zastavili Slovenija in Hrvaška, in sicer uveljavitev njunega statusa suverenih in neodvisnih držav.

Razočaranje nad pokvarjenimi počitnicami

Množičen beg turistov

Takih prizorov je bilo v teh dneh videti ničkoliko, na tej in oni strani državne meje (Foto Križmančič)

Italijanski tisk si prizadeva razumeti globlje vzrode jugoslovanske krize

Soglasna kritika rimski vladi in Evropski skupnosti

Italijanski tisk je od prvega dne oborožene invazije jugoslovanske armade na Slovenijo v večini primerov interperetiral dogajanja precej drugače in z mnogo večjo občutljivostjo kot uradni rimski vladni krogi, katere je (skupaj z EGS in z vsem Zahodom) pogosto celo odkrito obtožil nerazumevanja in zamujanja. Posebno odločni so bili pri tem časopisi iz severovzhodnega območja Italije, med katerimi naj posebej omenimo beneški Il Gazzettino in videmski Messaggero Veneto. Sicer pa si pogledimo nekatera najzanimivejša razmišljanja teh dni.

Pod naslovom »Edini možen pogum« je Il Gazzettino včeraj priobčil uvodnik svojega odgovornega urednika Giorgia Laga, v katerem najprej ugotavlja, da »ni nikoli nič statično, torej niti države, ker so hčerke zgodovine, zgodovina pa se ustvarja brez prestanka in se ne ustavlja«. Ponavadi se meje spreminjajo samo z vojnami, saj je konstitutivni element države ozemlje, brez katerega država ne more obstajati.

Samoodločba - nadaljuje Lago - kljub temu, da predstavlja mirno pot spreminjanja, ni nič manj boleča od vojne. Tudi samoodločanje je prav tako »bomba« proti statusu quo. V njenem imenu - na osnovi tistega, kar je 33 držav Evrope skupaj z ZDA in Kanado leta 1975 zajamčilo v Helsinkih - imajo narodi pravico izbrati lastno politično usodo, tako »notranjo« kot »zunanjo«, »kadar« in »kakor« hočejo. Edini pogoj za zakonito izvajanje samoodločbe zato ne more biti nič drugega kot spoštovanje vseh postopkov demokratizacije - ugotavlja pisec - tako kot sta to storili Slovenija in Hrvaška s svojo dolgotrajno evolucijo, ki je hkrati razgalila zamude zahodne - in

torej tudi italijanske - diplomacije, zamude, ki sta jih porodila njen egoizem in otopelost.

Ce gledamo kratkoročno, potem samoodločba res povzroča razkosanje in torej destabilizira - nadaljuje Lago - toda če dvignemo pogled čez ograjo utrjenih interesov in skušamo postopno izgraditi Evropo višje stopnje, potem samoodločba lahko postane revolucionarno sredstvo za reševanje konfliktov, ne pa za njihovo povzročanje. Zgodovina gre po svoji poti, ne ozirajoč se na naše načrte. Ne moremo si je podrediti, pogosto pa je ne uspeemo niti zaslutiti, ko pa smo zgodovinarji že izvednih dejanj. Zgodovina - zaključuje Lago - nam dovoljuje samo en, edini možen pogum: da vselej privilegiramo človeka in njegovo svobodo in ga dosledno postavimo nad gole interese posameznih režimov.

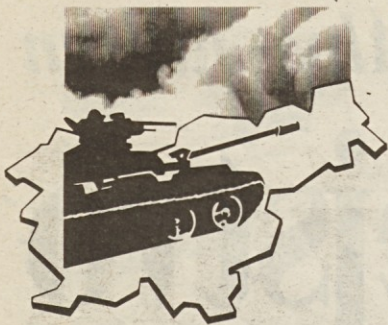
Turinski dnevnik La Stampa je nedeljski komentar poveril odličnemu poznavalcu jugoslovanskih razmer Enzu Bettizi, ki takoj v začetku obsoja dejstvo, da se še naprej v prazno govori o »jugoslovanski državljanski vojni«. Državljska vojna pomeni namreč bratovorno vojno, kar se v Sloveniji ni zgodilo, pač pa je rojstvo nove evropske države povzročilo brutalno oboroženo agresijo srbske države proti komaj rojeni slovenski državi. Srbska država, ki se je pred nekaj leti obnovila - ugotavlja Bettiza - pa svoje dizgregacijske cilje in hegemonistične akcije skriva za fiktivno federacijo, za katero pa Jugoslavije ni več.

Evropski skupnosti po mnenju Bettize preostajata samo dve izbiri: ali prizna, da je Jugoslavija pokojna in iz tega napravi ustrezne diplomatske zaključke, ali pa še naprej simulira njen ob-

stoj in s tem pasivno legitimira naduto hegemonijo Beograda nad vsemi ostalimi narodi. V ta okvir postavlja komentator odcepitev ali razdružitve Slovenije in Hrvaške, ki da sta zakoniti dejanji narodne samoobrambe dveh republik, ki ne sprejemata ideje Jugoslavije kot »ječe narodov«, varovane od velikosrbskih šovinistov. Miloševićeva srbska oblastniška grupa je v Sloveniji prvič trčila ob zid, ob istega pa je trčila tudi evropska trojka. Povejmo si zato resnico - vabi Bettiza - da EGS s svojo prestrašeno, konservativno diplomacijo, obsedeno z mitom stabilnosti na celini in nesposobno zaznati in razvozlati demokratske in narodnostne fermente postkomunistične dobe, ni znala napraviti nič pametnejšega kot to, da se je poplivila na usmeritev in interese balkanske politike Združenih držav Amerike. Sposobna je bila samo fotokopirati ameriška vabila k ohranitvi fantomatične »jugoslovanske enotnosti«, pri čemer imajo ZDA vsaj opravičilo, da skušajo odpraviti vse elemente, ki bi utegnili ogroziti njihov dialog s Svojetsko zvezo. EGS tega opravičila nima, saj bi morala danes bolj kot kdajkoli usmeriti svoj pogled k novim evropskim obzorjem, ki se dvigujejo za ruševinami berlinskega zidu. Žal tako, najrealnejšo potezo Evropa sploh ni vzela v poštev - zaključuje Bettiza - ampak vztraja na mumifikaciji Jugoslavije, ki postaja vsak dan bolj irealna, s tem pa si v bistvu dosoja vlogo rezervnega kolesa bipolarne politike Washingtona. Najmanj, kar lahko ob tem rečemo je, da se na tak način ne ščitijo interesi Evrope: ne tiste, ki gre od Uralov do Atlantika, še manj pa tiste, ki se razteza od Senne do Donave.

Zunanje politični urednik dnevnika La Repubblica Paolo Garimberti je v svojem nedeljskem komentarju posredovanje trojke EGS primerjal obližu, s katerim pa ni mogoče ozdraviti rane, ki se je že zagnojila. Evropa je precenila svoje posredovalske sposobnosti: ko je zavrnila svoje neodvisnosti Slovenije in Hrvaške in predpostavila stabilnost na Balkanu načelu o samoodločbi narodov - ugotavlja Garimberti - je izgubila zaupanje obeh republik. Če ne bi bilo te startne napake, bi se predlog o moratoriju danes zdel smiseln in sprejemljiv, slovenske predsednika Kučana pa nekateri njegovi sonarodnjaki ne bi obtoževali izdajstva.

V nedeljski številki uglednega Corriere della Sera pa najdemo lirično obarvan komentar tržaškega pisatelja Claudia Magrisa, ki zavrača doživljanje nasilja v sosednji republiki kot nečesa oddaljenega, kar nas ne zadeva. Odklanja dejstvo, da se je z zaprtjem meje in s cestnimi blokadi njegov idealni in stvarni svet zožil, razklal, da je doživel svojsvrstno in bolečo amputacijo. »Piran, Istra, slovenski Kras in Snežnik, vse to so kraji, skozi katere teče moje življenje, kjer sem doma. To so kraji, ki so me zaznamovali na neizbrisen način, oblikovali mojo bit, moje čutenje. To so pokrajine moje duše, o katerih človek lahko reče tako, kot je stari Kugy govoril o Julijskih Alpah: Tukaj vem, kdo sem.« Povrhu so to tudi kraji, ki so sestavni del vsakdanjega življenja - nadaljuje Magris - saj bombe preprečujejo srečanje z ljudmi, ki me potrebujejo ali ki jih sam potrebujem, povzročajo težave pri delu, zmešnjavo in izgubljenost, motijo ritme in navade. Vse to seveda ni nič v primerjavi s tistim, ki tvega smrtonosni naboj - priznava tržaški književnik - vendar je občutek tak, kot da bi bombardirali hišo v eni zmed četrti mojega mesta...

Na Škofijah je še vedno napeto, meja pa še dalje zaprta

Vročča pogajanja

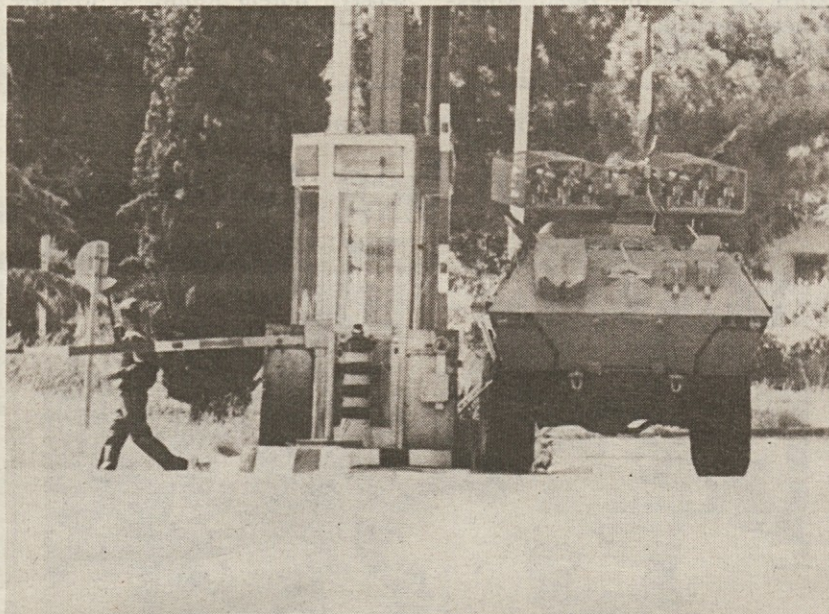
Kamioni na reki Dragonji

(foto Križmančič)

Mejni prehod Škofije je bil tudi včeraj najbolj vroča točka na slovensko-italijanski meji, incidentov do večernih ur pa na srečo ni bilo. Prehod, ki je še vedno v rokah zvezne milice in vojaške enote, je bil ves dan zaprt, kdaj ga bodo odprli bo pač odvisno od razpjeta (ali zapleta) dogajanja v Sloveniji. Poročnik Zoran Saklev, ki povečuje vojakom, je menda največji trn v peti vsem prizadevanjem in prigrigvarjanjem o mirnem umiku JA s tega mejnega prehoda. Saklev, ki se je z vojsko pripeljal iz Ilirske Bistrice in stanuje na Reki, je zamenjal podpolkovnika Isakoviča, ki je bil laže ranjen v sobotnem streljanju in se, kot kaže, še zdravi v katinarski bolnišnici. Poročnik še zmeraj namreč grozi, da bo iz transporterja sprožil rakete na Škofije in celo na Koper, če se mu bodo preveč približali in po nekaterih informacijah noče zapustiti meje brez obojestrane, saj se boji, da bi bilo s tem dejanjem z njim konec in da bi se mu hoteli maščevati. Nekateri časopisi so včeraj objavili, da Saklev stalno grozi slovenskemu vojakom iz svoje enote, te vesti pa nismo mogli preveriti.

Včerajšnji dan na Škofijah se je začel pod slabim znakom, saj so okoli pete ure zjutraj pripadniki teritorialne obrambe, ki od četrta obkoljujejo mejni prehod in vse bližnje območje, slišali pet revolverjskih strelcev, potem pa je vladal molk. Lahko je šlo za medsebojni obračun, lahko pa celo za inscenirano streljanje, zato da bi ustvarjali vtis napetosti in nerazumevanja, oziroma nevarnosti. Okoli desete ure pa so karabinjerji na njegovo željo nepričakovano pospremili komandirja zveznih milicnikov Vladimirja Djedića do jugoslovanskega konzulata v Trstu. Na meji se je ob tem nenadnem odhodu razširila vest, da se nameravajo Djedić in njegovi sodelavci pogajati s konzulatom ali se celo predati. Na konzulatu pa so to vest kasneje energično zanimali in povedali, da je Djedić res prišel k njim (mejo je prečkal z veljavnim potnim listom) ter iz Trsta stopil v

lovanskega konzulata v Trstu. Na meji se je ob tem nenadnem odhodu razširila vest, da se nameravajo Djedić in njegovi sodelavci pogajati s konzulatom ali se celo predati. Na konzulatu pa so to vest kasneje energično zanimali in povedali, da je Djedić res prišel k njim (mejo je prečkal z veljavnim potnim listom) ter iz Trsta stopil v

Raketni transporter na Škofijah

(foto Križmančič)

duhu sožitja, ki od vedno označuje življenje istrskega prebivalstva.

Magistrala Razdrto—Koper je redno prevozna, promet pa je bil ves dan zelo redek, tudi kar zadeva tovornjake iz koprskih luke, ki se zaradi te krize sooča z zelo hudimi težavami. Slovenska policija sicer pozorno, a diskretno čuva to pomembno cesto in ne ustvarja nobenih težav. Iz razumljivih razlogov je močno zastražen le dostop do Škofij, kjer ni nobenih stikov med slovenskimi policisti in mejnim prehodom. Vojaki in milicniki na meji vsekakor baje niso popolnoma izolirani, saj jim, kot kaže, redno dovažajo hrano iz graničarske karavle pri Plavjah. Vsega skupaj pa naj bi bilo na mejnem pasu med Škofijami in Plavjami približno petdeset vojakov.

Avtobusni promet med Trstom, Krasom in Istro je že nekaj dni popolnoma prekinjen, kar ne velja za železnico, čeprav skozi Sežano vozijo le tovrstni vlaki. Iz Slovenije so namreč zaprosili italijanske železničarje, da začasno prekinijo le potniški promet, kar se je včeraj tudi zgodilo, v Trstu pa upajo, da se bodo zadeve morda že to noč vsaj delno normalizirale.

SANDOR TENCE

Močna eksplozija na reki Dragonji

Pozno zvečer so se stvari tako na Škofijah kot na Dragonji žal precej zapletle. Na slovensko-hrvaški meji je prišlo do silovite eksplozije na barikadi nedaleč od mosta čez Dragonjo. Ena oseba je hudo ranjena, barikada, ki je zgorela, pa so gasilci kmalu pogasili. Vzroke eksplozije raziskuje posebna komisija in ne gre izključiti možnosti, da je na barikadi ali eksplozivna mina, ali pa so vanjo streljali tanki. Tudi na Škofijah se zadeve nevarno zapletajo. Večerna pogajanja za umik vojske od mejnega prehoda niso bila uspešna. Reški vojaški garnizon je menda pripravljen le zamenjati poveljujočega oficirja, meje pa noče prepustiti slovenski policiji. Okrog Škofij vlada izredna napetost.

S.T.

Specialec slovenske policije

(foto Križmančič)

Izjava predsednika Združenja aktivistov in invalidov NOB

Predsednik Združenja aktivistov in vojnih invalidov narodnoosvobodilnega gibanja na Tržaškem, Srečko Colja, je dal v zvezi z dogajanjem v Sloveniji, naslednjo izjavo:

»Združenje aktivistov in vojnih invalidov NOB na Tržaškem spremlja tragično dogajanje na območju Slovenije z globoko žalostjo, prizadetostjo in ogorčenjem. Okupacijski napad jugoslovanske armade na ozemlje Slovenije in žrtve, ki jih je povzročil, so tragedija ne le za slovenski narod v celoti, marveč za vse jugoslovanske narode in narodnosti, ki so v skupnem boju v drugi svetovni vojni proti tujim agresorjem pokazali vsemu svetu svojo privrženost svobodi in neodvisnosti. Vojaški napad enega od teh narodov na drugega, predstavlja zato napad na svobodo in neodvisnost tudi vseh drugih narodov.

Slovenski narod si je v letih narodnoosvobodilnega boja izpisal na svoje prapore svobodo in neodvisnost kot najvišji cilj in ga z ogromnimi žrtvami v veliki meri tudi dosegel. To svobodo je kot enakopraven vedno želel deliti v prijateljskem sožitju z drugimi narodi, zato je še toliko bolj nepojmljivo, da je danes žrtev grobe napada na svojo samostojnost, katere sam ni nikoli odrekal nobenemu drugemu narodu ne le v mejah Jugoslavije, marveč kjerkoli po svetu.

Aktivisti in vojni invalidi narodnoosvobodilnega gibanja na Tržaškem smo v tem tragičnem obdobju na strani svojih bojnih tovarišev v Sloveniji iz časov NOB in na strani vsega matičnega naroda, ki je znal tudi v tej dramatični preizkušnji potrditi svojo vero vase in vero v zmago svobode in neodvisnosti zase in za vse, kot je to dokazal že v letih NOB. V tem trenutku pa si aktivisti in vojni invalidi NOB najbolj želimo in verujemo, da je to tudi želja vseh ljudi narodov Jugoslavije, da se takoj zaustavi vojaški napad na republiko Slovenijo in z njim prelivanje krvi naših sorojakov in drugih in da se z enakopravnim dogovarjanjem in spoštovanjem neodtujljivih pravic vsakega naroda, najde rešitev, sprejemljiva in častna za vse, ki jim mir, svoboda, neodvisnost in strpnost sožitja niso samo fraza za povsem drugačne cilje.

Razmišljanje o občutkih ljudi do JA Bes nad agresorji

Vsa povojna leta smo bili ljudje v Jugoslaviji, tudi v Sloveniji indoktrinirani z učenjem o nenehni ogroženosti z leve in desne, ki si ji bomo lahko zoperstavili le s koncepcijo tako imenovanega splošnega ljudskega odpora. Noben agresor ne more nikoli uspeti v svojih namerah, če se mu zoperstavi ljudstvo, so nam vcepili v glavo pri predmetu obrambe in zaščite v šolah in predvsem pri urah moralno politične vzgoje v enotah jugoslovanske armade, ki smo ji služili.

V minulih dneh pa se je ravno v Sloveniji zgodil neverjeten paradoks. To kar so desetletja vcepili ljudem v glavo, so nadutji generali jugoslovanske armade povsem pozabili in si privoščili agresijo na Slovenijo v prepričanju, da je ljudstvo z njimi in ob njih. Zgodilo se je sicer ravno tisto, kar so učili, vendar se je ljudstvo povsem obrnilo proti njim in njihovi firmi, ki jo Slovenci iz dneva v dan največkrat imenujemo kar okupatorska

armada. Toliko besa in jeze kot si je jugoslovanska armada nakopala v teh dneh med našimi ljudmi, je verjetno presenetilo najbolj okrnele in k veličini armade usmerjene generale in nižje častnike. Kjeroli so demonstrirali svojo nasilno obnašanje, se je v trenutku zbrala množica ljudi, ki je jasno in glasno pokazala, kaj si misli o armadi in predvsem o njenih oficirjih. Jeza je prerasla v sovraštvo, ki ga nobena mirovna in pomiritvena akcija ne bo mogla izbrisati iz zavesti naših ljudi. To kar v teoriji imenujemo samozaščitno ravnanje, so naši ljudje izpričali v vsakodnevni praksi. Novinar, ki je dnevno spremljal dogajanja, se je o tem lahko prepričal na vsakem koraku. Jeza, ki se v teh dneh kopiči v ljudeh, je seveda mnogokrat pomešana z zaskrbljenostjo in strahom pred negotovim izidom agresije, pa tudi z vrsto vprašanj, kakšna prihodnost nas čaka.

Zadnje mirovne akcije mednarodne skupnosti so obenem vnesle v razmišljanja ljudi nek občutek sigurnosti, ki je že v istem hipu pomešan z občutjem tesnobe. Vse to stanje, ki ga ljudje doživljajo, pomeni strahovit psihičen pritisk, saj je stanje, ki ga doživljajo, nekaj kar so bežno spremljali na televizijskih zaslonih in se je dogajalo nekje daleč od nas. Za mnoge je bila daleč bližnja Kninska krajina, kaj šele Zlivi ali Angola. Sedaj je vse to pri nas in med nami. Tudi če se bo vse izteklo najbolje, bodo travme ostale.

TOMO ŠAJN

V nedeljo v Strmici in Studeni Evakuacija!

»Evakuiraj Strmico in Studeno!« To povelje je padlo v občinskem štabu za civilno zaščito v Postojni, ko so v nedeljo popoldan dobili vest, da je vojaško skladišče pri Strmici minirano. Minirala ga je JA. Življenje je najdragocenejše, kar imamo, zato je takoj stekla akcija za njihovo zavarovanje.

Se ne dobrih petnajst minut po tem ukazu, so iz obeh vasi že vozili prvi avtomobili. Na obrazih za vetrobranskimi stekli je bilo mogoče opaziti strah, jezo, nejevero...

Ustavim se v Studenem. Ženska sloni ob vrtni ograji.

»Vi ne greste?«

»Kam?«

»Evakuacija je.«

»O, Jezus!« in steče v hišo.

Ob drugi hiši stoji odprt avto, ljudje ne vedo ali bi šli ali ne.

»V Strmici je skoraj osemdesetletna mati, ponjo morajo,« pripoveduje zaskrbljena ženska. »Saj ne bo nič,« jo tolaži mož.

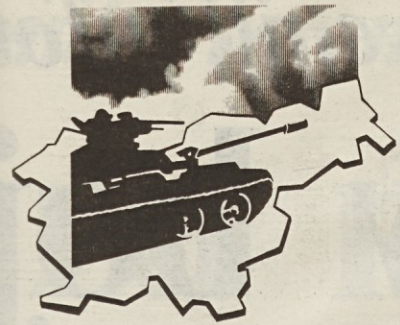
Ljudje se zbirajo na nekaj kilometrov oddaljenem parkirišču pri motelu Erazem. Vidi se, da so odšli na hitro, ženske so v predpasnikih in copatih, otroke so prekinili sredi igre...

Ustavim se pri eni od skupin. K materinim nogam se stiskajo trije otroci. Večji dekleč ihti, ni še dovolj velika, da bi razumela kaj se dogaja, čuti pa, da je nekaj hudo narobe. »Nič nisem uspela vzeti s seboj, pobrali so nas na njivi, otroke so nam pripeljali od doma, pa smo šli.«

Kdo si lahko vzame pravico, da zariše strah v otroške oči, da jih napolni s solzami, jim vzame občutek varnosti in jih prežene od doma? Nihče in nikoli!

Plakati so za tisto nedeljo napovedovali piknik pri penzionu Erazem. Pri istem Erazmu in na isto nedeljo so se zbrali prestrašeni evakuiranci. K sreči je preganstvo trajalo le kratek čas, saj so se vodstvo postojnske občine in poveljnik vojske v Postojni dogovorili za miren razplet.

Stava Zavavlav

Ves dan pričakovanje na razplet dogodkov v kraški občini

Napetost v Sežani

Minil je še en dan — že šesti zaporedje — napetega pričakovanja. Tako je bilo včeraj, do poznega večera, na Sežanskem. Slovenska milica in teritorialci ter z njimi vsi prebivalci te kraške občine so pričakovali razplet hudo zapletenega vojaškega položaja na območju občine. Slovenske oborožene sile so nadzorovale obkoljeno okupatorsko vojsko in jih niso dovolile, da bi se vojaki premaknili iz položajev, ki so jih zasedli v preteklih dneh. Potem ko je zvezni premier Marković razglasil premirje so se hotele okupacijske sile vrniti v kasarne z orožjem, medtem ko je slovenska vojska zahtevala izročitev orožja. Zahteva je povsem logična, saj se miličniki in teritorialci bojijo, da bi okupatorji čez čas lahko spet uporabili to isto orožje (tanke, transporterje, mitraljeze in drugo) proti njim.

Včerajšnji dan se je začel sila napetost. Približno ob 6. uri zjutraj je že vse kazalo, da bo prišlo do oboroženega spopada med domačini in okupatorji, a napetost je v naslednjih urah vendarle nekoliko popustila. Ko sem približno ob desatih prečkal mejo pri Lipici, me je zvezni miličnik — prvič v štirih dneh prehodov čez mejo na tem prehodu — opozoril na nevarnost, in dodal, da lahko stopim na slovenska tla le na lastno odgovornost. To opozorilo je bilo že slab znak.

Drug slab znak je bila prisotnost številnih tujih novinarjev in fotografov na Sežanskem. Podali so se semkaj zaradi jutranjega alarma in so ves dan upali na razplet, in to kakršenkoli: če bi se vojaki predali, bi lahko s svojimi fotoaparati »ovekovečili« predajo, če pa bi se vžgalo, bi lahko zasipali svetovna sredstva javnega obveščanja s

fotografijami o spopadih. Vsaj do osmih zvečer je bilo njihovo pričakovanje zamašeno...

Položaj v sežanski občini je bil včeraj nekoliko drugačen od dneva prej. Miličniki in teritorialci so med mestom in mejnim prehodom Fernetiči postavili cestno blokado s tovornjaki, da bi onemogočili vojski premikanje proti mestu. Cesta do prehoda je bila že pri črpalci v mestu zaprta prometu. Vojaška enota pri Fernetičih, ki ji poveljujejo »trdi« poveljnik Stanko Jurčič, zvezna milica in zvezna carina včeraj niso dobili hrane iz sežanske kasarne. Po nekaterih vesteh, naj bi »zvezni« vlomili in oropali Kompasov duty free shop na meji.

Na železniški postaji je bilo stanje nespremenjeno: zvezna milica je nadzorovala mejni prehod na železnici, slovenska milica je nadzorovala zvezno. Ob 5. uri zjutraj so zaprli promet proti Italiji. Vlaki za Ljubljano in iz Ljubljane so vozili dokaj redno, a potnikov je bilo bolj malo.

Iz sežanske kasarne je v noči med nedeljo in ponedeljkom pobegnil vojak dalmatinskega porekla. Tri slovenske vojake, ki so ostali v kasarni, so razorožili in jih nadzorujejo, da ne bi pobegnili. Kaže, da je ostalo v kasarni le nekaj petdeset vojakov, ki so slabo preskrbljeni s hrano; med prebeglimi vojaki je bil tudi kuhar, tako da si lahko preostali pomagajo le s hladno hrano...

Sežanske občinske oblasti so priključile kasarni telefonsko linijo, da bi omogočile nadaljevanje v nedeljo prekinjenih pogajanj. Domačini so sicer imeli nekaj telefonskih stikov s poveljnikom kasarne, a vsi ti pogovori še spet niso obrodili zaželenih sadov: zvečer je bil položaj v občini še vedno napet.

Muke mladega Stojana

Vojaki v transporterju pred železniško postajo v Sežani: v ospredju mladi Stojan, levo vodnik vojaške milice (foto Kemperle)

Vojaški transporter, ki je v soboto pripeljal na trg pred sežansko železniško postajo, je tudi včeraj ves dan stal na tem mestu pod strogim nadzorom pripadnikov slovenske milice in teritorialne obrambe. V transporterju je pod žgocim soncem preživelo že tretji dan devet vojakov, med katerimi so tudi trije Slovenci.

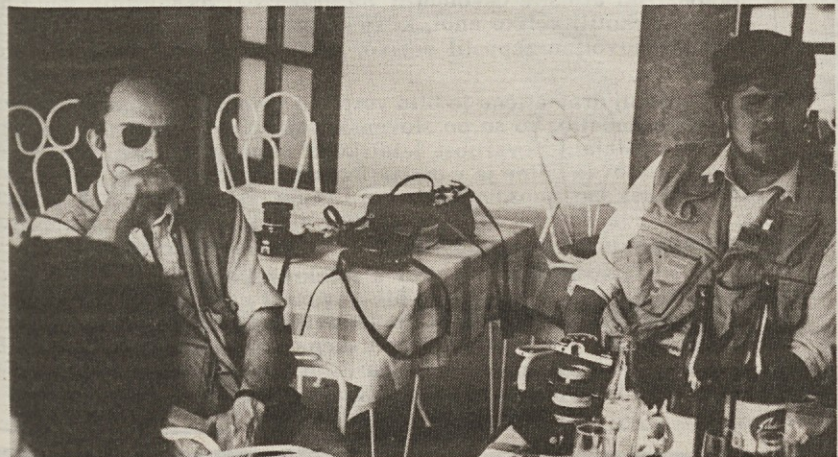
Prav prisotnost slovenskih fantov je verjetno pred dnevi »zaustavila« poseg slovenske vojske. Trije naši fantje

so sedaj dejansko talci v rokah okupatorjeve vojske. Eden je doma s Postojne, eden s Celja, plavalasi Stojan pa z okolice Kranja.

Stojan je bil tisti, ki je že v soboto — po privoljenju vodnika vojaške policije — preko enega od domačinov telefonsko obvestil starše, da je živ in zdrav. V nedeljo je lahko tudi sam telefoniral domov. Vodnik, ki je doma iz Bosne, mu je dovolil sestop s transporterja do okna bližnjih uradov, ki jih nadzorujejo slovenski miličniki. Miličnik je prinesel telefon do okna, da je lahko slovenski vojak zavrtel domačo številko in se oglašil mami, ki je — po pričevanju prisotnih — bruhnila v jok.

Včeraj popoldne ob največji vročini je slovenski vojak skupaj z nekaterimi drugimi vojaki lahko za nekaj minut spet zadihal svež zrak in izmenjal nekaj besed z novinarji. Povedal je, da je med dnevom v transporterju vroče, da imajo še nekaj rezerve hrane. Ob poslušanju njegove zgodbe se človek resno vpraša: čemu vse to? Zakaj vsa ta psihološka in tudi fizična muka?

Vodnik vojaške policije je sicer že od prvega dne zelo priazen, a nepopustljiv: čaka na povelja iz bližnje sežanske kasarne. Transporter ima sicer radijsko zvezo s kasarno, ki pa je večkrat motena. Zadnjič so vojakom v vojaškem vozilu prinesli hladno hrano v nedeljo opoldne: včeraj niso dobili sveže hrane, ker sta zaradi prekinitve pogajanj z vojsko slovenska milica in teritorialna obramba onemogočili vojaškemu tovornjaku, da bi jih preskrbel z novimi živili.

Tuji fotografi so zamašili čakali na razplet položaja v Sežani (foto Kemperle)

»Zakaj niso ostali doma, zakaj nas tlačijo...«

Šef bencinske črpalke Rudi Bizjak (foto Kemperle)

Delo in življenje je te dni v Sežani skorajda zamrlo. Včeraj je občinski izvršni svet izdal odlok o prekinitvi dela v tovarnah, da ne bi ogrozili varnosti delavcev. Tovarne, predvsem tovarna lepil Mitol ob vhodu v mesto, bi bile namreč lahko tarče morebitnega raketnega napada okupacijskih sil.

Vse mesto je tudi včeraj z zaskrbljenostjo sledilo dogodkom v občini; prometa ni bilo.

Tudi dela na pošti v centru mesta je bilo bolj malo. »V soboto smo imeli od 13. do 16. ure le tri stranke, ki so se poslužile naših telefonov,« je povedala uradnica na pošti Danila Travnikar. Zanj je bil včerajšnji dan zadnji pred dopustom. Danes odpotuje na počitnice na Cres. Na vprašanje ali bo dospela na otok, je odgovorila preprosto: »Upam, da mi bo uspelo.

Gostilna Mohorčič na drugi strani mesta, blizu avtobusne postaje, je do sedanjih dogodkov privabila mnogo Tržačanov in drugih tujih turistov. Največji naval so imeli ob nedeljah. »V nedeljo pa je bila gostilna zaprta. Zaprla smo jo, ker gostov ni bilo,« je obrazložila natakarica Milka Tavčar. Tudi včeraj se je v gostilni zbralo le nekaj gostov

za šankom, kosila in večerje pa bi lahko našli na prstih ene roke.

Včeraj so v Sežani zaprli promet cesti, ki pelje od bencinske črpalke na robu mesta proti Fernetičem. Tudi črpalci sta bili dalj časa zaprti, proti večeru pa so eno vendarle odprli. »Zaprte je bilo le »simbolično,« je menil šef bencinske črpalke Rudi Bizjak. »Tržačanov, ki so bili doslej naši stalni klienti, ni več, brez njih pa je prodaja bencina skokovito padla,« je Bizjak komentiral posledice zaprta meke na prodajo bencina.

Na trgu pred železniško postajo smo srečali Marijo Budihno, upokojenko po rodu z Vipavskega, ki pa že pol stoletja živi v Sežani. »Petindvajset let sem preživela pod fašizmom in nikoli nisem mislila, da se bo kaj takega sedaj ponovilo. Tule iz južnih republik naj ostanejo, kjer so, namesto, da bi naš prišli sem spet tlačiti,« je bilo njeno ogorčeno mnenje.

Takih in podobnih komentarjev je bilo včeraj v Sežani nič koliko: domala vsak Slovenec se je zgražal nad agresijo in obsojal ravnanje okupacijskih sil, obenem pa je med njimi tlelo prepričanje, da bo kmalu vsega konec. (mk)

Trajni tržaški gumijasti zid

Javna zborovanja so pri nas vendarle neko merilo za rapoloženje ljudi, četudi ne absolutno ali edino možno. Bolj kot prisotnosti pa so na njih zgovorne odsotnosti, kar je bilo opazno tudi na nedeljski manifestaciji.

Težko je reči, da bi za to bilo krivo lepo vreme, posebej še tedaj, ko je v zraku malone duh po smodniku in se le za streljaj daleč vodijo bitke za mejne prehode. Vrli Tržačan se je temu ognil le z zemljepisno spremembo smeri obveznega nedeljskega izleta in je namesto mejnih prehodov zatlačil varnejši izhod iz mesta proti Barkovljam. Da bi zaradi dogajanja v Sloveniji nekoliko spremenil tudi smer v lastni glavi, pa je očitno zahtevali preveč.

Nespodobno tržaško javno mnenje je bilo te dni mogoče zaznati že iz ankete, ki jo je izvedla strokovna ustanova SWG, iz katere izhaja, da večina prebivalstva ne zmore dosti dlje od nerganja, ker kupcev z onstran meje ni od nikoder, ali pa zato, ker bo moralo za bencin in nedeljsko kosilo ob zaprti meji odšteti nekaj več tisočakov.

Niti ni, da bi se človek kaj posebej zgražal, saj naš revni blatni dol poznamo še predobro, da bi si delali velike iluzije. Pa se človek vendar vpraša, kaj bi se moralo zgoditi, da Trst ne bi reagiral kot gumijast zid, od katerega se gluho odbije tudi občutek, da ima vojno pred vrati. Kako šele zahtevati, da bi smisel dogajanja pravilno razumel in temu ustrezno tudi ukrepal. Od indiference do nerazumevanja in nasprotovanja pa je kratek korak in ni se čuditi, da je razpoloženje do slovenskega osamosvajanja hladno, če ne odkrito nasprotno. Kajti vrliga Tržačana moti vse, kar iz kakršnegakoli razloga vznemirja njegovo spokojnost, njegovo majhno, egoistično dušo, ki se prepogosto napolni le ob poceni plačani krači in teranu. Res je, da niso vsi taki, toda odločno preveč jih je. Vprašanje je, ali imajo v političnem in javnem življenju dovolj dobrih zgledov, da bi bili lahko drugačni.

DUŠAN UDOVIČ

Krizni štab sporoča in poziva

Včeraj se je sestel krizni štab Slovencev v Italiji. Ta organ, ki redno spremlja dogajanje v Sloveniji, je bil ustanovljen takoj po vojaški agresiji na Slovenijo. V njem sodelujejo Slovenska skupnost, Slovenska komponenta Demokratične stranke levice, Slovenska komisija PSI, Gibanje za komunistično preno, Slovenska kulturno gospodarska zveza, Svet slovenskih organizacij in zastopniki slovenskih organizacij iz Videmske pokrajine. Štab - poleg tega, da seznanja in opozarja javnost, politične sile in oblasti na dramatične dogodke v Sloveniji - je na razpolago za koordiniranje pobud in dejanj v prid prizadetemu prebivalstvu Slovenije. Vsi člani so na voljo vsakomur, ki se želi pridružiti s solidarnostnimi in humanitarnimi akcijami temu gibanju. Štab deluje na pokrajinski in deželni ravni, sestaja pa se dnevno ob 10.30 na sedežu SKGZ v Trstu. Krizni štab Slovencev v Italiji poziva vse slovenske organizacije, društva in posameznike k zbiranju denarnih sredstev in k nudenju vsakovrstne humanitarne pomoči prizadetim zaradi vojaške agresije na Slovenijo.

Razprava v tržaškem pokrajinskem in občinskem svetu

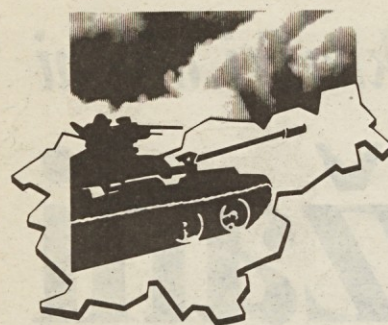
Tržaški izvoljeni predstavniki obsodili vojaško nasilje v Sloveniji

Tržaški občinski svet je na sinočnji seji imel na dnevnem redu tudi razpravo o dramatičnem položaju v sosednji Sloveniji in Jugoslaviji. Razprava se je odvijala na osnovi številnih dokumentov, ki so jih predložili občinski odbor, svetovalec Ghersina in Lokar in dokumentov strank DSL, MSI in poslanca Camberja. Med dolgo razpravo sta bila stalno v teku pogajanja, kako bi lahko prišlo do skupnega dokumenta, medtem ko se je razprava v glavnem odvijala na smernicah resolucije, ki jo je predložil občinski odbor. V tej resoluciji občinske uprave je v bistvu zapisano, da občinski svet z zaskrbljenostjo ugotavlja, kako je prišel proces avtonomije republik Slovenije in Hrvaške - kar je naravna posledica položaja v Jugoslaviji v fazi po padcu komunizma - do trenutka, ki jih v sedanjih dneh označujejo vojaški spopadi. V njej se nadalje ugotavlja, da mora mednarodna skupnost sprejeti vse potrebne ukrepe, s katerimi preprečiti še nadaljnje degeneracije sedanje situacije. Nadalje poziva

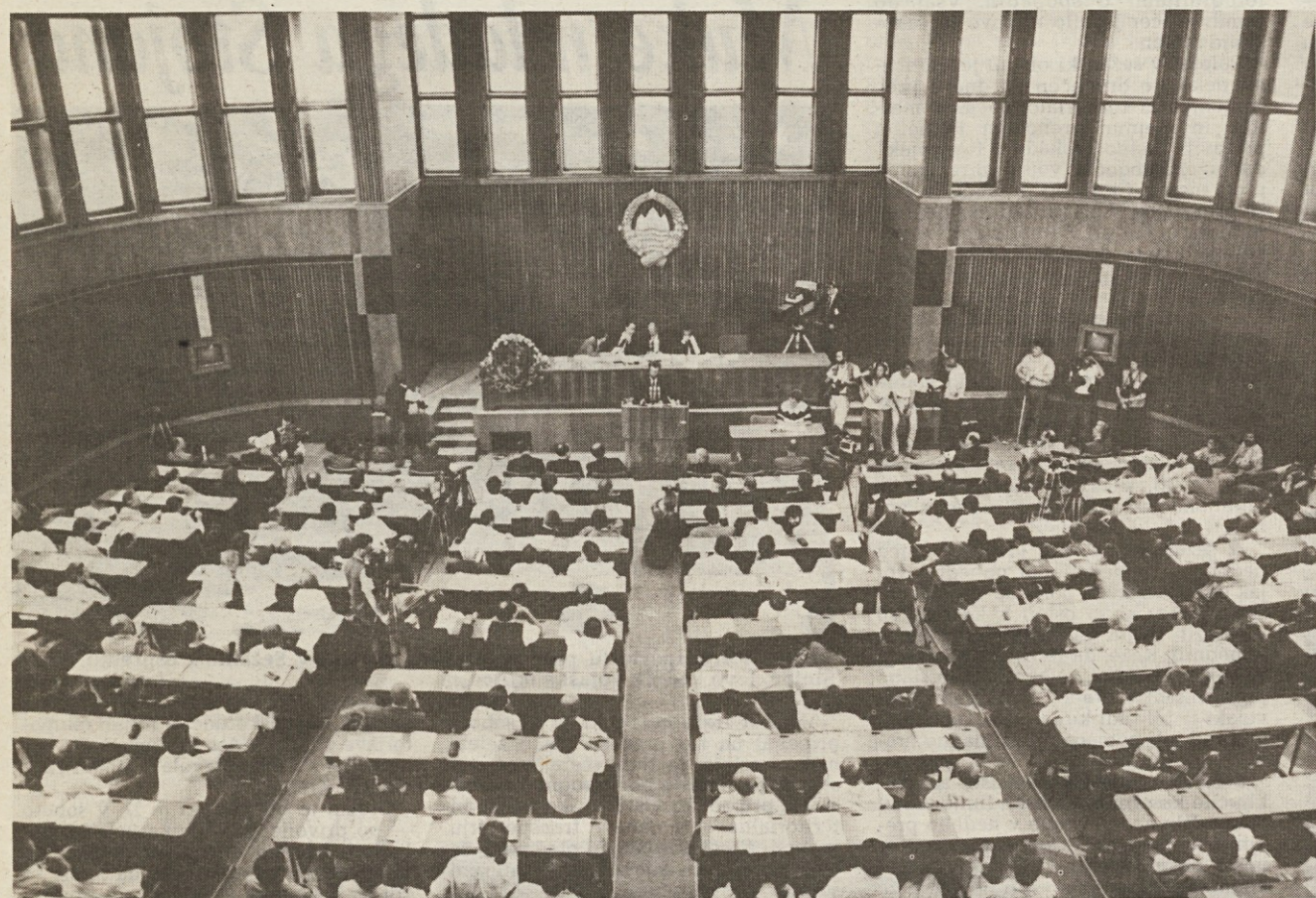
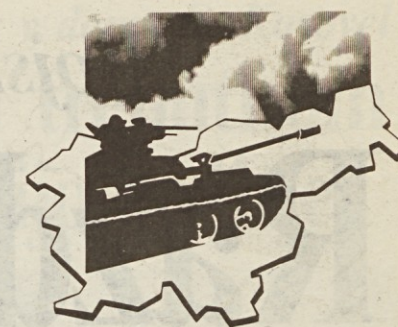
italijansko vladu, da bi tudi sama v tem trenutku prevzela aktivno vlogo in pri tem predvsem upoštevala potrebno po ščititju pravic in integritete italijanske narodnostne skupnosti, ki živi preko meje in ki bi lahko bila oškodovana zaradi nadaljnjih teritorialnih razkolov. V resoluciji je nadalje poudarjeno, da v Trstu in v Furlaniji-Juljski krajini z zaskrbljenostjo sledijo razvoju dogodkov v sosednji republiki. Zaradi vsega tega tržaški občinski svet izraža željo, da bi takoj prišlo do prekinitve spopadov in da bi italijanska vlada takoj prevzela posredovalno vlogo med jugoslovansko zvezno vlado in republičkimi oblastmi Slovenije in Hrvaške ter da bi tako prišlo do takojšnjega odprtja dialoga v iskanju nove institucionalne ureditve sosednje države. Ostro se obsoja tudi uporabo orožja in se izraža solidarnost prizadetemu prebivalstvu.

O položaju v Sloveniji in Jugoslaviji so obširno razpravljali tudi na sinočnji seji pokrajinskega sveta in obsodili uporabo orožja.

Dogodki zadnjega tedna v Sloveniji v fotroniki reporterjev PD in časopisnih agencij

Slovenija v boju za neodvisnost

Slovenija je v prejšnjem in tem tednu nedvomno preživela eno najbolj dramatičnih obdobij svoje zgodovine. Ponosnemu veselju iz začetku prejšnjega tedna, ko je skupščina sprejela deklaracijo o neodvisnosti in samostojnosti, je sledilo slavlje na osrednjem trgu pri skupščini, na katerem je predsednik predsedstva Milan Kučan proglasil samostojnost, suverenost in neodvisnost Republike Slovenije. Veselje in slavlje vseh Slovencev pa se je že isti večer začelo kaliti, saj so oklepne enote jugoslovanske armade že začele pomikati proti meji, da bi zasedle mejne prehode in tako »zavarovale ozemeljsko celovitost Jugoslavije«. Prvi dan neodvisnosti Slovenije je bil tudi prvi dan boja in krvi. Slovenci so skušali najprej nenasilno zaustaviti prodiranje armade tako, da so na glavne prometne smerice postavili barikade tovornjakov. Toda vojska se ni hotela ustaviti. Kjer ni uspela ob barikadi ali jih pregaziti z gosentkariji, je streljala na barikade. Na pa celo na ljudi. Na cesti za mejni prehod Šentilj je z letali napadla celo kolono civilistov. Letališče v Brniku je bilo bombardirano in v tem sta izgubila življenje avstrijska fotoreporterja. Toda Slovenija klonila nasilju. Teritorialna obramba in milica sta se postavili po robu okupacijski armadi, osvobodili sta dober del okupiranih mejnih prehodov, obkolili veliko enot, ki so se predale. Marsikateri vojak pa tudi prostovoljno zapustil vojsko, ker ni hotel streljati proti Slovincem.

Najbolj dramatično je bilo verjetno v noči od sobote na nedeljo, na samo nedeljo, ko so po slovenskih mestih zatulile alarmne sirene, ker je obstajala nevarnost letalskega napada. Petinštirideset let po koncu svetovne vojne je v osrčju Evrope zavijanje siren spet naznanilo možnost smrtonosnega bombardiranja. Že to samo dejstvo priča grozoti tega, kar je doživljala Slovenija, ki pa si je s svojo trmasto upornostjo pridobila simpatije med ljudmi vsega sveta.

Na tej strani smo skušali s fotokroniko obnoviti dogajanje te dramatičnih dni, v katerih je bil slovenski narod proti svoji volji prisiljen z orožjem braniti svojo neodvisnost in željo po enakopravnosti. Fotografije reporterjev Primorskega dnevnika in agencije AP volj zgovorno pričajo o hudih časih, o tem, kar se je zgodilo, čeprav smo želeli in upali, da se ne bo nikoli zgodilo.

Vojska je pred umikom razstrelila smodnišnico

Razdejanje v Črnem Vrhu

Tega, kar so naredili zvezni vojski včeraj ponoči v Črnem Vrhu nad Idrijo ne moremo označiti nikakor drugače kot pravo zločinsko dejanje. Pred umikom iz manjše kasarne v vasi so namreč razstrelili skladišče municije čisto na drugem koncu vasi, nekaj sto metrov od naselja in s tem povzročili ogromno gmotno škodo v Črnem Vrhu in bližnjem naselju Trebče. Strahovita eksplozija je raznesla smodnišnico: ob drobcih posejanih vse naokoli so včeraj dopoldne stale ruševine le še dveh sten, vmes pa je bil okrog šest metrov globok krater.

Eksplozija kolikor je znano, saj se včeraj še ni bilo mogoče približati na manj kot kakih 300 metrov od njenega prizorišča, ni povzročila žrtev, tudi ker so pravočasno evakuirali prebivalce, pač pa je razkrila strehe in raznesla šipe ter cele okenske okvire na desetih hiš po Črnem Vrhu. Najbližja poslopja skladišču so vikendice, med katerimi naj bi bile nekatere povsem porušene. Nekaj sto metrov od kraterja so bile posejane grane in drugi eksplozivni naboji, ki jih je razneslo ponoči. Slovenski miličniki in teritorialci so včeraj ves dan iskali naokrog posejane peklenke stroje. Precej municije je še nerazstreljene, nameravajo pa jo čimprej uničiti.

Včeraj zjutraj smo se podali v Črni Vrh, da bi na licu mesta ugotovili, kaj se je pravzaprav zgodilo. Pred prazno vojašnico med osnovno šolo in hotelom Bor smo se pogovorili z Bernardom Čukom, pripadnikom civilne zaščite. Povedal nam je, da so po vsej verjetnosti vojski - vsega skupaj jih je bilo okrog 20 - zapustili Črni Vrh predsonoči nekaj pred polnočjo. Že pred časom so od tam odnesli desetine topov in tudi dobršen del municije iz skladišča. Ob begu so menda vojski z nekaj rafali simulirali spopad v gozdu

na drugem koncu vasi. Kmalu zatem so domačini slišali prve manjše eksplozije iz skladišča municije, kjer so vojski pred begom po vsej verjetnosti zanetili ogenj.

Eksplozije so si nato sledile vso noč in še včeraj dopoldne, najhujša, ki je povzročila razdejanje po vasi, pa je bila nekaj pred 3. uro, ko je po ocenah teritorialcev iz Idrije, s katerimi smo govorili, razneslo okrog 400 kilogramov trotila. Eksploziv je bil last teritorialne obrambe. Vojska ga je prevzela pred nekaj meseci, še predvčerajšnjim pa so se pogajali o njegovi vrnitvi. Očitno ga vojski pred umikom niso hoteli vračati.

»Ko je razneslo skladišče«, nam je povedal Bernard Čuk, »se je dvignil ogromen, najbrž kakih sto metrov visok plamen, zračni sunek pa je bil tako silovit, da je razneslo vsa okna in strešnike pod udarom«. Drugi so nam povedali, da so se šipe tresle celo v Idriji. Prebivalci so seveda prebedeli vso noč, včeraj zjutraj pa so začeli ocenjevati škodo. Videz lično urejenega gorskega turističnega središča je bil včeraj zjutraj res žalosten. Desetine streh so bile odkrite, malokatera hiša je še imela cele šipe, ponekod je razneslo celo polkna in okenske okvire.

Povzpeli smo se na cerkveni zvonik. Tudi streha cerkve, ki je med poslopji v vasi ena najbližjih smodnišnic, je bila iz smeri eksplozije tja do slemena povsem razdejana. Nič drugače ni bilo na hišah naokoli. Na trgu sredi vasi so pospravljali razbitine. Trgovina z jestvinami je bila povsem brez izlozb, blago na policah pa je bilo na silo pospravljeno, saj ga je očitno ponoči razmetalo. Pomaknili smo še do šole, ki stoji v od kraja eksplozije bolj oddaljenem delu vasi. Tudi tam ni bilo ene cele šipe: vsepovsod črepinje in razdejanje.

Domačini vsekakor niso izgubljali časa. Takoj so si zavihali rokave, se povzpeli na strehe in začeli nadomeščati razbite ter urejati še uporabne strešnike. Vas je bila videti kot eno samo gradbišče. Vsi so vneto delali, da bi vsaj za silo popravili strehe. Domačinom so pomagali tudi številni ljudje iz okolice.

Pri tem opraviu smo našli tudi Dušana Pagona. Njegova hiša stoji sredi vasi, oddaljena je več kot 500 metrov od razstreljenega skladišča. »Lepo stvar so nam naredili«, je dejal, ko je skušal pokriti široko odprtino na ostrešju. »Na hiši menda nimam niti ene šipe cele. Pravzaprav si nisem še vseh ogledal. Streha je nujnejša«, je dejal in nadaljeval z delom.

V Idriji se je včeraj sestal izvršni svet občine in razpravljal o škodi na prizadetem območju. Sprejeli so ustrezne ukrepe, med drugim pa pozvali k solidarnostni akciji za pomoč prebivalcem Črnega Vrha. Prispevke je mogoče vplačati na poštni žiro račun št. 520200-743-1172.

Odpravljanje škode pa včeraj ni bila edina skrb v Črnem Vrhu. Miličniki in pripadniki teritorialne obrambe so namreč največjo pozornost posvečali zasledovanju pobeglih vojakov, ki so se po vsej verjetnosti umaknili v smeri Vipave. Pet od njih skupaj s psom so že včeraj dopoldne zajeli pri Colu. Druge so še iskali. Vojski naj bi poleg navadne oborožitve imeli s seboj tudi ročne granate, saj so v zapuščenih kasarni odkrili na pol prazen zaboj takih granat.

Na razliko od Črnega Vrha se je na Tolminskem teritorialna obramba polastila dveh pomembnih smodnišnic in tako preprečila nevarnost kake druge sabotaže. MARKO MARINČIČ

Na slikah (od leve in navzdol): ruševine smodnišnice, ki so jo zvezni vojski pognali v zrak pri Črnem Vrhu; pogled na hudo poškodovane strehe v vasi; delavci so se takoj lotili prvih popravil na razdejeni strehi cerkve; od izlozb jestvinske trgovine sredi vasi so ostale le črepinje, toda trgovina je bila redno odprta (foto Marinčič)

V spopadu pri Kojskem težko ranjen vojak - Vojaški helikopterji z oznakami rdečega križa

Pri Opatjem selu ubit komandir karavle

Miličnika sta sredi pšeničnega polja pravkar odkrila poteptana stebila, kot da bi kdo na njih ležal. Morda je šlo za oborožena vojaka, ki so ju domačini malo prej videli blizu ajdovskega letališča (foto Marinčič)

V spopadu pri Opatjem selu je bil včeraj popoldne okrog 17.30 ubit komandir tamkajšnje graničarske

karavle Ramo Salihi. Dva vojaka sta bila lažje ranjena, 16 se jih je predalo. To je obračun včerajšnjega naj-

bolj dramatičnega dogodka na Goriškem. Komandir karavle, ki je nadzorovala prehoda pri Devetakih in Jamljah, je že v prejšnjih dneh grozil domačinom, češ da bo s topom streljal na vas, če bodo skušali prevzeti karavlo.

Včeraj popoldne kmalu po 14. uri so domačini in teritorialci obkolili vojaško postojanko v Novi vasi pri Opatjem selu le kakih 150 metrov oddaljeno od meje pri Dolu. Dopoldne sta 2 od 25 vojakov že pobegnili. Ko so teritorialci komandirju postavili ultimatum za predajo, jim je odgovoril z rafalom iz brzostrelke. Vojakom je nato ukazal, naj s topom streljajo na vas, vendar ga niso več poslušali. Zato se je kar sam podal proti topu, napadalci pa so ga s strelji pokosili, preden bi lahko naredil kaj hujšega. Vsi ostali vojski so se nato rade volje predali in povedali, da je Salihi ustrahoval tudi njih. Manjkalo jih je še sedem, ki so bili v času spopada v patrulji ob mejni črti.

Predsonoči je tudi prišlo do streljanja med pripadniki slovenske policije in graničarji v Brdih, pri čemer je bil en vojak težko ranjen. Pri

Kojskem je policijska zaseda ustavila vojaško cisterno, ki je prihajala iz karavle na Sabotinu. V vozilu sta bila poleg šoferja še dva vojaka. Voznik se je v prvem trenutku podredil ukazom policije in vozilo zaustavil, vendar pa sta se spremljevalca pripravljala na spopad. Z orožjem v rokah naj bi skočila v zavetje za tovornjakom. Prišlo je do streljanja, pri tem je bil eden od vojakov težje ranjen v trebuh in prsi. Druga dva sta v naglici skočila v tovornjak ter odpeljala nazaj. Ni znano, kaj je bilo v cisterni in kam je bila namenjena. Dejstvo je, ugotavljajo, da prihod oziroma premik vozila ni bil predhodno dogovorjen in da so bili vojski v popolni bojni opremljeni. Ranjenega vojaka, ki je menda po narodnosti Srb, so prepeljali v bolnišnico v Sempetru, kjer so ga operirali.

Z drugimi karavli ni večjih problemov. Še vedno oblegajo karavlo na Pristavi, kjer se komandir s skupinico vojakov noče predati. V Mirnu so iz karavle tik ob mejnem prehodu grozeče usmerili dva topova proti vasi, sicer pa ni nobenih težav s slovenskimi miličniki, ki up-

ravljajo prehod na katerem plapola slovenska zastava.

Nekaj skrbni povzročajo preleti helikopterjev. Včeraj je eden z oznakami Rdečega križa pristal v vojašnici v Ajdovščini, drugega pa so videli pristati pri karavli na Ajševici. Zdi se, da vojska uporablja oznake Rdečega križa za izvidniške polete in obnavljanje zvez med poveljstvom in osamljenimi enotami. Teritorialna obramba je zaradi tega zagrozila, da bodo ob morebitnih ponovnih neavtoriziranih poletih sestrelili helikopterje.

Nadaljujejo se predaje oz. iskanje osamljenih vojakov. Včeraj med povratkom iz Črnega Vrha smo lahko pri ajdovskem letališču skupaj s francoskim novinarjem sledili akciji miličnikov, ki so na opozorilo domačinov iskali dva oborožena vojaka po pšeničnem polju in gostem grmovju. Odkrili so nekaj sledov za njima, po več kot polurnem iskanju pa so morali odjenjati. Po vsej verjetnosti sta se bežeča vojaka že pred prihodom policije umaknila drugam v poskusu, da bi našla zatočišče v kasarni.

Na Državnem trgovskem tehničnem zavodu Žiga Zois se nadaljujejo zrelostni izpiti Iskanje ravnovesja med Kettejevo romantiko in materialnostjo bank, efektov, kreditov...

Z izjemo znanstvenega liceja Prešeren in trgovskega zavoda Zois so se zrelostni izpiti na slovenskih višjih srednjih šolah končali. Za klasični licej so izidi že znani, danes med 12. in 13. uro jih bodo objavili na strokovnem zavodu Stefan, jutri pa bodo izvedeli za svojo nadaljnjo usodo geometri in vzgojiteljice, ki so včeraj opravile didaktični nastop. Pedagoški licej naj

jak pove, da ga med letom niso obdelali. Ker »izda«, da je njegov najljubši pesnik Kette, ga izpraševalec povabi, naj spregovori o njem. Začudim se, da je 18-letni fant na Kettejevi valovni dolžini, pa mi njegovi sošolci potihoma pojasnijo: je res, je res, tudi on je tako razklan, posebno glede deklet. Ali v ljubezni ne zna, kako ravnati z njimi? Ne, ne, tudi on ni še doumel ali gre za angele ali demone...No, od Kettejevih notranjih spopadov do na žal resnične spopade v Sloveniji. V pisni nalogi o nacionalni tematiki je Rudi napovedal vojaški udar in profesor Frandolič ugotavlja, kako blizu resnici

je bil. »Vsak narod ima pravico, do miru in samoodločanja in če je Slovenija res izkoristila vse možnosti za dogovor, potem je prav, kar je storila,« zaključuje Rudi. Čez nekaj trenutkov je že na hodniku, kjer se ob glasnem »uhuuuhhh« pozone v ritmu lambade do vrat.

Zadnji včerajšnji maturant Aleksander je sicer zatrjeval, da že nima več treme, pa je pred izpitom vendarle zavil v ... (saj veste kam). V resnici pa je nato s svojim samozavestnim in prepričljivim nastopom dokazal, da je dobro pripravljen in res zrel za novo življenjsko pot. Profesorji so ga odslovili z injekcijo spodbude, ki bi je vsak dijak bil srečen: »Zelo dobro, le tako naprej!«. Naj za kroniko zabeležimo, da je v pogovoru s prof. Lisjakom obdelal problematiko različnih oblik samofinansiranja in podjetniških kreditov, postopke pri najemanju kreditov, stvarna in osebna jamstva, obbančne posle, leasing, pa še nekaj podrobnosti v okviru vsega tega. Pri slovenščini pa se je srečal s Cirilom Kosmačemo katerem je pripravil referat. Za slovenščino je to bilo vse, poleg pohvale, da je nalogo dobro pisal. O slovesu ob koncu izpita pa smo že zapisali. Aleksander je prve minute uspeha užival intimitno, saj so njegovi sošolci vsi že zapustili poslopje.

Na sliki (foto Magajna) zrelostni izpiti na pedagoškem zavodu »A.M. Slomšek«, kjer so se izpraševanja že zaključila.

NADJA FILIPČIČ

Mednarodno srečanje v domu S. Kosovel Kljub hudim trenutkom dijaki gradijo sožitje

Včeraj se je v dijaškem domu Srečko Kosovel v Trstu začelo petdnevno srečanje dijakov dežel skupnosti Alpe Jadran, za katerega je dalo pobudo samo vodstvo dijaškega doma. Zaradi težkih razmer v Sloveniji in Hrvaški, pa se srečanja, ki nosi naslov Prognoza sožitja, žal niso mogli udeležiti dijaki iz Ljubljane in z Reke. Za skupno mizo se je tako zbralo včeraj okrog dvajset dijakov, med katerimi je razumljivo najbolj številno predstavništvo iz naše dežele, v katerem so slovenski in italijanski dijaki iz Trsta. Koroško zastopajo dijaki iz Celovca.

Namen srečanja je, kot sam naslov pove, krepi medsebojno poznavanje

in s tem mirno sožitje ter sodelovanje. Po programu bo vsaka skupina predstavila svojo deželo upoštevajoč najrazličnejše vidike. Zadnji dan naj bi bil namenjen povzetkom in načrtovanju morebitnega podobnega srečanja v prihodnjem letu.

Na sliki (foto Magajna): dijaki iz FJK in Koroške razpravljajo o sožitju

† Nenadoma nas je zapustil naš dragi mož, oče in nono

Emil Kosovel

Pogreb bo jutri, 3. t. m., ob 12.15 na pokopališču v Barkovljah.

Žalujoci žena Editta, sin Boris z ženo Valentino in malo Karin ter drugo sorodstvo

Trst, 2. julija 1991

(Pogrebno podjetje Zimolo)

Ob smrti Emila Kosovela izrekajo iskreno sožalje ženi Editi in sinu Borisu z družino

Nevio, Anica, Gregor in družina Josip Regent

Ob težki izgubi dragega očeta Emila Kosovela izreka globoko sožalje Borisu Kosovelu in družini globoko sožalje

kolektiv Farco

Ob izgubi dragega Emila izrekajo globoko sožalje Borisu in Editi prijatelji Sergij, Tanja, Peter, Veronika, Vasilij, Zdenka, Klavdijo in Neva

Ob težki izgubi očeta izražamo prijatelju Borisu in svojem iskreno sožalje

Mitja, Franka, Livio, Elena in Jar

Člani lovske družine Prosek se pridružujejo žalovanju družine ob hudi izgubi Emila Kosovela.

Ob tragični smrti očeta Emila Kosovela izreka Borisu in vsem svojem iskreno sožalje

moški pevski zbor Vasilij Mirk s Proseka - Kontovela

Ob izgubi dragega očeta izrekata iskreno sožalje Borisu in družini

Walter in Sonja

ZAHVALA

Ob izgubi naše drage

Milke Prelec vd. Stergaus

se iskreno zahvalujemo vsem, ki so na karšenkoli način počastili njen spomin.

SVOJCI

Mavhinje, Melbourne, Trst, 2. julija 1991

Z okrogle mize na prazniku Gibanja komunistične prenove v Ul. Flavia

Kaj pomeni biti danes Slovenci v Italiji? Neenakopraven boj Davida proti Goliji!

»Biti Slovenci v Italiji«. Kaj to pomeni? Kaj to pomeni sprico dramatičnega položaja v matici Sloveniji in potem ko slovenska narodnostna skupnost še vedno čaka na priznanje svojih pravic? Na ta vprašanja je skušala odgovoriti okrogla miza, ki so jo priredili na prazniku Gibanja komunistične prenove, ki se v teh dneh odvija na prostoru v Ul. Flavia, nasproti občinskega stadiona in ki je, kot pravijo organizatorji, zelo dobro obiskan.

Tudi v soboto, ko je bila na sporedu ta okrogla miza, je bil prireditveni prostor nabito poln, žal pa ni bilo zanimanja obiskovalcev za posege diskutantov dokaj visoko. Okroglo mizo je vodil Sergij Lipovec, ki je uvodoma postavil celo vrsto vprašanj o tem kočljivem in v tržaški stvarnosti vedno aktualnem vprašanju. Vprašal se je, kako se lahko pripadnik manjšine identificira v sedanji družbi, ali se čuti svobodnega, kakšne odnose ima z družbo in s Slovenci onkraj meje posebno v teh težkih okoliščinah, kako živi ta manjšina ob najbolj odprti meji (sedaj na žalost zaprti) v Evropi, kakšen pomen imajo na primer mešani zakoni, tiha asimilacija in še vrsta drugih problemov, ki manjšino postavljajo v vse večje težave. V tem odnosu med italijansko večino in slovensko manjšino gre za neenak boj, je dodal Sergij Lipovec, za spopad med Davidom in Golijo.

Sociolog Riccardo Luccio je ugotavljal, kako naši slovenski manjšini manjka zaščitni zakon, kar je bistvenega pomena za njen obstoj in razvoj. V tem okviru je treba tudi pomisliti, kaj pomeni če samo dejstvo, da Slovenci nimajo enega močnega komunikacijskega sredstva, kot je na primer televizija, ki ima zelo močan vpliv na javno mnenje, predvsem pa na mlajše rodove. S ponosom je pristavil, da kot pripadnik italijanske večine sprejema vse druge kulture, ker predstavljajo važen trenutek osebne obogatitve. Če slovenski manjšini ne bomo zagotovili »močne« zaščite in ne bomo zmogli vzpostaviti korekten dialog, ne bomo nikoli prišli iz tega začaranega kroga.

Govoril je tudi psihoanalist Pavel Fonda. Svoj poseg (o katerem smo že poročali) je v glavnem osredotočil na dra-

matične dogodke v Sloveniji in na prizadevanja slovenskega naroda, da bi s ponosom in ne z orožjem dosegel avtonomijo in suverenost. Pavel Fonda je tudi dodal, da morajo biti ti dramatični trenutki v Sloveniji zgled za manjšino v Italiji, ki ne sme kloniti in si mora z vztrajnostjo prizadevati za doseg svojih pravic.

Na okrogli mizi je spregovoril tudi Benečan, kulturni in politični delavec Izidor Predan, ki se že vse življenje v težkih pogojih bori za pravice Slovencev v teh krajih in za razvoj beneških dolin. Če torej želite vedeti, kaj pomeni biti Slovenec v Italiji, je dodal, se morate obrniti na Benečana, ki je že vse pretrpel. Ta proces, ki se je pričel pred dolgimi leti z gladiatorji, ki so nas hoteli iztrebiti iz teh krajev, pa se žal še ni končal, je poudaril, ker ti gladiatorji še vedno gospodarijo v naših dolinah. Za gospodarski razvoj le teh se ni naredilo ničesar, čakamo na zaščitni zakon, ki mora zaobiti vse tri pokrajine, za doseg katerega pa se je treba boriti z italijanskimi tovariši, ker samo ob njihovi podpori bomo dosegli, kar želimo, je zaključil.

Kot zadnji je spregovoril slovenski senator Stojan Spetič. Uvodoma je ugotovil, kako se je prav sedaj v teh dramatičnih trenutkih v Sloveniji utrdilo sodelovanje z matico, kar pa pomeni, da imamo pravico do kritike. Govoril je o kontradiktornosti občinske uprave, o vplivu Gladia, ki je deloval na tem področju in v Nadiških dolinah. Vsekakor: vprašanje slovenske narodnostne skupnosti bo mogoče rešiti z drugačno kulturo, z dialogom. Vseh teh problemov pa ni mogoče rešiti brez zakona o zaščiti, je dodal senator Stojan Spetič, ki ga sedaj še ni in ga verjetno tudi ne bo. Spregovoril je tudi o političnih problemih širšega značaja, kot na primer o poskusu avtoritarnega preobrata, ki naj bi sponel na spremembi ustave. Mi komunisti, je dejal, se zavzemamo za izvajanje sedanje ustave. Zagotovil je podporo tega novega Gibanja za priznanje pravic in dostojanstva slovenske manjšine in za mirno sožitje na tem prostoru.

ALEKSANDER SIRK

Randone častni predsednik AG

Enrico Randone bo zapustil predsedniško mesto zavarovalniške družbe Assicurazioni Generali.

Ob izjavi je izrazil prepričanje, da je dobro opravil svoje delo in se zahvalil delničarjem, ki so podprli njegova prizadevanja. Po tem predsednikovem posegu je tržaški župan Richetti predlagal, da bi Randoneju podelili častno predsedstvo zavarovalniške družbe, kar so delničarji z aplavzom sprejeli. Dobička je družba v lanskem letu imela 546,3 milijarde lir.

Na Trgu Oberdan danes koncert GM

Danes bo na Trgu Oberdan pred palačo deželnega sveta koncert učiteljev in učencev Glasbene matice, ki ga začasno lahko reši le hitra odobritev zakona, ki je potreben za črpanje denarja iz 14. člena zakona za obmejna področja. Končna rešitev pa je, kot pravi tiskovno sporočilo ustanove, le podžaljenje šole Glasbene matice.

Od včeraj bo iz Trsta v Barkovlje vozil motorni čoln "Zeleni delfin"

Od včeraj bo vozil iz Trsta v barkovljanski portič motorni čoln "Zeleni delfin", ki bo prevažal mestne kopalce na plaže in školje v Barkovljah. Za novo pomorsko vez sta poskrbela tržaška občinska uprava in odbor "Trst 2.000".

Motorni čoln "Zeleni delfin", ki ga vidimo na sliki našega fotografa M. Magajne, bo vozil od pomola pri akvariju vsak dan in sicer ob 8.40, 10.40, 14.40 in 18. ure. Pot do Barkovelj bo trajala 20 minut, iz Barkovelj pa bo čoln peljal v Trst ob 9.25, 11.25, 15.25 in 18. 45. "Zeleni delfin" lahko pelje 54 potnikov, cena listka pa je 3.500 lir.

bi uspehe objavil 5. julija, trgovska in realna, kjer je največ abiturientov, pa predvidoma sredi prihodnjega tedna.

Na zavodu Žiga Zois, ki je bil včeraj tarča naše novinarske radovednosti, se vse dogajanje odvija v pritličju, kjer je v pomirjujočo senco košatih dreves in ovita zbornica. Zbranost, tišina, člani komisije na eni strani omizja, pred njimi »kandidat za zrelost«, za njegovim hrbtom pa četica bodočih »žrtev«. Predsednik Jožko Baša in profesorji Dario Frandolič, Nelida Ucmar, Henrik Lisjak, Marija Jeremič in Silva Stantič (slednja je notranja članica za sekcijo C, za sekcijo A in B pa profesorici Silvana Resinovič in Marija Kocjančič) so v to okolje, ki bi utegnili postati za dijakke togo in frustrantno, vnesli dovolj sproščenosti in naklonjenosti, tako da vzdušje ni bilo hromeče.

Dobro vzdušje sta zgovorno dokazala zadnja dva kandidata, živahna in dovptipna dolgina, ki sta profesorjem zapustila prav soliden vtis. Temnolasi Rudi se je v telovniku in menedžersko zavihanih srajčnih rokavov najprej lotil (rekli bi, da kar v tretji prestavi) številnih funkcij, ki jih opravlja zavod Banca d'Italia. Mladi profesor trgovstva in knjigovodstva Lisjak je pogovor izkoristil, da je preveril, koliko fant pozna povezavo med diskontno mero in inflacijo ter posledice tega manevra na gospodarstvo, borzo in delovna mesta. Izdajanje denarja, diskontiranje menic drugih bank, nadzorstvo nad njihovo zadolženostjo in že smo pri italijanskem bančnem sistemu. Ko je govor o stečaju bank, gre spomin (oziroma opomin) h Calviju in njegovemu zavodu Banco Ambrosiano, tranzverzalno pa še v New York, k slovitemu krahu iz leta 1929 (kako, da je v tem borznem središču prišlo do poloma?). Malce se zatakne pri aktualnih informacijah (Rudi se ne spomni, koliko znaša letni primankljaj v Italiji in kako je ime guvernerja zavoda Banca d'Italia), vendar se nato, po predsednikovem vprašanju o saldihi, kmalu poslovi od trgovstva in zadržala slovenski književnosti naproti.

Trenutek, da zajame sapo, in že se Rudi prepusti Izidorju Cankarju. Profesor Frandolič sprašuje, kaj je esej, kje je prizorišče romana "S poti". Moderni roman (zakaj moderni?) je Izidor Cankar postavil v Verono, vendar Rudiju delo ni posebno všeč, je zahtevno, saj bi za njegovo dobro razumevanje morali poznati vse druge avtorje, s katerimi operira Cankar. Profesor bi želel nadaljevati s Kocbekom, vendar di-

Organizirala sta jih Sklad Mitja Čuk in SK Brdina

Zapis z dveh pomembnejših nedeljskih praznikov na Opčinah

Dva praznika sta bila v nedeljo na Opčinah: »Veselo v naravo«, je bil našlov prireditvi, ki jo je Sklad Mitja Čuk namenil otrokom, tistim, ki se pripravljajo na zaslužene počitnice, predvsem pa vsem tistim, ki so, iz zdravstvenih ali drugih razlogov, še posebno potrebni naše pomoči in solidarnosti. Drugi praznik je potekal na dvorišču Prosvetnega doma na Opčinah, organiziral pa ga je Smučarski klub Brdina z Opčin.

Oba sta bila organizirana zelo srkbeno, dopolnjena z bogatim programom. Na žalost je splošno razpoloženje, ki je vladalo v Trstu zaradi dogodkov v republiki Sloveniji, vplivalo na obisk. »Mi smo si obetali velik odziv, saj so naše prireditve, s katerimi skušamo zbrati čimveč prispevkov za dokončni odkup našega sedeža in njegovo preureditev, vedno dobro obiskane. Ljudje razumejo zakaj jih prirejamo,« nam je povedala tajnica Sklada Stanka Čuk. »Tokrat je bilo vreme naklonjeno, ni pa bilo med našimi ljudmi pravega razpoloženja za praznovanje.«

Slikarskega ex tempore, ki je bil najprej na sporedu, so se udeležili mladi »umetniki« od dveh pa do enajstih let. Nagrade so prejeli: Sandi, Mitja, Eva, Grbijel, Kristjan, Martina in najmlajša Tomaž in Saša.

Popoldne je nastopila še baletna skupina ŠD Mladina iz Križa (na sliki M. Magajne) je prikazala več lepih, tudi folklornih plesov, ki so jih udeleženci praznika nagradili s toplim aplavzom.

Na dvorišču Prosvetnega doma so praznovali člani Smučarskega kluba Brdina. »Tudi mi smo si nadejali večjega obiska, saj smo pripravili lep in bogat program,« nam je povedal predsednik kluba Aleksander Ferluga. »Organizirali smo slilarski ex tempore, imeli pa smo v soboto in nedeljo tudi loterijo, za katero so prispevale denarna sredstva trgovine na Opčinah, ki delujejo pod geslom "Kupuj na Opčinah".« Na prireditvi so nastopili tudi člani ritmične telovadbe SZ Bor, člani kluba Shinkai karate in deklški zbor »Vesela pomlad«, ki je pod vodstvom g. Franca Pohajaca zapel splet narodnih in umetnih pesmi. (n.l.)

V prejšnjih dneh so se zbrale na prijetni družabnosti

Prijateljski pozdrav učiteljic Ondini Pavletič ki odhaja v pokoj

S koncem šolskega leta se za mnoge začnejo letne počitnice, za nekatere pa se zaključijo delovno obdobje in odprejo se vrata daljših počitnic. Običaj je, da se novopečene upokojece primerno proslavi v krogu delovnih kolegov in prijateljev. Tako se se prehitro iztekla službena leta učiteljice in podravnateljice pri Sv. Jakovu gospe Ondine Pavletič.

Za ves trud in dolgoletno plodno delo v prid slovenski šoli, ki ji je bil vsakdanji prednostni cilj, smo ji kolegice želele izkazati hvaležnost in priznanje in se ji oddolžiti. V ta namen smo se vsi izbrali na slovnostnem kosilu v gostilni Škabar na Rebri za Sv. Ano. Družabnost se je zavlekla pozno popoldan, ko nas je obiskal tudi fotograf Mario Magajna, ki je prispeval tudi zgornjo sliko.

Prednaročnike do konca julija čaka leposlovni knjižni dar

V Tržaški knjigarni si že lahko naročite knjige za šolsko leto 91/92

Tržaška knjigarna je pretekle dni večkrat posredovala staršem dijakov nižjih in višjih srednjih šol obvestilo, da ima že na razpolago sezname šolskih knjig za leto 1991-92. »S pravočasnim naročilom si boste zagotovili vse učbenike in mirno odptovali na dopust z leposlovno knjigo, ki vam jo bomo ob naročilu podarili,« je rečeno v omenjenem obvestilu.

Ponudba velja sicer do 31. julija. Mi pa smo se oglasili v knjigarni, da izve-mo nekaj o tej pobudi, predvsem pa smo si ogledali razstavo didaktičnih igrač, ki jih v naši knjigarni prodajajo kakšna dva meseca ter je že naletela na zanimanje med starši, pa tudi med šolniki.

»Ponudba teh igrač velja za otroke od vrtca pa do dijakov nižjih srednjih šol,« nam je povedala Ilde Košuta, s katero smo se skupno s sodelavkami knjigarne tudi pogovorili o tej, za našo knjigarno novi pobudi.

»Pričakujemo nove sugestije, nasvete, dobrodošle pa nam bodo tudi kritike, ki so dobronamerne. Pričakujemo

jih s strani učiteljic in vzgojiteljic, pa seveda tudi s strani staršev.«

Začetek nove pobude je, po mnenju uslužbenk knjigarne, dober in vzpodbuden. »Igrače so pomembno dopolnilo igri, predvsem takšni igri, ki želi otroka tudi nekaj naučiti. Pri takšni igri otrok razvija svojo fantazijo, ki je njegov veliki osebni zaklad. Mi se prvič preizkušamo na tem področju. Prvič razstavljamo in prodajamo takšne igrače. Želeli pa bi imeti čimvečjo izbiro, tako da bi lahko nudili vrtcem in šolam čim več poučnih igrač.«

Še eno veliko prednost imajo te didaktične igrače, nam je povedala Ilde Košuta. Izdelane so namreč iz ekološkega materiala, kar pomeni, da niso škodljive za otrokovo zdravje.

»Kot sem že na začetku razgovora poudarila, gre za novo pobudo. Izbira didaktičnih igrač torej še ni dovolj pestra in bogata. Če pa bodo starši, vzgojitelji in šolniki z nami sodelovali, bomo lahko to izbiro razširili in obogatili, kar bo prav gotovo v korist našim mladim,« je zaključila naš razgovor Ilde Košuta. (nl)

MARCEL ACHARD

Bi igrali z mano?

Režija Adrijan Rustja

Predstave na prostem

V četrtek, 4. julija, ob 21. uri OPČINE - Prosvetni dom

v petek, 5. julija, ob 21. uri ZGONIK - Igrišče pod županstvom

v soboto, 6. julija, ob 21. uri DOBERDOB - Občinski park

v nedeljo, 7. julija, ob 21. uri DRAGA - Počitniška kolonija

gledališča

GLEDALIŠČE VERDI
Festival Operete

V soboto, 6. julija, ob 20.30 premier-ska predstava operete BOCACCIO. Dirigent Alfred Eschwe. Režija Frank Bernd Gottschalk, scene in kostumi Jürgen Aue. Ponovitve bodo trajale do 18. julija. Predprodaja vstopnic pri blagajni gledališča Verdi (zaprta ob ponedeljkih).

V nedeljo, 7. julija, ob 21. uri bo na sporedu izredna ponovitev Mozartovega REQUIEMA. Dirigent Lü Jia bo anticipiral svoj krstni nastop v Trstu, kjer bo 20. t.m. na gradu sv. Justa na Festivalu opere vodil poslovljni koncert orkestra.

V sredo, 24. julija, ob 18. uri bo v gledališču Verdi nastopila znana francoska pevk JULIETTE GRECO.

Jesenska simfonična sezona 1991

Pri blagajni gledališča Verdi lahko dvignete ali potrdite abonma za reda A in S.

Dvorana Auditorium Muzeja Revoltella (Ul. Diaz 27)

V okviru Festivala opere bodo v sodelovanju s Cappello Underground predvajali videofilme ameriških musicalov-operet v originalni verziji. Danes, 27. »Till the clouds roll by«; 3.7. »Ziegfeld Follies«; 4.7. »Show Boat«; 5.7. »Singin' in the rain«.

Prodaja vstopnic pri blagajni gledališča Verdi.

Milje - Festival gledališča
za mladino

V četrtek, 4. julija, ob 18. uri otvoritev Festivala. Ob 19.30 bo nastopila gledališka skupina TERZO STUDIO iz Pise.

razstave

V TK galeriji je na ogled skupinska poletna razstava s posebnimi popusti.

V Tržaški kreditni banki, Ul. Filzi 10, razstavlja velike barvne fotografije fotograf RIKARDO CALIN.

V galeriji Bassanese (Trg Giotti 8) je odprta razstava slikarke ESTHER PERCAL.

V tržaški občinski galeriji je na ogled razstava slikarja DAVIDA ZULJANA.

V galeriji Studio Tommaseo - Ul. del Monte 2/1 - je do 6. julija odprta razstava slikarja Silvestra LODIJA.

V beneški hiši v Miljah bo do 6. julija odprta obsežna razstava Poetike osemdesetih let v slikarstvu in kiparstvu. Na razstavi, ki je nastala v sodelovanju Obalnih galerij z italijansko revijo za umetnost Juliet, so predstavljena dela 16 slovenskih in jugoslovanskih avtorjev.

Muzej Revoltella - Galerija moderne umetnosti, Ul. Diaz 27, pod pokroviteljstvom Odborništvaa za kulturo tržaške občine je odprta razstava z naslovom L'OTTOCENTO RITROVATO. Do 15. avgusta so na ogled restavrirane slike in skulpture, ki so bile shranjene v muzeju. Urnik: vsak dan od 10. do 13 in od 17. do 20. ure (zaprto ob torkih).

koncerti

KUD Magnet z Opčin organizira v Prosvetnem domu A. Sirk v Križu vsak petek ciklus večerov z naslovom LUNA-S BLUES - glasba, umetnost in filmi ob luninem svitu.

Gledališče Miela

V soboto, 6. julija, ob 21. uri bo, v organizaciji Tržaškega jazz krožka, koncert pianista RALPHA SUTTONA in v nedeljo, 7. t. m., ob 21. uri kvinteta SUMMIT REUNION s Kennyjem Davorno in Bobom Wilberjem.

izleti

Podružnica SPDT Zlata Krona - Mačkolkje organizira v nedeljo, 7. t. m. planinski izlet na Poldajno Špico (Jof di Miezegnot). Odhod z osebniimi avtomobili. Zbirališče pred gostilno Tul v Mačkolkjah ob 6. uri. Za informacije tel. na št. 232493 v večernih urah.

šolske vesti

Na liceju F. Prešeren je vpisovanje še jutri, 3. julija 1991. Tajništvo je odprto od 10. do 12. ure.

Ravnateljstvo poklicnega zavoda J. Stefan sporoča, da se v teku vpisovanje za šolsko leto 1991/92 še jutri, 3. julija. Tajništvo je odprto od 9. do 12. ure.

Berite

»Novi Matajur«

razne prireditve

SKD Vigred vabi na ZAKLJUČNI VEČER sezone v Šempolaj na šolsko dvorišče danes, 2. julija, ob 21. uri z dramsko skupino SKD I. Gruđen, ki bo uprizorila igro Skupno stanovanje.

ŠZ Gaja vabi na 11. ŠPORTNI TEDEN do 7. t. m. v Športnem centru na Padričah. Program: do 7. t. m. deželni teniški turnir za NK Hill sport, do 5. t. m. turnir odbojke v mešanih ekipah ter nogometni turnir 7:7 in 7. t. m., ob 21. uri tradicionalni nočni tek Gaje. Zabavala vas bosta ansambla Happy day in Alpen Adria Sextett.

SKD Slavec Ricmanje - Log organizira v dneh 5., 6., 7. in 8. t. m. VAŠKO ŠAGRO s sledečim programom: v petek, 5. t. m. ples z ansamblom Krt, v soboto, 6. t. m. ples z ansamblom Alpen Adria, v nedeljo, 7. t.m., ob 18.30 kulturni program, ples z ansamblom Krt ter v ponedeljek, 8. t. m. ples z ansamblom Pomlad.

Zbori Vesela pomlad vabijo na KONCERT DEKLŠKEGA PEVSKEGA ZBORA Srednje pedagoške šole iz Prage, ki bo v petek, 5. t. m., ob 21. uri v Finžgarjevem domu na Opčinah.

prispevki

Ob prvi obletnici smrti Ivota Kuferzina daruje mama 30.000 lir za Dijaško matico.

Ob prvi obletnici smrti dragega Ivota Kuferzina daruje Pepca Šiško 20.000 lir za Dijaško matico.

V spomin na Savino Remec daruje Silvana Valoppi 50.000 lir za visokošolski Sklad Sergija Tončiča.

V počastitev spomina očeta Franca Armanija darujeja Silvana in Vojko Slavec 50.000 lir za SPDT.

Ob 15. obletnici smrti Karoline Štrekelj roj. Gabrovec darujejo svojci 20.000 lir za Skupnost Družina Opčine, 20.000 lir za ŠD Primorje in 10.000 lir za spomenik padlim v NOB iz Gabrova.

V spomin na ljubljeno hčerko Maro darujeja Ivica in Stefano Facco 200.000 lir za Sklad Mitje Čuka.

Ob drugi obletnici smrti drage žene in mame Marije Kosmač darujejo mož Rudi, hči Vesna in sin Branko 50.000 lir za cerkev v Borštu, 20.000 lir za sekcijo VZPI-ANPI Boršt-Zabrežec in 10.000 lir za vzdrževanje spomenika padlim v NOB Boršt-Zabrežec.

Ob obletnici smrti drage mame Brede Rauber darujeja Jasna in Nataša 60.000 lir za odbojkarsko društvo Bor.

Namesto cvetja na grob pok. Leopolda Armanija daruje Adriana Guštin 30.000 lir za Sklad Mitje Čuka.

V spomin na Leopolda Armanija daruje družina Guštin 50.000 lir za Sklad Mitje Čuka.

V spomin na dragega Leopolda Azmana-Armani daruje družina Civardi 50.000 lir za SPDT.

V spomin na brata Emila in vsakinja Emo Carli daruje Angelo 25.000 lir za popravilo Ljudskega doma v Trebčah, 25.000 lir za Godbo Viktor Parma, 25.000 lir za ŠD Primorec in 25.000 lir za zbor Primorec-Tabor.

V spomin na Josipa Budina daruje sestra Ivanka z družino 50.000 lir za Skupnost Družina Opčine.

Namesto cvetja na grob pok. Pietra Repinija daruje Ivanka Canciani z družino 20.000 lir za Skupnost Družina Opčine.

mali oglasi

Trst - Ul. Baiamonti 3 - Tel. 820766

POHIŠTVO IN OPREMA

PROFESORICA nudi lekcije iz angleščine, italijanščine in nemščine. Tel. 211178.

PRODAM alfa romeo, letnik '83 v odličnem stanju. Tel. 281172.

PRODAM vilo 420 kv. m, 900 kv. m vrta, še nedokončana v okolici Milj. Tel. 228390.

MEHANIČ prodaja fiat ritmo 65 targa oro v zelo dobrem stanju, nove gume. Tel. na št. 327342 v popoldanskih ali večernih urah.

FIAT TIPO 1400 metalizirane barve ter regato v odličnem stanju prodam. Tel. 229224.

PRODAM 10 let staro hišo z vrtom na Opčinah. Tel. 213680 po 18. uri.

GRADBENO podjetje prodaja v Križu vrstne vile v gradnji. Tel. 311828 ob uradnih urah.

PRODAM dve kozi mlekarici cena po dogovoru. Tel. 225654 ali 327342.

OSMICO je odprl Rado Milič - Salež 68. Toči belo vino in teran.

OSMICO je odprl Stanko Gruđen v Samatorci. Vabljeni!

PODARIM dvomesečnega razigranega črno/belega mucka, samo ljubitelju živali. Tel. ob uri obeda na št. 280633.

ODDAM šivalni stroj v dobrem stanju, znamke Caser. Tel. št. (0481) 533960 - Tusulin.

IZKUŠENO likarico (stiratrice) išče kemična čistilnica tudi s pogodbo part time. Tel. od 8. do 16. ure na št. (040) 370658.

19 - LETNA knjigovodkinja išče zaposlitev kot uradnika. Tel. 211345.

NUDIM lekcije iz knjigovodstva in trgovstva. Tel. 224533.

STANOVANJE s petimi ležišči v Sappadi dajem v najem za mesec julij. Tel. 299220.

RABIŠ dober avto po nizki ceni? Fiat 127 prodam. Tel. 421412 ob urah obedov.

ŠTUDENTKA nudi lekcije iz nemščine za dijake nižjih in višjih srednjih šol. Tel. 231995.

Sinoči je v Gorici zasedal občinski svet

Znova soglasno potrjena solidarnost Majo: Slovenija se ne bo pokorila

Ni moglo biti drugače. Včerajšnja seja občinskega sveta v Gorici je bila posvečena tragičnim dogodkom v Sloveniji. Spominu žrtev — do včeraj popoldne jih je bilo po uradnem sporočilu 68 — so se poklonili s trenutkom tišine, ob koncu skoraj dveurne razprave v kateri so sodelovali predstavniki vseh na včerajšnji seji prisotnih svetovalskih skupin.

Razprava se je pričela z uvodnim posegom župana Scarana, ki se je zahvalil članom občinskega sveta in celotni goriški skupnosti za solidarnost s slovenskim narodom, z množično udeležbo na nedeljskem shodu na Travniku. "Tudi nočjo s tega mesta, potrjujem svoje prijateljstvo in pomoč slovenskemu narodu v teh težkih trenutkih in obenem izražam upanje, da se bo spor lahko uredil brez nadaljnje uporabe orožja. Take občutke izražam v svojem osebnem imenu in tudi v

imenu občinskega sveta". Ob navajanju kaj je Občina konkretno naredila v dneh od okupacije, zlasti na humanitarnem področju, je župan Scarano izrekel tudi žgočo ugotovitev, da je "neprizadetost" s katero so druge države skušale uravnavati razvoj dogodkov v Jugoslaviji omogočila brutalen vojaški poseg. Župan je izrekel tudi upanje, da bo po premostitvi sedanjega kritičnega stanja celotna Jugoslavija stopila na pot dejanske demokracije in svobode.

Prvi je v razpravo posegel Gianluigi Devetag, ki je ugotovil, da so ljudje prehiteli uradne politike pri razumevanju dejanskega položaja v Sloveniji in Jugoslaviji. Nedeljska skupna manifestacija na Travniku pa je in bo imela tudi pozitivne učinke na sožitje v tukajšnjem prostoru. Ob koncu se je zavzel za uradno priznanje suverenosti Slovenije.

O odgovornosti zahodnih držav za situacijo v Jugoslaviji je govoril tudi socialdemokrat Esposito, medtem ko je Busolini (SDL) podčrtal pomen hitrega ukrepanja na pristojnih mestih v Rimu, da se dosedanje grobe napake popravijo.

Polno podporo prizadevanju za suverenost Sloveniji in Hrvaški je izrazil tudi Noselli (MSI), ki je ob tem ošvrknil nastop deželnega odbornika Brancatija na nedeljski manifestaciji.

"Gorica, ki je kot prva stopila na pot prijateljstva, sodelovanja in graditve novih odnosov, je z nedeljsko manifestacijo spet potrdila obvezo o moralnem in političnem sodelovanju s sosedi", je ugotovil svetovalac Cociani (KD), ki je tudi opozoril na dosedanje pilatovsko zadržanje zahoda.

Pecorari (PRI) se je zavzel zato, da orožje takoj utihne in da se spori rešujejo po diplomatski poti, županu pa izrekel priznanje za dosedanje pobude.

Predstavniki zelenih Fiorelli je dejal, da na Travniku ni bila celotna ali pretežni del Gorice, ampak le majhen del. Ošvrknil je predgovornika Pinija in Devetaga. Kritiziral je tudi "prepoved" miroljubnega pohoda po manifestaciji. "Ni šlo za provokacijo, ampak za zelo neposreden in iskren izraz solidarnosti in podpore sosedom v teh težkih časih. Taka solidarnost pa je v teh časih nujna. Fiorelli je izrekel zelo ostro kritiko na račun dosedanjega posega trojice v Zagrebu in Beogradu in zaradi manipulacije vesti.

Kot zadnja sta v razpravo posegla predstavnik liberalne stranke Majo in Slovenske skupnosti Brescia. Slednji je prebral krajšo izjavo, medtem ko je odvetnik Majo v nekaj stavkih strnil spoznanje, ki vendarle, čeprav s težavo in postopoma prodira v zavest politikov: Slovenija ni pripravljena kloniti.

Pobuda slovenskih organizacij na Goriškem

Zbiranje denarnih sredstev za Slovenijo po agresiji

Slovenske organizacije na Goriškem so se takoj odzvale pobudi za zbiranje pomoči za odpravo škode po vojaški agresiji v Sloveniji. Posamezniki, podjetja, ustanove in društva lahko že takoj položijo denarna sredstva na tekoči račun, ki je bil odprt pri Kmečki banki. Številka tekočega računa je 61001 — pomoč Sloveniji 91.

Zbrana sredstva bodo nakazali Rdečemu križu Slovenije in humanitarni ustanovi Charitas.

Posamezniki in organizacije, ki bi želeli dodatna pojasnila, se lahko obrnejo do uradov SKGZ (tel. 531644) in SSO (tel. 536455).

Neposredna gmotna škoda, ki jo je povzročila okupacijska armada je ogromna in so jo začeli šele ocenjevati. Škoda je na prometnih strukturah, v uničenih prevoznih sredstvih, na stanovanjskih in drugih objektih — zadnje novice o ogromni materialni škodi prihajajo s Črne vrha. Naraščajoča posredna gmotna škoda zaradi ustavljenih proizvodnje, izpadle distribucije in drugih motenj. Žal človeških življenj, na eni in drugi strani, ni mogoče oceniti z denarjem.

Že zdaj je jasno, da bo odpravljanje posledic vojne v Sloveniji dolgotrajno in zahtevno. Toliko bolj, ker je bila Slovenija že lani novembra težko prizadeta ob naravni ujmi.

Pod vprašajem festival v Števerjanu

Vojno stanje v Sloveniji bo, kot kaže, povzročilo žrtve tudi v zamejstvu. Ne sicer mrtve ali ranjene, pač pa v odpovedi raznih že napovedanih prireditvev. V soboto in nedeljo je bil v Števerjanu najavljen 21. festival na-

rodnozabavne glasbe. Na prireditvi naj bi predvidoma nastopilo 21 ansamblov. Večina jih je iz Slovenije.

Prireditelji pa spričo razmer razmišljajo o odgoditvi, oziroma o odpovedi manifestacije, ki bi bila, tudi v slučaju postopne umiritve stanja na Slovenskem, nujno okrnjena.

Odločitev bodo sprejeli še danes.

Na območju Slovenije potrebujejo, poleg denarne in druge pomoči v tem trenutku predvsem moško obutev. Posamezniki, ki bi radi pomagali, naj čevlje oddajo pri občinskem odboru Rdečega križa v Novi Gorici ali pa v za to urejenem uradu na občini v Novi Gorici.

prispevki

V spomin na gospo Ido Koshuta, vd. Paulin daruje Anica Daneu z mamo in Valerijo 100 tisoč lir za sklad Mitja Čuk.

V spomin na Kazimirino mamo daruje Stanka Hrovatin 30 tisoč lir za Sklad Mitja Čuk.

Za Zeleni križ v Gorici so v razne namene darovali: družina Barazzutti 20 tisoč; Lidia Samar, Roberta Pontello, Irma Ientile, Adi Rovis, Silvana Gruđen, Elia Reja, Ileana de Reja in Romana Capusotto 80 tisoč; Vittorio Caporino 20 tisoč; Fontanini Tunini 10 tisoč; Blanc Battistutta 20 tisoč; Rita, Maria in Bruno Bregant 25 tisoč; Annamaria Ceccotti 10 tisoč; Virginia Scarpin 10 tisoč; Laura Mian 10 tisoč; Bruna Gentilini 20 tisoč; Pietro Pelesson 50 tisoč; družina Rosconi Grigolon 150 tisoč; Onelia Cicuta z družino 200 tisoč.

razna obvestila

ZSKD obvešča, da je urad odprt po poletnem urniku, in sicer od ponedeljka do petka, od 8. do 14. ure.

Doberdobska občinska uprava obvešča, da je do 5. julija na razpolago vsem občanom osnutek občinskega statuta. Vsakdo si ga lahko med urnikom delovanja knjižnice ogleda in predstavi morebitne pismene pripombe.

Doberdobska občinska uprava obvešča, da je poletni urnik knjižnice sledeči: ponedeljek 9.00-13.00, 16.00-18.00; torek 9.00-13.00; sreda 9.00-11.00, 16.00-18.00; petek 9.00-13.00. Knjižnica bo zaprta od 29.7. do 17.8.91.

Kmečka zveza opozarja, da je treba prošnje za oprostitev zdravstvenih stroškov (ticket) obnoviti vsako leto. Pojasnila nudijo v uradu KZ v Ul. Malta 2.

Knjižnica Damir Feigel posluje vsak delavnik od 8. do 13. ure do vključno 26. julija.

SDGZ v Gorici obvešča, da so premestili sedež v Ul. Roma 20, 3. nadst. (v palači INAIL). Tel. 32844 - fax 536667.

Uredništvo Klope vabi v petek, 5. julija, ob 20.30 v prostore uredništva za pripravo na 20. obletnico.

kino

Gorica

CORSO 17.30-22.00 »Capitan Fracassa«.

VERDI Danes zaprto. V četrtek 19.00-22.00 »Il falò delle vanità«.

VITTORIA Zaprto.

Tržič

EXCELSIOR Zaprto.

DEŽURNA LEKARNA V GORICI

Rita Bassi - Ul. don Bosco - tel. 32515.

DEŽURNA LEKARNA V TRŽIČU

Rismondo - Ul. Toti 52 - tel. 410701.

pogrebi

Danes ob 9.30 Norma Bezzi iz splošne bolnišnice na glavno pokopališče, ob 10.10 Iolanda Drusin, por. Mocchiutti iz splošne bolnišnice v Tržič, ob 11. uri Giuseppe Hlede in bolnišnice Janeza od Boga v cerkev in na pokopališče v Podgori, ob 13.15 Remigia Moscarda iz splošne bolnišnice v Vileš.

Pripravljen osnutek statuta občine Števerjan

Člani občinskega sveta v Števerjanu so na zadnji seji, v petek zvečer, prejeli tudi osnutek občinskega statuta in tudi že nekaj predlogov za spremembe, oziroma dopolnila.

Župan Ivan Humar je povedal, da je osnutek izdelala občinska komisija, ki pa se je pri svojem delu posvetovala tudi s člani komisij, ki delujejo v drugih dveh občinah.

Posebej so skušali v osnutku statuta zajeti družbeno stvarnost občine in etnične značilnosti.

Gre za delovni osnutek, pričakuje mo predloge za njegovo dopolnitev, oziroma izboljšanje, je dejal župan, ki je vabilo naslovil tudi vsem društvom in posameznikom v občini.

Statut naj bi odobrili na eni prihodnji seji, vsekakor pa v predvidenem roku.

Vlada bo razpravljala o mejnih strukturah

Iz Rima prihaja vest, da bo ministrski svet v kratkem razpravljal o celotni problematiki ukrepov za ojačitev in uspešnejše poslovanje mednarodnega mejnega prehoda pri Standrežu. O tem je s pismom seznanil dr. Enza Bevilacqua minister Gianni De Michelis.

Minister sporoča tudi, da je pri pristojnih oblasteh predlagal sprejem ukrepov, ki naj bi omejili škodo na področju avtoprevoznitstva in špedicije ob stankah uslužbencev carine.

Goriška KZE obvešča, da bodo v prihodnjih dneh pričeli obvezno cepljenje psov proti gozdni steklini. Cepjenje bodo izvajali v glavnem v juliju in to v vseh občinah in po razporedu, ki ga bomo objavili v prihodnjih dneh.

Majda Bratina je maturo opravila z najvišjo oceno

bar. Včeraj se je odličnjakinja odzvala vabilu ter v našem uredništvu z nami na kratko pokramljala. Seveda je nad končnim uspehom zadovoljna. Na maturi so letos pisali nalogi iz slovenščine in grščine, Majda pa je kot prvi

Letošnja dose-danja bera šestdesetic na goriških slovenskih višjih srednjih šolah je dokaj skromna, zato je lahko še posebej ponosna na svoj uspeh Majda Bratina, ki je z najvišjo oceno zaključila šolanje na gimnazijalceju Primož Trubar.

ustni predmet izbrala latinščino, komisija pa ji je nato dodelila kot drugi predmet še italijanščino. Prvo vprašanje je zadevalo pomen goriskega jezika Ascolija, o katerem je predložila tudi manjšo tezo, nakar se je še sprotijela, očitno uspešno, z Leopardijem, Moravio in Silonejem. Tudi latinščina ji očitno ni delala preglavice. Majda nam je zaupala, da je bila pred maturo sila vznemirjena, saj je med drugim stopila ali bolje rečeno se usleda pred komisijo kot zadnja. Sicer so bili člani komisije zelo vljudni, že po prvih besedah se je sprostita, tako da je naposled šlo vse po začetni poti. Matura, meni Majda, je še vedno preveč odvisna od sreče. Je sicer res, da je najvažnejši faktor končnega uspeha

pripravljenost in učenje skozi vseh pet let, vendar tudi sreča ima vedno prste vmes. Nikdar ne veš, na katera vprašanja boš doletel, ali boš znal biti kos tudi trenutni emotivnosti. Verjetno bi bilo treba maturo zares spremeniti, da bi na ta način vsak maturant lahko dokazal, česa je sposoben.

Majda pravi, da se bo sedaj najprej odpočila. Učnih knjig ne bo vzela v roke vsaj nekaj mesecev. Sicer ne namerava napraviti dragocenega časa. Po daljšem počitku v hribih bo odpotovala v Veliko Britanijo, kjer namerava izpopolniti znanje angleščine. Jeseni pa bo nadaljevala študij na jezikoslovnem področju. Fakultete še ni izbrala, saj ima za to še nekaj mesecev časa.

Mature na srednjih šolah

GIMNAZIJA LICEJ PRIMOŽ TRUBAR

Izdelali so: Majda Bratina (60), Peter Černic (56), Nicoletta Gergolet (40), Erika Jazbar (45), Vesna Lutman (42), Ines Panković Orel (40), Alessandro Quinzi (44), Gabriele Sfiligoj (52), Aleksij Sobani (50), Elisabetta Tomsic (42).

TRGOVSKI ZAVOD IVAN CANKAR

Izdelali so: David Ambrosi (37), Loredana Cibini (42), Luca Colja (39), David Černic (36), Margaret Komjanc (42), Barbara Markocic (46), Francesco

Pahor (42), Edi Pelicon (48), Laura Pipan (44), Cristina Polencic (38), Maja Radetič (45), Francesca Saher (42), Mauro Tommasi (39), Laura Zotti (36).

INDUSTRIJSKI ZAVOD GALILEO GALILEI - SLOVENSKA SEKCIJA ZA INFORMATIKO

Izdelali so: Roberto Cappelli (42), Nikolaj Devetak (50), Adriano Ferfoglia (45), Mitja Feri (54), Zdenka Ferlat (42), Iztok Humar (40), Meri Juren (46), Valentino Juretic (38), Robert Makuc (51), Boris Primosig (38), Damjan Primozic (42), Denis Sfiligoj (42), Ladi Tomsic (42).

HONDA

Nova obzorja.

ZASTOPNIK

BRAIDOTTI GINO

**GORICA
MOŠA**

Ul. Crispi

Servisna delavnica

Tel. (0481) 533580

Tel. (0481) 80003

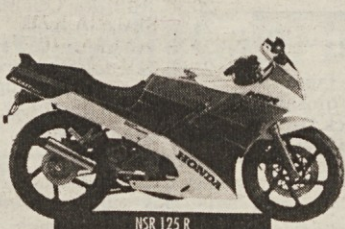
POLETJE 91

UGODNE PONUDBE

KLJUČI V ROKE

NSR 125 F

NSR 125 R

TRANSALP XL 600 V

CRM 125

4.500.000 lir

NSR 125 F

4.900.000 lir

CBR 600 FL

10.450.000 lir

CBR 1000 FL

13.450.000 lir

DOMINATOR 650

7.500.000 lir

TRANSALP XL 600 VK

8.900.000 lir

PC 800

12.300.000 lir

Pred točno dvajsetimi leti je utihnila najslavnejša jazz trobenta

Louisu Armstrongu v poklon

Bilo je 6. julija 1971, torej pred točno dvajsetimi leti, ko je utihnila ena najslavnejših trobent iz sveta jazza: umrl je Louis Armstrong, glasbenik, ki je ponesel jazz po vsem svetu, da so ga vzljubile množice, človek, ki se je vse življenje trudil, da je z glasbe delil tudi prgišča dobre volje. Samo dva dni pred smrtjo je praznoval svoj 71. rojstni dan. Ob tisti priložnosti je tudi izdal album, pri katerem so sodelovali najslavnejši jazz-meni.

Louisu Armstrongu so pritalnili mnogo vzdevkov, kot »Satchmo« ali v skrajšani obliki »Satch« (usta na žakelj), najbolj posrečen pa je bil prav gotovo »The Ambassador« - poslanik. V svetu je bil najbolj poznan jazz glasbenik, saj je nastopal povsod, pravi mesija jazz glasbe, ki se v preteklih desetletjih ni mogla ponašati s šitrokim občinstvom. Bil je genialen glasbenik, ki ni nikoli pripisoval sam sebi prevelike vrednosti. Verjetno iz neke stare bojazni pred revščino je bila njegova glavna skrb, kako bi zabaval občinstvo, včasih celo na račun kvalitete glasbe, ki jo je ponujal. In prav to razumevanje ali naklonjenost do najbolj »ljudskih« želja so mu najbolj zamerili puristi, ki so ga včasih dolžili, da se preveč obeša na lik »strica Toma«, saj ga je ljudska domišljija istovetila z jazzom.

V resnici je bil Armstrong protagonist prve revolucije v zgodovini jazza, osebnost, ki je najbolj vplival na tradicijo glasbenih skupin v New Orleansu. To tedaj so bili glasbe-

niki vezani na dokaj folkloristično podobo jazza in torej na dosledno skupinske izvedbe, Armstrong se je prvi uveljavil kot solist, odličen trobentar, ki je razširil repertoar tudi na pevske motive in na tedaj zelo priljubljeno »plesno« glasbo. V bistvu je vključeval v jazz nove sloge in iz vsega tega je nastal spet nov slog - Armstrongov.

Zgodba Louisa Armstronga bi z lahkoto našla mesto med pustolovčinami Dickensovih junakov. Rodil se je v izredno revni družini v prav tako revni četrti v New Orleansu. Igranja na trobento se je naučil v pobožnevalnici. Prve profesionalne izkušnje je doživel na parnikih, ki so pluli po Mississippiju. Nato se je preselil v Chicago, kjer je spoznal učitelja in dobrotnika Kinga Oliverja, ki je bil tedaj »kralj« neworleanskih glasbenikov. Prav tedaj se je začela velika življenjska pustoloviščina, ki ga je pripeljala v New York, kjer je igral z največjimi imeni. Življenje ga je nato poneslo v svet, v vsa večja mesta na vseh koncih sveta, celo na sanremski festival. Sledili so filmi, kot High Society, v katerem je nastopal ob Franku Sinatři, Bingu Crosbyju in Grace Kelly. Revija Down Beat, nekakšna biblija glasbenega založništva, ga je izbrala za »najvažnejšo glasben osebno našega časa«. Največje ustvarjalne uspehe je Louis Armstrong doživel v tridesetih letih, kasneje pa je preudarno upravljal ta svoj uspeh. Bil je nedvomno glasbeni genij, vendar je treba dober del njegovega uspeha pripisati tudi njegovemu odnosu do občinstva, njegovi odskri naivnosti in razpoložljivosti, njegovemu zagrljenemu pevskemu slogu. Kljub očitkom že omenjenih puristov bi težko našli njegovo ploščo, ki je ni vredno poslušati.

»Satchmo« spada brez vsakršnega dvoma v svet ljudskega pojmovanja o jazzu. Kot glasbenik je najprej sprožil revolucijo pravil jazz glasbe, da je kasneje postal simbol te glasbe, ki jo je on pojmoval in ponujal kot zabavo. Čeprav je ponesel jazz iz folklore louisianske pokrajine v svet, da je postala del ameriške kulture, je pravzaprav bil tu najzgodnejšemu razvoju jazza. Kljub temu se je prav v njegovi glavi rodilo sodobno pojmovanje igranja jazza, njegovi so motivi, brez katerih jazz glasba ne bi bila, kar je: West and Blues, Saint Louis Blues, St. James Infirmary. Prav ti slavni motivi nosijo pečat Armstrongove trobente z okroglimi zvoki, s posebno zvočnostjo, ki so jo mnogi skušali posnemati, z neponovljivimi parafrazami, za katere je bil nenadomestljiv mojster.

Mojster pa je bil Armstrong tudi kot pevec, saj je postal njegov zagrljen glas pojem za izredno spevnost. Poleg tega si je genialni glasbenik izmislil »scat« ali uporabo glasu kot glasbila. Motivi kot Mack the Knife, Hello Dolly, C'est si bon, What a Wonderful World, dokazujejo, da je bil obdarjen z nenavadno iznajdljivostjo. O njem je Miles Davis rekel: »S trobento ni mogoče igrati ničesar, kar ni prišlo od njega. Ne spomnim se, da bi niti enkrat igral slabo.« Večjega poklona za glasbenika skorajda ni.

Folklorni začetek poletja v Vili Manin

VIDEM — Precejšnje pričakovanje spremlja začetek 21. glasbenega poletja v Vili Manin, nad katerim se bo dvignil zastor v petek 5. julija. Spored, ki ga letos ponujajo organizatorji, je precej raznolik in bogat, predvsem na področju lahke glasbe, saj se ponaša s prisotnostjo skupine I pooh in kantavtorja Fabrizia De Andreja. Otvoritveni večer te glasbeno-spektakelske revije, kot jo označujejo ob predstavitvi, pa bo posvečen baletu.

In pri tem je vsaka oznaka pretesna ali preohlapna: po predvidevanjih bo to klasično-folklorni baletni večer, čudna zmes, ki jo lahko sprejmemo samo zato, ker prihaja od daleč, saj bo prva stopila na oder v poletni dožvi rezidenci v Passarianu japonska skupina Warabi-za. Otvoritveni večer japonskih gostov bo nosil naslov Med zemljo in morjem.

Skupino Warabi-za sestavlja 25 različnih plesalcev in godce, ki bodo italijanskemu občinstvu skušali prikazati in pričarati skrito dušo stare Japonske. V prvem delu večera bodo nastopili s plesno opero Tsubura ali »objem življenja«. Drugi del sporeda bo nekoliko različen, saj bo zajemal antologijo plesov in motivov, pri katerih igrajo glavno vlogo japonski bobni. Antologija bo predstavila plese iz vseh pokrajin ali točneje »prefektur« v Deželi vzhajajočega sonca.

Warabi-za v prevodu pomeni »cvet snega« ali morda celo »vonj snega«. Skupina se namreč ponaša s svežino in izvirnostjo, ki sta tudi osnovni značilnosti tovrstnega pristopa in prikazovanja nam sicer zelo oddaljenega in nepoznanega izročila. Vse koreografije in postavitve skupine slonijo na več kot tridesetletnem etnografskem in antropološkem raziskovanju. To pomeni, da je pred samim odskim obdelovanjem - ki predstavlja v resnici predzadnje fazo dela, če pojmuje mo nastop kot zaključno opravilo - bilo potrebno tudi temeljito preučevanje navad in okolja, ki nudijo folklornim plesom nenadomestljivo ozadje.

Mehtov objem za zaključek festivala

FIRENCE — Z objemom dirigenta Zubina Mehta vsem nastopajočim se je v nedeljo zvečer zaključila v firencah prireditve Maggio Musicale Fiorentino, ki je letos doživela že 54. izvedbo. V gledališču Della Pergola je tako padel zastor nad zadnjo ponovitvijo Mozartove opere Così fan tutte ob nič manjšem navdušenju od tistega, ki je v soboto zvečer spremljalo zaključek simfoničnega dela festivala. Izredno topel aplavz je v soboto objel dirigenta Mehta, ki je dirigiral Boccherinijevo skladbo La ritirata notturna di Madrid v Beriovi priredbi, Beethovnov Osmo simfonijo in simfonijo Fantastica Hectorja Berliozia.

Ob zaključku letošnje sezone je seveda že v pripravljalni fazi Maggio prihodnjega leta, ki bo zaključil trilogijo Mozartovih oper: lani je bila na odru Don Giovanni, letos, kot omenjeno, Così fan tutte, prihodnje leto je predvidena Figarova svatba. Sicer ovija vse priprave, od zasedbe do finančnega plana, še razumljiva tajnost.

Začetek letošnjega festivala je spremljala črnogledost. Delno je mogoče pripisati občutek negotovosti tudi stanju te privatne ustanove in predpisanim popravilom predvsem v zadržju gledališke dvorane. Zato si je za prireditve »izposodila« prostore gledališča Verdi in Della Pergola. Prihodnje leto se bo verjetno prireditelj že lahko vrnila v občinsko gledališče, čeprav je umetniški vodja Bruno Bartoletti potrdil, da potrebuje taka prireditve več prostorov in da je gledališče Verdi zelo primerno. Največjo težavo je moral umetniški vodja premostiti glede Tosce, pri kateri je režiser Jonathan Miller spremenil libreto, milanski baritonist Zechillo pa v spremenjeni postaviti ni hotel nastopati. Glavno privlačnost festivala so predstavljali dirigenti, za katere se zdi, da so doživeli tudi največ uspeha pri občinstvu: Chung, Sinopoli, Muti, Mehta in Sir Georg Solti, ki se je pred nekaj leti zaklel (zaradi organizacijskih težav), da nikoli več ne bo stopil v Firence.

današnji televizijski in radijski sporedi

RAI 1
7.30 Kratki film s Stanliom in Olliom: Due teste senza cervello
8.45 Dok.: C'era una volta lo spazio
9.10 Koncert: Salvatore Accardo izvaja Mozarta
9.35 Nanizanka: La signora in giallo
10.25 Film: Il signore e la sirena (fant., ZDA 1948, r. I. Pichel, i. Ann Blyth)
11.55 Vreme in kratke vesti
12.05 Varieteja: Occhio al biglietto, 12.30 Piacere Raiuno
13.30 Dnevnik
14.00 Film: Il sospetto (dram., ZDA 1941, r. Alfred Hitchcock, i. Cary Grant)
15.45 Mladinski variete: Big
17.20 Sredozemske igre
17.50 Danes v Parlamentu
18.00 Palio v Sieni
19.40 Almanah in dnevnik
20.40 Dokumentarec: Trideset let naše zgodovine
22.45 Dnevnik
23.00 Koncert v živo: Paul McCartney Live
0.10 Dnevnik in vreme
0.40 Danes v Parlamentu
0.45 Variete: Caribe
1.15 Rubrika opolnoči

RAI 2
7.15 Risanke
8.55 Nanizanki: Mr. Belvedere, 9.20 Alf
9.40 Film: La valle del destino (dram., ZDA 1945, r. Tay Garnett, i. Greer Garson, Gregory Peck)
11.40 Nanizanki: Lassie, 12.10 La clinica della Foresta Nera
13.00 Dnevnik, Gospodarstvo
13.45 Nad.: Quando si ama, 14.15 Santa Barbara
15.05 Nanizanka: Condannati a far carriera
16.00 Ena rastlina na dan
16.20 Kratke vesti
16.30 Variete: Videocomic
16.45 Film: Il paradiso può attendere (kom., ZDA 1978, r-i. Warren Beatty, Julie Christie)
18.30 Športne novice
18.45 Nanizanka: Hill Street giorno e notte
19.45 Dnevnik in šport
20.30 Film: Sorveglianza mortale (krim., ZDA 1989, r. Paul Ziller)
22.10 TV Dnevnik - Dossier
23.15 Dnevnik in horoskop
23.40 Sredozemske igre
0.25 Film: El Verdugo (pust., ZDA 1969, r. Tom Cries)

RAI 3
12.00 Film: Le due tigri (pust. It. 1941, r. Giorgio Simonelli, i. Massimo Girotti, Luigi Pavese)
14.00 Deželne vesti
14.10 Popoldanski dnevnik
14.20 Dokumenti: Sodobni mit - Glenn Gould
15.05 Aktualno: Prima della prima
15.45 Šport: golf DP Omnium, 16.10 skirok, 16.30 mountain bike
17.00 Film: Mademoiselle Zaza (dram., ZDA 1938, r. George Cukor, i. Claudette Colbert)
18.45 Športna rubrika: Derby
19.00 Vreme in dnevnik
19.30 Deželne vesti
19.45 Drobci
19.55 Variete: Non è mai troppo tardi
20.20 Aktualno: Chi l'ha visto?
20.30 Aktualno: Un terno al lotto, vmes (22.30) Dnevnik
22.35 Variete: Fai la TV
23.10 Nočni dnevnik
23.55 Film: Freaks (dram., ZDA 1932, r. Tod Browning, i. Wallace Ford, Olga Baklanova)

TV Slovenija 1
8.50 Video strani
9.00 Mozaik: Zgodbe iz školjke
10.05 Osmi dan (pon.)
10.50 Omizje (pon.)
16.10 Video strani
16.20 Video strani
16.25 Sova (pon.), vmes nanizanka Matt in Jenny
17.50 Video strani
17.55 Poslovne informacije
18.00 Dnevnik
18.05 Spored za otroke in mlade: Norčije v gledališču (predstava PDG Nova Gorica)
19.00 Risanke
19.15 TV okno
19.30 Dnevnik in vreme
20.05 Nadaljevanke: Ingverjevo drevo (zadnji del)
21.05 Novosti založb: Prelistajmo skupaj
21.15 Mednarodna obzorja: Švica
21.55 Dnevnik in vreme
21.45 Glasbeni portreti: Goran Bregović
22.25 Video strani
22.30 Nočni program Sova, vmes nanizanka Pujsovi dosjeji in Resna glasba
24.00 Video strani

TV Koper
17.30 Športni pregled
18.30 Risanke
18.50 Oddaja v slovenščini: Odprta meja
19.00 TVD Stičišče
19.25 Video agenda
19.30 Otroška oddaja: Lanterna magica, vmes nanizanka Matt in Jenny
20.30 Nanizanka: Lucy Show
21.00 Film: I familiari delle vittime non saranno avvertiti (dram., It. 1972, r. Alberto De Martino, i. Antonio Sabato)
22.05 Zrebanje lota
22.10 Dnevnik
22.20 Nan.: Fantasilandia
23.30 Športna rubrika

TV Slovenija 2
15.00 Tenis (prenos iz Wimbledon)
18.00 Satelitski programi
19.00 Naši pevski zbori
19.30 Dnevnik
20.00 Žarišče
20.30 Regionalni programi TVS: Studio 2 Koper
21.30 Zrebanje lota
21.35 Filmska glasba
22.35 Tenis
24.00 Yutel

ODEON
13.00 Risanke
14.30 Film: Sansone contro i pirati (kom., i. Buster Keaton, Jack Oakie)
16.00 Film: Canzoni nel mondo (glas., It. 1963, r. Vittorio Sala, i. Mina)
17.30 Film: Il segno di Zorro (pust., ZDA 1940, r. Rouben Mamoulian, i. Tyro Power, Linda Darnell)
19.30 Risanke
20.30 Film: Il ritorno di Clint il solitario (western, It. 1973, r-i. George Martin)
22.00 Avtorske reportaže
22.30 Sport: Nautical Show
23.00 Film: Il brigadiere Pasquale Zagaria ama la mamma e la polizia (kom., It. 1973, r. Luca Davan, i. Lino Banfi)

TELEFRIULI
10.45 Telefriuli non stop
15.30 Nanizanka in risanke
17.50 Nan.: Isole perdute
18.20 Nanizanki: 18.20 Stazione di servizio, 18.50 Wayne and Shuster
19.20 Dnevnik
20.30 Rubrika: Občina
21.30 Sport in šport
22.30 Nočne vesti
23.00 Gledališče na ekranu: Il piacere dell'onesta (i. Alberto Lionello)
0.30 Sport in vesti

TELE 4
(Se povezuje s sporedi Italia 1)
Lastne oddaje:
14.00 Dogodki in odmevi
19.30 Dogodki in odmevi

CANALE 5
7.00 Nanizankel: La famiglia Brady, 8.00 Simon Templar, 9.00 Bonanza
10.00 Film: Agatha Christie - Caccia al delitto (krim., ZDA 1986, r. Clive Donner, i. Peter Ustinov)
12.00 Variete: Rivediamoli
12.30 Nan.: Sposati con figli
12.55 Canale 5 News
13.00 Variete: Estate 5
14.30 Nan.: Top Secret, 15.30 Genitori in blue jeans
16.00 Otroški variete: Bim bum bam in risanke
18.00 Kvizi: O.K. Il prezzo è giusto!, 18.55 La verità, 19.35 Cos'è cos'è, 20.20 Girogioco, vmes (19.30) Canale 5 News
20.25 Variete: Il TG delle vacanze
20.45 Nad.: Donna d'onore
22.35 Palio v Sieni
23.05 Variete: Maurizio Costanzo Show vmes (24.00) Canale 5 News
1.05 Variete: Il Tg delle vacanze
1.15 Nanizanka: Colorado
2.20 Film: Agatha Christie - Caccia al delitto (pon.)
4.00 Nanizanke non stop

RETE 4
8.00 Nanizanka: Love Boat
8.50 Nadaljevanke: La valle dei pini, 9.40 Señorita Andrea, 10.05 Per Elisa, 10.55 Valeria, 11.40 Topazio
12.50 Variete: Buon pomeriggio (vodi Patrizia Rossetti)
13.00 Nadaljevanke: Dallas, 13.55 Sentieri, 15.00 Piccola Cenerentola, 15.30 Señora, 16.10 Stellina, 17.10 La valle dei pini
18.05 Nanizanka: General Hospital (i. Kristina Malandro)
18.45 Nadaljevanke: Febbre d'amore, 19.35 Primavera, 20.05 Marilena
20.35 TV film: Radici (dram., ZDA 1977, r. David Greene, i. Levar Burton, William Watson, 2. del)
22.30 Aktualno: Ciak
23.15 Oddaja o ribolovu: Fish eye
23.45 Film: Casta diva (biog., It. 1954, r. Carmine Gallone, i. Antonella Lualdi, Maurice Ronet)
1.45 Nanizanka: Love Boat - Un marito per Julie

ITALIA 1
7.00 Otroška oddaja: Risanke
8.30 Odprti studio
9.00 Kviz: Urka!
10.00 Nanizanki: 10.00 Il mio amico Ultraman, 10.45 Riptide
11.45 Odprti studio
12.00 Otroška oddaja Ciao Ciao in risanke
13.30 Glasbena oddaja: Festivalbar '91
13.45 Film: I pirati della Tortuga (pust., ZDA 1961, r. Robert Scott, i. Ken Scott, Dave King)
16.00 Nanizanke: Tarzan - Silenzio mortale, 17.00 Vietnam addio, 18.00 Adam 12 - Bambine in pericolo
18.30 Odprti studio
19.00 Nanizanka: I 4 della scuola di polizia
20.00 Risanke: Papà Gambalunga
20.30 Glasbena oddaja: Festivalbar '91
22.30 Film: La chiesa (srh., It. 1989, r. Michele Soavi)
0.30 Odprti studio
0.45 Nan.: Vietnam addio
1.45 Film: I pirati della Tortuga (pon.)
3.45 Nanizanke Non Stop

TMC
8.30 Risanke: Snack
9.00 Nanizanke: La famiglia Partridge, 9.30 I giorni di Brian, 10.30 Truck Driver
11.30 Rubrika: Ženska TV
13.00 Vesti: TMC News
13.15 Športne novice
13.40 Nadaljevanke: Gabriela
15.00 Film: Scandalo in società (kom., ZDA 1964, r. Delmer Daves)

RADIO TRST A
7.00, 13.00, 19.00 Dnevnik; 8.00, 10.00, 14.00, 17.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše, vmes (7.25) Koledar; 8.00 Deželna kronika; 8.10 Absalonova pripoved; 8.40 Orkestralna glasba; 9.00 Musicals; 9.30 Jaz, Mikula-letič; 9.45 Orkestri; 10.00 Dnevni pregled tiska; 10.10 Iz koncertnega in opernega repertoarja; 11.30 Glasba; 12.00 Zapiski z odprave na Everest: Namaste, Sagarmāta (D. Jelinčič); 12.25 Potpuri; 12.40 Godbe na pihala; 13.20 Glasba po željah; 14.00 Deželna kronika; 14.10 Poletni mozaik; 16.00 Usodni karakter; 16.30 Sof music; 17.00 Kulturna kronika; 17.10 Klasični album: Mozart; 18.00 Slovensko pismo (r. S. Verč); 18.50 Orkestralna glasba; 19.20 Zaključek

RADIO SLOVENIJA
5.00, 6.00, 6.30, 7.30, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 18.00, 19.00, 21.00, 23.00 Poročila; 6.50 Dobro jutro, otroci; 7.00 Kronika; 8.05 Počitniško popotovanje; 9.05 Glasba; 9.35 Turistični napotki; 10.00 Gospodarstvo in glasba; 11.05 Človek in zdravje; 11.30 Danes smo izbrali; 12.10 Pojemo in godemo; 12.30 Kmetijski nasveti; 13.38 Do 14; 14.05 Nenavadni pogovori; 14.25 Glasbena poslušalnica; 14.45 Merkurček; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Melodije; 17.00 Studio ob 17; 18.05 Lahka glasba; 19.35 Lahko noč, otroci; 19.45 Zabavni ansambli; 20.00 Slovenska zemlja v pesmi in besedi; 20.35 Minute za...; 21.05 Radijska igra; 21.50 Intermezzo; 22.00 Zrcalo dneva; 22.30 Slovenski pevci šansonov; 23.05 Literarni nokturno; 23.15 Nočni program.

RADIO KOPER (slovenski program)
7.30, 14.30, 16.30 Poročila; 13.30, 19.00 Dnevnik; 6.00 Glasba za dobro jutro; 6.10 Vreme in prometni servis; 6.30 Jutranjik in cestne informacije; 7.00 Jutranja kronika; 7.30 Pregled tiska; 7.35 Kulturni servis; 8.00 Prenos RS; 10.35 Prenos Vala 202, 13.00 Na valu radia Koper; 13.15 Od enih do treh; 14.35 Pesem tedna; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Glasba po željah; 17.30 Primorski dnevnik; 18.00 Iz kulturnega sveta; 19.30 Prenos RS.

RADIO KOPER (italijanski program)
6.15, 8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30, 16.30, 17.30, Poročila; 7.15, 12.30, 15.30, 19.30 Dnevnik; 6.07 Jutranji almanah; 6.30 Zgodovinski utrinki; 7.00 Simfonija zvezd; 7.35 Skupaj; 8.00 Razglednica; 8.25 Pesem tedna; 8.40 Vsega po nekaj; 9.00 Ugani; 9.20 Popevka po želji; 9.45 Edig Galletti; 10.00 Na prvi strani; 10.40 Družinsko vesolje: ideje in nasveti; 11.00 Glasba; 12.00 Glasba po željah in čestitke; 14.32 Turistični potopis; 14.40 Popevka; 15.00 Komedijant; 16.00 Sanje o počitnicah; 17.35 Jazz; 18.30 Souvenir d'Italy; 19.00 Najlepeše pesmi; 20.00 Nočni program.

RADIO OPČINE
7.30, 13.30, 17.30 Poročila; 10.00 Matineja; 16.00 Naš Kras; 17.30 Oddaja o modi: C'est la vie; 19.30 Smeih in glasba; 20.30 Nora leta.

Evropsko košarkarsko prvenstvo v Rimu ni pokazalo nič novega od že napovedanega

Za modre tekmece le preko oceana

Z zaprtjem kulis v monumentalnem »dvorcu« športa EUR so sklenili letošnje doslej najboljše orgnizirano kontinentalno tekmovanje - 27. evropsko prvenstvo v košarki.

Na potek prvenstva so prvič doslej več kot polposredno vplivali sunki vojne vihre, ki je prizadela Slovenijo in Jugoslavijo. Medtem ko je v Sloveniji in na Hrvaškem pelo orožje, je na rimskem parketu 11 fantov različnih narodnosti branilo barve morda zadnjič, kot pripominjajo mnogi poročevalci, Jugoslavije. Jugoslavija je v polnem razsulu, njeni športniki pa so paradoksalno vse bolj uspešni na mednarodnem prizorišču. In to v kolektivnih in individualnih športnih panogah. Jure Zdovc, ki je prispeval k osvojitvi zlatega celinskega odličja, tako kot vsi ostali jugoslovanski košarkarji, kar so naglasili tudi vsi njegovi soigralci in zvezni trener Dušan Ivković, se ni udeležil polfinalne in finalne tekme zaradi dogodkov v Sloveniji. Zaenkrat še ni dano vedeti, ali je to storil prostovoljno ali mu je bilo to vsiljeno, zato da se v zvezi s tem izreče katerokoli oceno.

Tehnično-taktična analiza polfinalnega in finalnega dela ni prispevala ničesar novega do tu povedanemu.

Najboljši na EP

Igralec: Kukoč (Jug.)
Strelec: Galis (Gr.) 162 točk
Skoki: Martin (SP.) 64
Asistence: Kukoč (Jug.) 15
Prid. žoge: Divac (Jug.) 15
Izg. žoge: Glučkov (Bol.) 18
Blokade: Fassoulas (Gr.) 14
Os. napake: Bečka (ČSFR) 23

Presenečenja so pravzaprav spet vezana na francosko reprezentanco, ki je v malem finalu popolnoma prepustila pobudo motiviranim Špancem, ki so kljub vsem težavam s poškodbami in nastopanju v močno oslajbljeni sestavi odšli iz Rima z bronasto kolajno, poleg tega pa imeli v Antoniu Martinu, ki se je po sledeh preminulega brata razvil v krilnega centra evropskega formata, pravo gonilno silo.

Vsa ostala finalna srečanja so potekala po pričakovanjih in po do tu ustaljenem kakovostnem redu in, nikoli kot tokrat, ni bila končna lestvica dejanski odraz na igrišču izraženih vrednosti. Tudi kronika napovedanega finala za zlato je zaradi tega bolj skopa. Tehnični prepad med tekmece je bil pač prevelik in čeprav so tokrat jugoslovanski košarkarji nastopili brez »šuterskega« beka v pravem pomenu besede, kajti to je v tem trenutku edino Petrovič, ki je za sleherni obrambo neresljiva uganja (in edini bek v Jugoslaviji, ki lahko istočasno ogroža nasprotnikov koš iz velike razdalje in z izvrstno igro 1:1), so tudi to hibo zamaskirali z izvrstno stopnjo uigranosti. To vlogo pa je ob potrebi že spet prevzel vsestranski Kukoč. To je bilo verjetno prvič v vsej povojni zgodovini evropske košarke, da je Italija na bekovskih pozicijah imela več igralcev z izrecno realizatorskimi sposobnostmi (Gentile, Riva, Fantozzi), vendar tega ni znala izkoristiti. Edino presenečenje finala je tako vezano na dober nastop Predraga Danilovića, ki je v začetni peterki nadomestil Zdovca in ki je prav v uvodnih minutah tekme, skupaj s Kukočem, ustvaril prvo pomembno točkovno razliko v korist Jugoslavije in pri tem tudi izvr-

Slavje jugoslovanskih košarkarjev na zmagovalnem odru v Rimu

stno pokrili Gentileja, tako da je slednjega živčnost prevzela do take mere, da je odpovedal na najpomembnejši tekmi »europea«.

Italijanski košarkarji so seveda dosegli »minimalen« cilj, srebrno kolajno, kar je bilo obenem tudi dosegljivi maksimum. Njihovo igro je skoraj na vsaki tekmi označevala zakrčenost, ki jo je do neke mere tudi mogoče pripisati pritisku, ki izhaja iz kategoričnega imperativa zmage pred domačim občinstvom. Skozi celotno prvenstvo je bila prisotna tudi osveščenost in tajna želja po zmagi nad Jugoslavijo, ki je pronicali med vrsticami vsnega napisanega, med razglabljanji časnikarjev in uglednih strokovnjakov v te-

levizijskih prenosih. Modra vrsta je vse skrite želje in tajna prizadevanja »azzurrov« in italijanske javnosti neusmiljeno strla in še enkrat dokazala v edinem srečanju, v katerem je »šlo za zares«, da si danes v taki obliki lahko izbira enakovredne tekmece samo preko oceana. To posredno potrjuje tudi ironični nasmešek Zorana Sretenovića, edinega po svojih značilnostih »italijanskega« tipa košarkarja v jugoslovanski reprezentanci, ki je z nizom perfektnih nastopov v organizaciji igre Ivkovićeve vrste še enkrat dokazal, da je tudi na tem igralnem mestu jugoslovanska inačica boljša od italijanskega originala.

IGOR CINCIANI

Lendlu res ni usojeno

LONDON — Na teniškem turnirju v Wimbledonu, ki šteje za veliki slam, ni več ne italijanskih ne jugoslovanskih tekmovalcev. V drugem kolu sta poleg Ivaniševića izpadla še Prpić (s 7:6, 3:6, 6:4, 6:2 ga je premagal Agassi) in Camporese (7:6, 6:2, 6:7, 6:4 proti Nemcu Stichu).

V osmino finala se je že v nedeljo uvrstilo osem igralcev, današnji pari pa bodo sledeči: Edberg (Sve) - J. McEnroe (ZDA), Camphion (Fr.) - Rostagno (ZDA), Courier (ZDA) - Novacek (ČSFR), Volkov (SZ) - Stich (Nem.)

Včeraj je medtem izpadel tudi 3. nosilec Lendl, ki mu očitno ni usojeno, da bi zmagal v Wimbledonu. S 6:3, 3:6, 7:6, 6:3 ga je izločil Američan Wheaton. Včerajšnji izidi šestnajstine finala: Forget (Fr.) - Leconte (Fr.) 3:6, 4:6, 6:1, 4:1 odstop; Agassi (ZDA) - Krajček (Niz.) 7:6, 6:3, 7:6, 6:3, 6:2; Bergström (Sve.) - Gilbert (ZDA) 6:3, 6:2, 3:6, 6:3, Gunnarsson (Sve.) - Eoodbridge (Avstral.) 7:6, 4:6, 6:3, 6:4, Mayotte (ZDA) - Kuehn (Nem.) 3:6, 6:2, 7:6, 6:4, Eltingh (Niz.) - Saceanu (Nem.) 6:3, 4:6, 6:4, 7:5; Becker (Nem.) - Olhovski (SZ) 6:1, 6:4, 3:6, 6:3.

World league: Italija vodi

MILAN — Tudi v drugi tekmi svetovne odbojbarske lige world league proti Sovjetski zvezi je Italija dosegla uspeh, tokrat po samih štirih setih (14:16, 15:11, 15:3, 15:7). Povzpela se je na prvo mesto B skupine, to uvrstitev pa naj bi tudi ohranila, s tem pa bi se na finalu štirih v Milanu, ki bo 26. in 27. julija, v polfinalu izognila igranju proti Kubi, ki vodi v A skupini pred Nizozemsko. Do konca predtekmovanja morajo azzurri v gosteh še dvakrat igrati z Japonsko in J. Korejo.

Bugno prvi na DP

SAN DANIELE — Na državnem prvenstvu za poklicne kolesarje, ki je bil letos v naši deželi, je zmagal Gianni Bugno, ki se je v beg podal 13 km pred ciljem na vzpetini v Ragogni. Povprečna hitrost zmagovalca je znašala 44 km/h.

Vrstni red DP: 1. Bugno; 2. Chioccioli 49'; 3. Chiappucci 1'23"; 4. Cassani, 5. Argentin; 6. Fondirest 1'28", itd.

Četrto letošnji uspeh Sainza

AUCKLAND — Zadnji dan ni vplival na končni vrstni red rallyja po Novi Zelandiji. Zmagal je Španec Sainz na toyoti pred Kankkunem (lancia, po 1'15"). Za Sainza je to že četrta zmaga v letošnjih tekmovanjih za svetovni pokal.

Lestvica za Sp. Sainz (Sp.) 95, 2. Kankkunen (Fin.) 73, 3. Auriol (Fr.) 54.

Morandotti H Knorr

BOLOGNA — Riccardo Morandotti in Roberto Dalla Vecchia sta od včeraj nova člana bolonjskega košarkarskega prvoligaša Knorra. V zameno bosta odšel za njun dosedajni klub Glaxo iz Verone igrala Vittorio Gallinari in Davide Bonora, ta klub pa bo dobil še 12 milijard 400 milijonov lir odškodnine.

Prosinečki v težavah

BEOGRAD — Po poročanju tiskovne agencije ANSA je jugoslovanska nogometna zveza potrdila, da nogometaš Črvene zvezde Robert Prosinečki ne sme igrati za madridski Real, ker je premlad. V tujino bo lahko odšel šele leta 1994.

Enak kriterij naj bi veljal tudi za Bobana (22 let), za katerega italijanski tisk pravi, da bo prestopil v vrste Milana.

Na evropskem atletskem prvenstvu v Frankfurtu

SZ v obeh konkurencah

FRANKFURT — Trinaesti evropski atletski pokal se je končal s popolnim slavjem sovjetskih tekmovalcev in tekmovalki, ki so zmagali v obeh konkurencah. Če je bil po razpadu Nemške demokratične republike ta razplet med dekleti pričakovan, pa jew moški del sovjetske odprave presenetil in čeprav z minimalno prednostjo ugnal bolj kvotirane Britance.

Italijani so s četrtil mestom ponovili uspeh s prejšnje izvedbe, kar je izenačenje najboljše uvrstitve sploh. V drugem dnevu sta zmagi prispevala tekača Antibio in Lamburschini, a ne pričakovano, zato pa toliko bolj dragocene točke je z drugim mestom prispeval skakalec s palico Iapichino.

Najboljši rezultat je v nedeljo dosegla Sovjetinja Sergejeva na 200 m. Čeprav z nasprotnim vetrom je razdaljo pretekla v 2'48".

V obeh konkurencah sta v B skupino izpadli vrsti Madžarske in Bolarije.

MOŠKI

200 m: 1. Troubad (Fr.) 2'06; 2. Regis (VB) 2'07; 3. Tilli (It.) 2'07; 9.

800 m: 1. McKean (VB) 1'45'60; 2. Sudnik (SZ) 1'46'35; 3. Cornette (Fr.) 1'46'63; 5. Viali (It.) 1'47'04.

5.000 m: 1. Antibio (It.) 13'21'68; 2. Staines (VB) 13'35'08; 3. Thiebaut (Fr.) 13'45'61.

110 m z ovirami: 1. Jackson (VB) 13'31; 2. Schwarthoff (Nem.) 13'43; 3. Tourret (Fr.) 13'63; 6. Frigerio (It.) 14'03.

3.000 m z zaprekami: 1. Lamburschini (It.) 8'29'62; 2. Konovalov (SZ) 8'30'37; 3. Vago (Madž.) 8'30'60.

Palica: 1. Jegorov (SZ) 5,60; 2. Iapichino (It.) 5,50; 3. Bagyula (Madž.) 5,50. Troskok: 1. Jaros (Nem.) 17,66; 2. Cado (ČSFR) 16,94; 3. Sainte-Rose (Fr.) 16,93; 6. Badinelli (It.) 16,51.

Disk: 1. Horvath (Madž.) 65,24; 2. Schult (Nem.) 63,24; 3. Valent (ČSFR) 62,14; 6. Martino (It.) 60,74.

Kladivo: 1. Astapkovič (SZ) 81,60; 2. Gecsek (Madž.) 76,90; 3. Sgrulletti (It.) 76,16.

4x400 m: Vel. Britanije 3'00'58; 2. Sov. zveza 3'01'80; 3. Italija 3'02'58.

Končna lestvica

1. Sov. zveza 114, 2. Vel. Britanija 110,5; 3. Nemčija 108; 4. ITALIJA 106; 5. Francija 98,5; 6. Češkoslovaška 66,5; 7. Madžarska 62; 8. Bolgarija 52,5.

Najmlajši goriški odbojkarji zadovoljili v Cattolici in Fanu

Konec junija je bilo v kraju Cattolica državno tekmovanje v miniodbojki za trojeje Topolino. Gorico so predstavljali mladi odbojkarji Soča Sobema, ki so spomlad zasedli prvo mesto v pokrajini. Mlado goriško ekipo so sestavljali Marko in Mitja Černic, Simon Assi in Bojan Kovic. Četverka se je dobro odrezala, saj je odigrala šest srečanj, od teh jih je osvojila štiri. Končno mesto ni znano, kajti trofeja Topolino po novem ni tekmovalnega značaja.

REZULTATI

Soča Sobema - Unicef 2:0, Soča Sobema - Parma 2:0, Soča Sobema - Latina 2:0, Soča Sobema - Como 0:2, Soča Sobema - Catania 0:2, Soča Sobema - Agrigento 2:0.

Zadnje dni junija pa je bilo na programu tudi tridnevno državno prvenstvo v mini in superminiodbojki, ki ga je organiziral UISP v Fanu blizu Modene. Ekipo miniodbojke Soča Sobema so sestavljali Andrej in Mitja Černic, Manuel Demori in Bojan Kovic, superminiodbojke pa Federico Pellegrin, Matjaž in Marko

Černic ter David Mucci. Slovenski fantje so se prireditve udeležili, kajti so na deželnem turnirju zasedli prvo mesto in to v obeh konkurencah. V tem tekmovanju so sodelovali tudi igralci Valprapora. Ekipo miniodbojke so sestavljali Danjel Faganel, Spiros Messina, Manuel Makuc in David Miklus. V superminiodbojki pa so za Valprapor igrali Gregor, Danjel in Robert Lutman, Jurij Plesničar.

REZULTATI

Superminivolley
Soča Sobema - Valprapor 2:0, Montegiorgio - Valprapor 2:0, Soča Sobema - Montegiorgio 1:1, Valprapor - Montegiorgio 0:2, Soča Sobema - Montegiorgio 0:2, Soča Sobema - Valprapor 2:0.

Minivolley
Catania - Soča Sobema 2:0, Catania - Soča Sobema 2:0, Soča Sobema - Valprapor 2:0, Soča Sobema - Valprapor 2:0, Soča Sobema - Sangiustese 2:0, Catania - Valprapor 2:0, Sangiustese - Valprapor 2:0, Soča Sobema - Montegiorgio 1:1, Valprapor - Montegiorgio 0:2, Soča Sobema - Montegiorgio 0:2, Soča Sobema - Valprapor 2:0. (e.č.)

D. Gomizelj (Gaja) finalist v Redipuglii

Nekateri tenisti Gaje so nastopili na deželnih turnirjih v Redipuglii in Trstu. Dorjan Gomizelj se je na tekmovanju za neklasificirane pri teniškem klubu v Redipuglii uvrstil v finale, s tem, a je po dveh setih premagal Goričana Culota. To je njegova letos najboljša uvrstitev. Pri tržaškem teniškem klubu pa sta se Borut in Aleš udeležila turnirjev v kategoriji under 14 in 16. V svoji kategoriji sta oba dosegla finale, Borut pa je zmagal nad bratom s 6:4, 6:3. V kategoriji under 16 sta oba klonila v polfinalu, Borut z Negrijem, 16-letnikom iz Lignana, ki nastopa za tržaški TCT. Aleš pa z Bartolijem (TCT).

ŽENSKÉ

200 m: 1. Sergejeva (SZ) 22'48"; 2. Thpmas (Nem.) 23'08"; 3. Nestoret (Fr.) 23'22.

1.500 m: 1. Melinte (Rom.) 4'00'83; 2. Artemova (SZ) 4'01'01; 3. Kiessling (Nem.) 4'05'13.

10.000 m: 1. Ulrich (Nem.) 31'03'62; 2. Hunter (VB) 31'07'88; 3. Negura (Rom.) 32'10'37.

100 m z ovirami: 1. Narožilenko (SZ) 12'55; 2. Ewan-Epee (Fr.) 12'79; 3. Patzwahl (Nem.) 13'10.

Višina: 1. Rodina (SZ) 1,98; 2. Leseva (Bol.) 1,96; 3. Kovacs (Madž.) 1,92.

Daljšina: 1. Dreschler (Nem.) 7,20; 2. Bereznaja (SZ) 7,06; 3. May (VB) 6,77.

Disk: 1. Wyludda (Nem.) 68,82; 2. Mihalčenko (SZ) 66,64; 3. Simonoa (Bol.) 62,94.

4x400 m: 1. Sov. zveza 3'21'77; 2. Nemčija 3'24'20; 3. Vel. Britanija 3'24'25.

Končna lestvica

1. Sov. zveza 113; 2. Nemčija 109; 3. Vel. Britanija 81; 4. Romunija 70; 5. Francija 61; 6. Poljska 54; 7. Bolgarija 45; 8. Madžarska 43.

Državni finale ANSPI

Mladost izločena brez poraza!

Mladim cicibanom doberdobske Mladosti ni uspel veliki podvig, da bi se uvrstili v polfinalne državnega turnirja ANSPI, ki se je odvijalo v Materi. Mladi Doberdobci so namreč izločeni iz nadaljnega tekmovanja, ne da bi utrpeli poraza. Po zmagah v prvih dveh kolih so namreč v tretjem srečanju remizirali proti selekciji Apulije z rezultatom 1:1. To srečanje so odigrali okrog poldneva, ko je temperatura znašala preko 35 stopinj. Isti dan, pozno ponoči, pa so se spoprijeli v odločilnem srečanju proti ekipi iz Umbrije, ki je do tega kola osvojila vsa tri srečanja. V prvem polčasu sta si bili ekipi enakovredni, vendar v drugem so bili naši predstavniki znatno boljši. Povedli so in vse je že kazalo, da bodo zmagali in se tako prebili v polfinale. Vendar sodnik je nerazumljivo podaljšal tekmo za celih pet minut, v katerih je našim zmanjkalo moči, nasprotniki so remizirali in na ta način prekržali načrte našim. Vsekakor je bil nastop cicibanov iz Doberdoba v Materi lepo doživetje, nabrali pa so si tudi prepotrebni izkušnji za naslednje plodne športne sezone.

MLADOST - APULIJA 1:1 (0:1)
STRELEC: Vižintin.

MLADOST - UMBRIJA 2:2 (1:1)
STRELECA: Vižintin in Florenin.
POSTAVA MLADOSTI: Manuel Devetak, Sergio, Moro, Jelen, Dimitri Devetak, Florenin, Matej Ferletič, Dimitri Ferletič, Vižintin, Jarc, Princič.

(I.P.)

Grčija novost osemdesetih let

STUTTGART 1985

Dvanajst sodelujočih moštev je bilo porazdeljenih v dve skupini. V A skupini je bila lestvica po medsebojnih srečanjih sledeča: Jugoslavija, Sovjetska zveza, Španija - vse ekipe so imele po 8 točk, ker je vsaka izgubila po eno tekmo, sledijo Francija, Romunija in Izrael, vsaka s dvema točkama.

V B skupini je bila zaključna lestvica nekoliko različna: prva je bila Italija z 8 točkami, druga ZRN s 6, sledijo Bolgarija, Češkoslovaška in Izrael s 4 točkami ter Nizozemska z 2.

Ta del prvenstva je imel svoj pomen zato, da se je sestavilo četrtfinalne skupine. Četrtfinalna srečanja so dala sledeče izide: Italija - Francija 97:71, Španija - ZR Nemčija 98:83, Češkoslovaška - Jugoslavija 101:91 in Sovjetska zveza - Bolgarija 104:86. V polfinalu pa: Sovjetska zveza - Italija 112:96, Češkoslovaška - Španija 98:95.

V velikem finalu je Sovjetska zveza brez težav premagala Češkoslovaško 120:89, a za bronasto kolajno je Italija ugnala Španijo 102:90. Od petega mesta dalje je bil razpored sledeči: ZR Nemčija, Francija, Jugoslavija, Bolgarija, Izrael, Romunija, Poljska in Nizozemska.

ATENE 1987

V Atenah je veljal isti tekmovalni sistem. Po medsebojnih srečanjih je bila lestvica v A skupini sledeča: Sovjetska zveza 10 točk, Jugoslavija, Španija in Grčija 6, Francija 2 in Romunija 0. V B skupini pa: Italija 10, ZR Nemčija in Poljska 6, Češkoslovaška in Nizozemska 4, Izrael 2.

Četrtfinale: Grčija - Italija 90:78, Jugoslavija - Poljska 128:81, Sovjetska zveza - Češkoslovaška 110:91, Španija - ZR Nemčija 107:77. To pomeni torej, da so se v polfinalu uvrstile vse ekipe iz skupine A.

Izidi: Sovjetska zveza - Španija 112:91, Grčija - Jugoslavija 81:77.

Veliki finale je bil razburljiv, a izid je potrdil, da je Grčija evropska velisila. Premagala je namreč Sovjetsko zvezo 103:101. Jugoslavija je pridobila bron z zmago nad Španijo z 98:87. Ostala moštva so se uvrstila kot sledi: Italija, Nemčija, Poljska, Francija, Izrael in Romunija.

ZAGREB 1989

Tokrat se je tekmovalo po novem pravilniku. Predvsem je bilo zmanjšano število nastopajočih na 8, kar pomeni, da je bilo prvenstvo krepko skrajšano. Taki odločitvi je verjetno botrovalo prezaposlenost igralcev v prvenstvih in pokalnih tekmovanjih ali morda tudi preveliki stroški prireditve. Ekipe so bile razdelje v dve izločilni skupini. V A skupini je bila lestvica po treh kolih sledeča: Sovjetska zveza 6, Italija 4, Španija 2, Nizozemska 0. V B skupini pa takole: Jugoslavija 6 točk, Grčija 4, Francija 2, Bolgarija 0.

V polfinalu je Jugoslavija premagala Italijo s 97:80, a Grčija Sovjetsko zvezo z 81:80.

Za prvo mesto sta se torej potegovali Jugoslavija in Grčija. Zmagala je Jugoslavija z 98:77, v boju za bron je Sovjetska zveza premagala Italijo 104:76.

Na 5. mesto se je uvrstila Španija, sledijo pa Francija, Bolgarija in Nizozemska.

ODO KALAN

obvestila

NK BOR, ŠD BREG, ŠZ ZARJA, obveščajo, da so se začela vpisovanja v Borovo nogometno šolo za otroke letnikov od 1979 do 1985. Vpisovanja do 26. julija 1991 na sedeži družtev ali na telefonske številke 226228 (Babuder), 228511 (Laurica), 228607 (Lavriha), 226602 (Metlika), 768891 (Tence), 226483 (Zagar).

TPK SIRENA - SEKCIJA WINDSURF organizira tečaj v dveh izmenah: od 8. do 13. julija in od 7. avgusta do 13. avgusta 91. Klub nudi tečajnikom vso opremo za tečaj. Vpisovanje najkasneje 8 dni pred začetkom tečaja. Vse informacije v popoldanskih urah na tel. 422696

ZŠSDI obvešča, da bo jutri, 3. julija, ob 21. uri v Koči pod Rupno v Repnu seja balinarske komisije.

ŠZ JADRAN obvešča, da je sedež na Optinah, Ul. Ricreatorio 1, zaprt do 15. julija.

Darujte za

Slovenski visokošolski sklad
Sergij Tončič

Naročnina: mesečna 22.000 lir - celoletna naročnina 264.000 lir; v SFRJ številka 10.00 din; mesečna naročnina 230.00 din.

Poštni tekoči račun za Italijo
Založništvo tržaškega tiska, Trst 13512348

Za SFRJ: žiro račun 50101-601-85845
ADIT 61000 Ljubljana
Vodnikova 133 - Telefon 554045-557185
Fax 061/555343

Oglaš: ob delavnikih trgovski 1 modul (šir. 1 st. viš. 23 mm) 80.000 lir; finančni in legalni oglaš 1 modul (šir. 1 st. viš. 23 mm) 120.000 lir. Ob praznikih povprečje 20%. IVA 19%. Oglaš iz dežele Furlanije-Juljske krajine se naročajo pri oglašni agenciji PUBLI-EST srl - Trst, Ul. Montecchi 6 - tel. 7796-688, tix 460270 EST I, iz vseh drugih dežel v Italiji pri podružnicah SPL.

Mali oglaš: 950 lir beseda; osmrtnice, zahvale in sožalja po formatu. IVA 19%. Naročajo se v uredništvu Primorskega dnevnika - Trst, Ul. Montecchi 6 - tel. 7796-611.

primorski dnevnik

torek, 2. julija 1991

TRST - Ul. Montecchi 6 - PP 559
Tel. (040) 7796-600 - Tix 460894 - Fax 040/772418
GORICA - Drevored 24 maggio 1
Tel. (0481) 533382 - 535723 - Fax 0481/532958

ČEDAD - Ul. Ristol 28
Tel. (0432) 731190

Glavni urednik Dušan Udovič
Odgovorni urednik Vojimir Tavčar

Izdaja ZTT
Tiska EDIGRAF

Član italijanske
zveze časopisnih
založnikov FIEG

Izredni kongres PSI se je zaključil s tajnikovo repliko, ki je bila namenjena predvsem KD Craxi odločno na strani predsednika Cossige O odnosih z DSL bo govor šele po volitvah

BARI — Izredni kongres italijanskih socialistov se je zaključil (na telefot AP Craxi po svoji repliki); prav zaradi izrednosti na njem niso sprejeli nobene resolucije, tudi strankina levica, je umaknila ločeno resolucijo, ki jo je napovedal njen lider Signorile, a ki je v resnici niso nikoli sestavili. Zadnji dan je v kongresno palačo, ki so jo novinarji že prvi dan prekrstili v kongresno savno, prišel tudi Berlusconi in tako »v živo« demantiral govorice, da so se odnosi s Craxijem ohladili. Novinarja njegove TV postaje Emilia Fedeja so prisotni sprejeli kot pravo zvezdo, saj je moral podpisati na desetine avtogramov. Berlusconi ni rad odgovarjal novinarjem, in se ni razgrel niti ko so mu hoteli razlagati, da bi morebitna vladna kriza lahko slabo vplivala na »medijsko vojno«, v katero je tudi sam vpleten. »Vladna kriza je problem, ki ga morajo reševati politiki. Kot podjetnik lahko samo upam, da do tega ne bo prišlo, saj bi se sicer vsa zadeva še dodatno zapletla in upočasnila. Konec koncev že dvanajst let čakamo na ustrezen zakon o TV frekvencah,« je ugotavljal Berlusconi.

Craxijeva replika je okvirno zadovoljila vse, tudi strankino levico, vendar bo prav gotovo še nekaj dni odmevala v rimskih palačah, se zlasti, ker se danes začne parlamentarna razprava o Cossigovi poslanici. Prav ob tem argumentu se je namreč Craxi najdlje pomudil. Potem ko je utemeljil, da Andreotti ni sopodpisal predsedniške poslanice zaradi političnega kontrasta in da je Cossiga sam »ponudil« to možnost Martelliju, je Craxi vprašal KD, »kako se namerava odločiti in ali je pripravljena prevzeti odgovornost v primeru ustavne krize«. Socialistični tajnik pa je Andreottiju le pustil malo priprta vrata: »Če v koaliciji ni soglasja, mora poiskati formulo, ki bo politično in diplomatsko korektna in sprejemljiva,« je dejal. Glede kontrastov med Andreottijem in Cossigo pa je bil voditelj PSI zelo odločen: »Če bi prišlo do formalizacije tega spora, bi se brezpogojno postavil na stran Cossige.

Tudi glede odnosov z Occhetto in samo levico PSI je bil Craxi precej oster, v zvezi z referendumom o preferencah pa je priznal, da bi njegova stranka lahko zavzela drugačno stališče, vendar je ta ugotovitev nekoliko zapoznala. O zblizjevanju z DSL pa bo PSI začel govoriti šele po volitvah. V zaključnem govoru Craxi ni bil prav nič prizanesljiv z Occhetto, saj je navedel celo vrsto njegovih izjav iz mladih let političnega aktivizma, ki se močno bijejo z njegovo sedanjo linijo. »Če bi že kdo moral narediti avtokritiko, to gotovo niso socialisti,« je še naglasil Craxi.

In še odnosi v stranki. Enodnevni protagonist kongresa Signorile je bil zadovoljen s tajnikovim govorom, čeprav na njegov račun ni manjkalo ostrine. Poudarjena je namreč bila potreba po enotnosti stranke, »na obeh straneh je bilo v zgodovini narejenih dovolj napak, iz katerih se je mogoče marsikaj naučiti«. Enotnost stranke se je tudi sicer vila skozi ves kongres kot rdeča nit. Referendum je PSI povzročil škodo, ki jo je treba čimprej popraviti, razjasniti pa je treba tudi stališče stranke do ostalih ustavnih reform, predvsem pa je treba utrditi položaj PSI znotraj vlade. O zavezništvu s KD, pa je dejal, »da je o njej slišal predvsem v tistih posegih, ki so bili postavljeni na glavo«. Niti ta izjava ni spravila s tira Signorileja, čeprav se je neposredno nanašala nanj. »Lahko rečem, da je bil konres čist. Čeprav ni bilo doseženo popolno soglasje, je stranka ostala enotna. Še pomembnejše pa je, da so bile najvažnejše stvari povedane z govorniškega odra in ne na hodnikih, kot se običajno dogaja,« meni Signorile.

S pestmi in brcami do smrti pretepli fanta

VERONA — V lunaparku v bližini Verone se je prejšnjo noč odigrala tragedija, kateri je prisostvovalo na desetine ljudi, nihče pa si ni upal poseči. Štirje mladeniči, pozneje se je izkazalo, da so trije še mladoletni, so z brcami in pestmi do smrti pretepli 21-letnega Ivana Masotta.

Iz preiskave, ki je stekla takoj potem, ko je nekdo anonimno obvestil policijo o dogodku, sledi da se je Ivano kako uro pred napadom sprl s skupino mladih nomadov, ki živijo v nekem taborišču pri Villafranci. Nato se je namenil v lunapark, fantje pa so mu gotovo sledili z namenom, da se maščujejo. Včeraj so karabinjerji aretirali štiri nomade, kot rečeno je samo eden med njimi polnoleten. Mladoletnike, ki sicer niso priznali zločina, so preventivno premestili v neko poplajevalnico v Treviso, preiskava pa se še nadaljuje.

Prebivalci Villafrance se že nekaj časa pritožujejo nad nasilnostjo in neomikanostjo nomadskih družin, ki so si v premetstvu uredile zasilna bivališča. Posegli so tudi krajevni upravitelji, ki so od višjih prisotnih oblasti zahtevali, naj cigansko šotarišče odstranijo. Položaj se je v zadnjih letih močno poslabšal, še zlasti, ker nomadi odločno odklanjajo primernejša bivališča. Skupina osumljenih pa je že stara znanka karabinjerjev, vendar zaradi mladoletnosti omenjene trojice doslej ni nihče strožje postopal.

Razpustili Varšavski pakt

PRAGA — Tri dni po razpustu SEV, vzhodnoevropskega skupnega tržišča, so včeraj v Pragi podpisali akt, s katerim uradno razpuščajo Varšavski pakt. Usodo te vojaške strukture so zapečatili natančno ob 12. in petnajst minut po krajevnem času. Dokument je podpisalo vseh šest predsednikov držav članic, razen Mihaila Gorbačova, ki zaradi notranjih problemov ni mogel zapustiti Moskve. V Prago je poslal poverjenika.

Varšavski pakt so Sovjetska zveza, Bolgarija, Češkoslovaška, Vzhodna Nemčija, Poljska, Romunija in Madžarska podpisale maja 1955. leta. Februarja letos so na zasedanju v Budimpešti prvič omenili možnost razpusta, »ker je zaradi politike zblizjevanja z ZDA odpadel eden glavnih vzrokov obstoja tega organizma«. Vojaško strukturo so formalno ukinili prvega aprila letos, včeraj pa so podpisali dokončni dokument.

V Alžiriji aretirali voditelje integralistov V pouličnih bojih so umrle vsaj štiri osebe

ALŽIR — Po trditvah alžirske državne televizije, ki pa so jih potrdila tudi druga sredstva množičnega obveščanja, je v nedeljo zvečer alžirska vojaška policija aretirala voditelja integralističnega gibanja Fronte za islamsko osvoboditev FIS šejka Abassija Madanija in njegovega namestnika imama Alija Ben Hadjija (na sliki AP, ko poziva vernike k sveti vojni). To novico je še potrdila policija, saj je njen glasnik dejal, da so »Madanija in Hadjija zadržali na zaslišanju,« ne da bi pojasnili drugega.

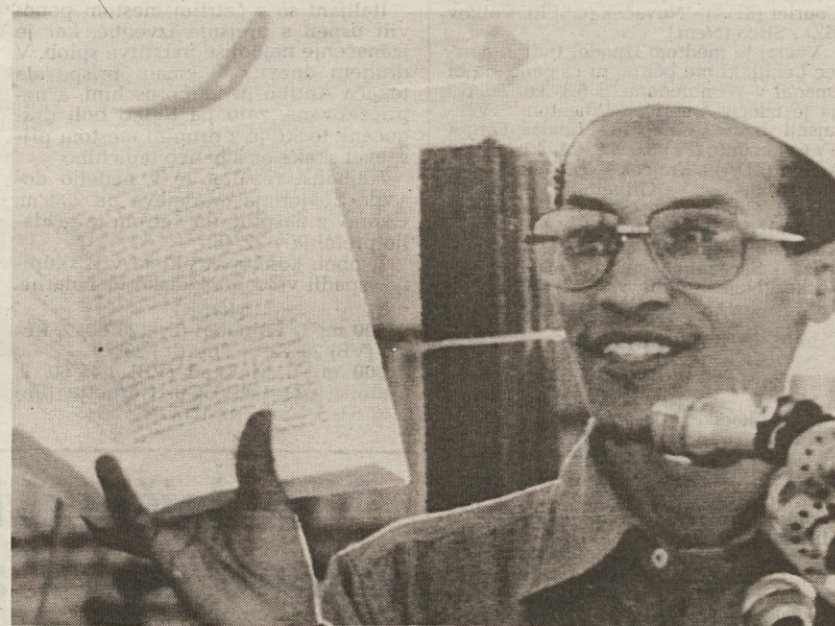
Aretacija obeh najvišjih predstavnikov islamskih integralistov je sprožila pravo ljudsko vstajo med pravovernimi muslimani. Včeraj ponoči so se več ur odvijali poulični boji, nato pa so policaji in vojniki aretirali kar 2500 integralistov. Niso še znane podrobnosti o bojih, kaže pa, da so bile ubite štiri osebe, nekaj deset pa jih je bilo ranjenih.

Po bojih so alžirski vojniki izkoristili zmego, ki se je ustvarila predvsem po aretacijah dveh najvišjih predstavnikov, ter zasedli sedež FIS. Na ta način

skuša alžirska vlada zatreti integralistični upor, ki ga je v zadnjem obdobju odločno teoretiziral »alžirski Savonarola« Abassi Madani, ki je sedaj v zaporu pod obtožbo ščuvanja vojaške vstaje proti državi.

Država je začela uporabljati trdo roko, potem ko je začel Madani groziti z »džihadom«, sveto islamsko vojno, katero je v Iranu vodil ajatulah Homeini, v Iraku pa Sadam Husein. Vendar pa je Madani pred aretacijo dejal, da bo z džihadom počakal, dokler se stanje v Alžiriji nekoliko ne umiri in dokler vojska ne prekliče izrednega stanja, ki traja že mesec dni.

Vendar pa se z džihadom ne strinja, jo vsi člani auleme, nekakšnega vrhovnega integralističnega sveta, saj je lep del slednjega na zmernejših pozicijah. Džihad predvideva dve osnovni postavki, obrambno in napadalno, za vsakega pravovernega muslimana pa mora džihad pomeniti posebno stanje in vrsto dolžnosti.

Dan homoseksualnega ponosa

V Chicagu kot v nekaterih drugih ameriških mestih (New York, Seattle) je bila te dni proslava ob dnevu »homoseksualnega ponosa«. Slavnostnega sprejema se je udeležilo več tisoč ljudi, ki so tako hoteli izpričati svoj ponos spriču lastne različnosti. Ob koncu proslave so nekateri udeleženci pozirali pred kamero improviziranega fotografa (telefon AP)

Delegacija OZN na ogledu v Iraku

BAGDAD — Dnevnik stranke Baath, ki je na vladi v Iraku, piše, da so kurdski voditelji sprejeli paket predlogov, za katere sta se dogovorili v Bagdadu kurdska in vladna delegacija, in ki jo bodo, potem ko bodo vnesli nekaj popravkov, hitro tudi začeli izvajati. Sicer je še mnogo nejasnosti okoli tega paketa, saj so Kurdi razdeljeni v mnogo frakcij, med temi pa je mnogo ideoloških razlik. V soboto se je namreč razširila vest, da so paket odbili, sedajpa kaže, da obstaja žarek upanja za rešitev kurdskega problema.

Medtem je prispela v Bagdad delegacija treh inšpektorjev OZN z zahtevo varnostnega sveta, naj jim iraška vlada dovoli, da si ogledajo osumljene centrale, v katerih naj bi Sadam Husein pripravljal svoje jedrske orožje. Delegacija, ki jo vodi Rolf Elkus in ki jo še sestavljata Hans Blix in namestnik glavnega tajnika OZN Yasushi Akashi, se je sestala z iraškim zunanjim ministrom Khudayrom. Člani delegacije so dejali, da še ne morejo oceniti tega srečanja, posebno glede na zaostritev položaja, ki je nastal po Bushevi grožnji, da bo, če bo treba, spet vojaško posegel, da bi dokončno uničil Sadamov jedrski vojni arzenal.

V Damasku pa se je sestala iraška opozicija v izgnanstvu, ki je pozvala mednarodno skupnost, naj odstrani Sadama Huseina in naj ga obsodi kot vojnega zločinca.

V Južni Afriki kongres ANC

DURBAN — Južnoafriško gibanje za socialno enakopravnost African National Congress (ANC), ki ima svojega karizmatičnega vodjo v Nelsonu Mandeli, se nahaja na svoji prelomnici. Obnoviti mora svoje vodstvene kadre, zglediti notranja nesoglasja, pripraviti nelahek prehod od gibanja v politično stranko, pripraviti se mora na pogajanja z vlado in si v kratkem ustvariti bodočo ustavno in juridično podobo.

Danes se bo namreč v Durbanu v pokrajini Natal začel 48. kongres ANC, na katerem bodo skušali uresničiti vse te točke. Kongres, ki se odvija v univerzi Westerville v predmestju Durbana, je prvi uradno in javno priznan od ustanovitve gibanja leta 1958. Kongresa se udeležuje 200 delegatov in 200 gostov iz tujih držav, med katerimi tudi iz Libije, Iraka in Kube, prisoten pa je tudi predstavnik PLO. Kongres se bo zaključil v soboto z izvolitvijo novega vodstvenega kadra, ki bo na čelu ANC v najtežjem obdobju obstoja tega gibanja.

Delegati so si enotni praktično le v tem, da bo 73-letni Nelson Mandela zamenjal na samem vrhu African National Congress dosedanjega predsednika 74-letnega Oliverja Tambo, katerega je pred dvema letoma zadel možganska kap. Skoraj gotova je tudi izvolitev novega podpredsednika Walterja Sisuluja, čeprav ne izključujejo možnost presenečenja. Niti ni jasno, katera struja bo prevladala v 87-članskem izvršnem svetu: zmerna, ki jo sestavljajo v glavnem starejši politiki, in na radikalnejša, ki jo v glavnem sestavljajo mlajši in radikalno usmerjeni delegati.